

Številka: IPP 007-218/2016
Ljubljana, 6. 9. 2016
EVA 2016-2030-0001
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EVA 2016-2030-0001), redni postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela naslednji
SKLEP
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EVA 2016-2030-0001) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.
mag. Darko KRAŠOVEC <i>generalni sekretar</i>
Prejmejo: - Državni zbor Republike Slovenije - Ministrstvo za pravosodje - Služba Vlade RS za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje - Darko STARE, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje - dr. Ciril KERŠMANC, v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja, Ministrstvo za pravosodje
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje - Darko STARE, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje

- dr. Ciril KERŠMANC, v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja, Ministrstvo za pravosodje

5. Kratek povzetek gradiva:

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna- razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
/				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				

<p>II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /</p> <p>II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /</p> <p>II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /</p>	
<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /</p> <p>Kratka obrazložitev Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic niti do 40.000 evrov.</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	<p>NE</p>
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /</p> <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>NE</p>
<p>Gradivo je bilo posredovano v strokovno usklajevanje.</p>	
<p>Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 26. 5. 2016</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrhovno sodišče RS - Sodni svet - Slovensko sodniško društvo - Vrhovno državno tožilstvo RS - Državnotožilski svet - Društvo državnih tožilcev Slovenije - Generalna policijska uprava - Varuh človekovih pravic - Odvetniška zbornica Slovenije - Pravna fakulteta v Ljubljani - Pravna fakulteta v Mariboru - Evropska pravna fakulteta - Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - večinoma. 	

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (ker se številčenje členov Predloga KZ-1E spreminja zaradi vnosa novih členov na podlagi usklajevanj, se pri navajanju (ne)upoštevanja pripomb iz strokovnega usklajevanja sklicujemo na predlagane spremembe členov osnovnega KZ-1):

K predlaganemu novemu 45.a členu KZ-1:

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- ne nasprotujejo določitvi namena kaznovanja, vendar opozarjajo na nekatere pomanjkljivosti in pomisleke glede predlaganega besedila, zato predlagajo deloma drugačno besedilo. Pripomba je upoštevana tako, da je v predloženem gradivu besedilo novega 45.a člena KZ-1 povzeto po njihovem predlogu;

- poleg določitve namena kaznovanja je bil podan tudi predlog za določitev namena izvrševanja kazni zapora. Ocenjujemo, da zadošča določitev namena kaznovanja, pa tudi, če se ta ocena v nadaljnjih usklajevanjih spremeni, KZ-1 ni primeren zakon za določitev namena izvrševanja kazni zapora, saj pravila v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij določa drug zakon (ZIKS-1).

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- menijo, da je predlagana določba preveč parcialna, saj opredeljuje le namen ožjega kaznovalnega dela KZ-1, nekateri navedeni nameni pa si nasprotujejo in so celo izključujoči. Pripomba je smiselno deloma upoštevana, saj je besedilo predlaganega 45.a člena KZ-1 redakcijsko in vsebinsko drugače zapisano.

Varuh človekovih pravic:

- pozdravlja opredelitev namena kaznovanja in predlaga, da se v skladu s Standardnimi pravili ZN za ravnanje z zaporniki doda še »potreba po osmišljanju časa prestajanja kazni« z zagotavljanjem ponovne vključitve v družbo, izobraževanjem in podobno. Pojasnujemo, da predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 vsebuje tudi »omogočanje dostojne vključitve v skupno družbeno okolje«, in to »ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca«, kar na (zakoniku ustrezn) načelni ravni smiselno povzema predlog. Vsakršno podrobnejše določanje »osmišljanja izvrševanja« kazni zapora pa bi, ob potrebnih nadaljnjih proučitvi, sodilo v ZIKS-1.

Okrajno sodišče v Ljubljani:

- predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 ocenjuje kot primerno.

K predlagani ukinitvi kazni dosmrtnega zapora (predlagane spremembe 46., 53., 88., 95., 98., 280., 281., 282. in 294. člena KZ-1):

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- pozdravljajo ukinitve kazni dosmrtnega zapora brez poseganja v ureditev splošnega minimuma in maksimuma zaporne kazni.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- načeloma ne nasprotuje odpravi dosmrtnega zapora.

Nekateri sodniki Vrhovnega sodišča RS:

- ena sodnica se z odpravo kazni dosmrtnega zapora strinja, trije pa ji nasprotujejo. Menijo, da predlagatelj ni obrazložil razlogov za tak predlog; da Evropsko sodišče za človekove pravice zahteva le, da ob dosmrtnem zaporu obstoji možnost pogojnega odpusta; da bi glede na globalno varnostno situacijo možnost izreka take kazni morala obstajati; da po odpravi te kazni RS ne bo mogla izvršiti take kazni, če bi jo izreklo Mednarodno kazensko sodišče. Pojasnujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu KZ-1E dodana uvodna obrazložitev, ki v točkah 1.1.1. do 1.1.3. podrobno pojasnjuje

razloge za predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora, ki deloma izhajajo tudi iz strokovne razprave ob takratnem predlogu novega KZ-1 v letu 2008 in po sprejemu KZ-1. Vsebovana je tudi obrazložitev, zakaj taka odločitev ni v nasprotju s pravili Mednarodnega kazenskega sodišča, in obrazložitev prakse Evropskega sodišča za človekove pravice. Zato na tem mestu argumentov ne ponavljamo.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *načeloma ne nasprotuje ukinitvi kazni dosmrtnega zapora; opozarja na potrebne s tem povezane spremembe ZKP.* Pojasnujemo, kot že v prejšnji točki, da iz sedaj dodane uvodne obrazložitve izhajajo tako teoretični strokovni kot tudi praktični razlogi, ki so predlagatelja vodili k predlogu za ukinitve obravnavane kazni. Le-ti so deloma povzeti tudi po strokovni razpravi, ki je potekala ob predlogu KZ-1 v letu 2008 in po njegovem sprejemu, nadaljnji strokovni razpravi pa so namenjena že začeto strokovno usklajevanje in tudi nadaljnja usklajevanja tega Predloga KZ-1E. Zavedamo se, da je ob odpravi kazni dosmrtnega zapora treba spremeniti še ZKP (prvi in četrti odstavek 70. člena ter 1) točka prvega odstavka 398. člena). Za navedeno spremembo ZKP ni nujno, da bi bila obravnavana hkrati s Predlogom KZ-1E. ZKP namreč v 70. členu določa obvezno obrambo, če zoper osebo teče postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je predpisana kazen dosmrtnega zapora; v 398. členu pa pravico do pritožbe v primeru, če sodišče druge stopnje izreče kazen dosmrtnega zapora ali pa tako kazen potrdi. Če torej po uveljavitvi Predloga KZ-1E kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, se tudi navedena pravila ZKP ne bodo mogla uporabiti in bo njihovo črtanje brez škode lahko opravljeno v prvi naslednji spremembi ZKP.

Varuh človekovih pravic:

- *pozdravlja predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora.*

K predlagani dopolnitvi 108. člena KZ-1:

- *ni pripomb.*

K predlaganemu novemu 108.a členu KZ-1:

Predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- *sprejema inkriminacijo pripravljalnega dejanja z dikcijo »odpotuje z namenom storitve«, ne pa tudi inkriminacije »odpotuje z namenom priprave ali načrtovanja dejanj«, saj ta pomeni kaznivost priprav na pripravljalno dejanje.* Pojasnujemo, da zahteva po opredelitvi kaznivosti »od-potovanja zaradi priprave ali načrtovanja terorističnih kaznivih dejanj« izhaja iz FATF standardov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma iz leta 2012 oziroma Metodologije za njihovo uporabo iz leta 2013, kot je bila dopolnjena na zasedanju FATF dne 15. do 19. 2. 2016 (točka 5.2bis). Slovenija je k spoštovanju standardov FATF zavezana kot članica odbora MONEYVAL Sveta Evrope, katerega peti krog ocenjevanja Slovenije bo potekal novembra 2016.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *opozarja na inkriminacijo pripravljalnih dejanj k pripravljalnim dejanjem.* Pojasnujemo mednarodne obveznosti, ki smo jih navedli ob pripombi Inštituta za kriminologijo;

- *novo kaznivo dejanje ne inkriminira potovanja znotraj države z namenom terorizma in tudi ne pokrije odprtega morja in ozemlja, ki ni pod oblastjo nobene države.* Pojasnujemo, da smo iz besedila novega 108.a člena KZ-1 črtali besedi »v drugo državo«. Torej potovanje iz države s kaznivim namenom ni več vezano na potovanja v drugo državo in posledično pokrije tudi potovanja na odprto morje oziroma ozemlja, ki niso pod oblastjo držav. V zvezi s potovanji znotraj iste države z namenom terorizma pa ocenjujemo, da je z vidika dokazovanja to lahko pokrito z določbami Splošnega dela KZ-1 o poskusu;

- *ni izrecno pokrito »organiziranje ali drugačno omogočanje potovanja«, kar je sicer lahko oblika udeležbe, a vseeno meni, da bi bilo treba glede na Dodatni protokol dodati še tretji odstavek novega 108.a člena KZ-1.* Predlog je v predloženem besedilu upoštevan;

- subjektivni namen bo v praksi težavno dokazovati, zato predlaga še en odstavek z domnevo namena terorizma, vezano na »pridruživcev ali se nameravajo pridruživcev teroristični hudodelski združbi, skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj ali skupini, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo«. Pojasnujemo, da je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje, po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe; »skupina, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo« pa napeljuje na resolucije Združenih narodov in liste Evropske unije, ki so preveč nedoločne za kazenskopravne standarde, zato tega predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- zgolj služenje v para-vojaških enotah terorističnih skupin in ekstremističnih milic bi moralo biti opredeljeno kot kaznivo dejanje, brez posebnega obarvanega naklepa. Ocenjujemo, da je »para-vojaške enote« neustrezen izraz, ker se lahko razume, kot da terorističnim skupinam dajemo priznanje v smislu (državne) vojske; hkrati je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje; po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

K predlagani dopolnitvi 109. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 111. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- dikcija »navodila za druge posebne metode ali tehnologijo z namenom storitve ali sodelovanja pri terorističnem dejanju« je odprta zakonska analogija znotraj pripravljalnega dejanja, ki se odmika od načela zakonitosti. Pojasnujemo, da je problematizirani del besedila enak, kot že v veljavnem drugem odstavku 111. člena KZ-1, ki inkriminira zagotavljanje usposabljanj. V predlaganem tretjem odstavku izpostavljeno besedilo implementira zahtevo dodatnega protokola, v skladu s katero mora biti kazniva tudi udeležba potencialnega storilca na »legalnih« usposabljanjih ali izobraževanjih, če se jih udeleži z namenom pridobitve potrebnih znanj za storitev terorističnega kaznivega dejanja.

K predlagani spremembi 240. člena KZ-1:

Predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- sprememba je smiselna; razmisliti pa je potrebno, ali je nujno alternativno navajati povzročitev škode in pridobitev koristi (če storilec pridobi korist, je neogibno, da je principalu povzročil škodo; izgubljeni dobiček je vrsta škode). Pojasnujemo, da tako povzročitev škode kot tudi pridobitev koristi izhaja že iz 244. člena prejšnjega KZ, saj ni nujno, da gre za povzročitev premoženjske škode principalu, ampak lahko tudi drugi fizični ali pravni osebi, zato ocenjujemo, da je prav, da ostane oboje.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- podpira spremembo in predlaga pa proučitev tudi s primerjalno-pravnega vidika. V tokrat predloženem besedilu Predloga KZ-1E je dodan primerjalno-pravni pregled, ki kaže na ustreznost predlagane spremembe 240. člena KZ-1;

- jasno bi bilo treba zamejiti naklep glede na predpisano posledico, ki bi lahko imela naravo objektivnega pogoja kaznivosti, povzročitev koristi ali škode pa se mora navezovati na razpolaganje s premoženjem, ki je storilcu zaupano in ne na katerokoli tuje premoženje. Ocenjujemo, da je predlog ustrezno upoštevan z dikcijo »in s tem ... pridobi ... povzročiti«;

- ustrezno bi bilo treba spremeniti tudi 257. člen KZ-1. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- predlaga drugačno besedilo 240. člena KZ-1 (z obsežno obrazložitvijo, ki izhaja iz osnovnega namena gospodarske družbe – pridobivanja dobička za družbenike):

»(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti zlorabi svoj položaj ali dano zaupanje, prekorači pravice ali opusti dolžnosti, ki jih ima na podlagi zakona, drugega predpisa, akta pravne osebe ali pravnega posla glede razpolaganja s tujim premoženjem ali koristmi, njihovega upravljanja ali zastopanja in s tem povzroči premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(3) Ne kaznuje se, kdor s sprejemom poslovne odločitve ni zasledoval nobenega lastnega interesa, odločitev pa je sprejel po tem, ko se je z vsebino tistega, kar je bilo predmet odločanja, predhodno seznanil na način, za katerega je lahko razumno pričakoval, da omogoča ustrezno presojo in je hkrati na podlagi podatkov in informacij, s katerimi je razpolagal, lahko razumno pričakoval, da je odločitev sprejel v najboljšem interesu gospodarskega subjekta, katerega gospodarske interese je zastopal.«;

- ne strinjamo se s predlogom Odvetniške zbornice Slovenije, da bi črtali pridobitev »protipravne premoženjske koristi« in v opisu kaznivega dejanja pustili le »povzročitev premoženjske škode«, saj gre za inkriminacijo pridobitve »protipravne premoženjske koristi« in ne kakršnekoli – torej gre za korist, za pridobitev katere storilec ni imel pravne podlage. Predlagani tretji odstavek v predlogu Odvetniške zbornice Slovenije uvaja tako imenovano pravilo »Business Judgment Rule«, ki je po naši oceni v kazenskem pravu oziroma posebej v tem členu nepotreben, saj prvi odstavek govori o »zlorabi« položaja, »prekoračitvi« pravic in »opustitvi« dolžnosti. To so blanketne norme, ki se navezujejo na gospodarsko zakonodajo. Glede na to, da je to pravilo uvedeno v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), seveda ni kaznivega dejanja, če je bilo storjeno vse, kar bi skrben gospodarstvenik moral. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 243. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- meni, da izvršitveno dejanje nepooblaščenega izdajanja denarja z zakonitimi sredstvi (novi tretji odstavek) ni v jasnem razmerju z že obstoječimi očitki ponarejanja denarja. Pojasnjujemo, da po predlaganem novem tretjem odstavku 243. člena KZ-1 pravzaprav ne gre za »klasično« ponarejanje (torej nepristojni storilec, nezakonita sredstva). Direktiva 2014/62/EU namreč izrecno zahteva, da se kot ponarejanje šteje tudi, če denar izda pristojni organ z zakonitimi sredstvi, kršena pa so le pravila pristojnih organov Evropske unije v zvezi z izdajo denarja.

K predlagani dopolnitvi 248. člena KZ-1:

- ni pripomb.

Dodatni predlogi navedenih organov za spremembe KZ-1:

Ministrstvo za notranje zadeve – Generalna policijska uprava:

- v naslovu 3.a poglavja ter naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1 je treba besedo »mladoletnik« nadomestiti z »mladoletna oseba«, saj ni smiselno, da se štiti le žrtve kaznivih dejanj, ki so stare od 14 do 18 let, ampak se mora ureditev nanašati na vse, ki so mlajši od 18 let. Pripomba je v predloženem besedilu Predloga KZ-1E upoštevana, saj gre za redakcijski popravek. »Mladoletnik« je namreč po prejšnjem KZ, ki se še uporablja za obravnavo mladoletnih storilcev kaznivih dejanj, »mlajši« (od 14 do 16 let) in »starejši« od (16 do 18 let) – 72. člen KZ, kar ne zajema otroka, ki še ni star 14 let. »Mladoletna oseba« po področnih predpisih pa je tisti, ki še ni polnoleten – torej do 18. leta. Ob tem po pregledu KZ-1 ugotavljamo, da je enak redakcijski popravek treba predlagati še v tretjem odstavku 112. člena in drugem odstavku 113. člena KZ-1. V ostalih členih terminologija ustrezno sledi prej opredeljeni, namreč: v drugem odstavku 84. člena je pravilno navedeno »otroci (0-

14) ali mladoletniki (14-18) zaupani v oskrbo« ter »storjenega proti mladoletni osebi«; prav tako je »mladoletna oseba« pravilno uporabljena v naslednjih členih: drugi odstavek 90., drugi in tretji odstavek 120., prvi odstavek 125., drugi odstavek 132.a, drugi odstavek 134., drugi odstavek 134.a, drugi odstavek 175., drugi in tretji odstavek 176., drugi odstavek 187. člena, 190. in 192. člen, tretji odstavek 199. in drugi odstavek 287. člena; v prvem odstavku 293. člena in prehodni določbi 375. člena pa je »mladoletnik« uporabljen pravilno;

- v 84. členu, ki določa Kazensko evidenco, naj se doda nov četrti odstavek, ki bo za potrebe izvajanja nalog Policije in policijskega mednarodnega sodelovanja omogočal Policiji pridobivanje podatkov o izbrisanih sodbah iz veljavnega drugega odstavka. Pojasnjujemo, da so do podatkov o obsodbah, ki so iz Kazenske evidence že izbrisani, upravičeni le subjekti, ki so jim otroci in mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo in oskrbo, ki morajo za to imeti dodatno pravno podlago v področni zakonodaji. Razlog je v zaščiti mladoletnih oseb pred možnostjo, da bi za njihovo učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo skrbela oseba, ki je bila kadarkoli (ne glede na zakonsko rehabilitacijo – 82. člen KZ-1) obsojena za kaznivo dejanje, povezano s spolnimi zlorabami mladoletnih oseb. V skladu z 82. členom KZ-1 namreč obsojenec v vseh drugih primerih po preteku roka za izbris obsodbe velja za neobsojenega, saj z izbrisom prenehajo tudi vse pravne posledice obsodbe. Tako je tak obsojenec obravnavan tudi v vseh morebitnih bodočih kazenskih postopkih. Če bi dostop do izbrisanih sodb omogočili tudi Policiji za izvajanje njenih nalog in mednarodnega sodelovanja, bi informacije o izbrisanih sodbah aktualnega osumljenca skozi stranska vrata vstopale tudi v bodoče kazenske postopke. Menimo, da predloga ni mogoče upoštevati, saj razlogi zanj niso taki, ki bi omogočali neupoštevanje pravil o zakonski rehabilitaciji;

- črtata naj se četrta odstavka 170. in 171. člena KZ-1, ki v zvezi s posilstvom in spolnim nasiljem proti osebi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti določata pregon na predlog; predvsem zato, ker žrtve v takih okoliščinah pogosto predlog umaknejo. Načeloma podpiramo, vendar menimo, da predlagano črtanje ne bo prispevalo k uspešnosti pregona storilcev takih dejanj, saj glede na načine storitve takih dejanj preiskovanje brez sodelovanja žrtve skoraj ni mogoče;

- v 173.a členu KZ-1 naj se kazni, predpisana za dejanje po prvem odstavku, dvigne na zapor do štirih let, da bo mogoča izvedba prikritih preiskovalnih ukrepov. Menimo, da navedeno v skladu z načelom sorazmernosti predpisanih kazni ne more biti razlog za dvig predpisane zaporne kazni, saj se navedeno kaznivo dejanje lahko doda v kataloge ustreznih prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih določa ZKP;

- v novem 176.a členu naj se določi novo kaznivo dejanje »oglaševanja ponudbe in dostopa do pornografskega gradiva, predstav in potovanja« (oglaševanje ponudbe, posesti in prodaje gradiv s posiljenimi otroki, oddaja oglasnega prostora za take namene, kdor ne moderira spletnega portala, foruma, klepetalnic in podobnih spletnih storitev in tako dopusti ali omogoči, da pride do spolnega izkoriščanja mladoletnih oseb s kaznivimi dejanji iz 19. poglavja KZ-1, kdor ne poskrbi za odstranitev posnetkov spolno zlorabljenih otrok, čeprav je bil o takšni zahtevi obveščen). Pojasnjujemo, da je že v veljavnem prvem odstavku 176. člena KZ-1 implementirana »prodaja, prikaz ali drugačno omogočanje pornografskih vsebin« osebam, mlajšim od petnajst let. Nadalje je v tretjem odstavku 176. člena KZ-1 inkriminirano med drugim »razširjanje in drugačno ponujanje pornografskega gradiva ali drugih seksualnih gradiv, ki vključujejo mladoletne osebe«. Glede »oddaje oglasnega prostora« in »moderiranja spletnih portalov« pa ocenjujemo, da bi bilo problematiko treba prvenstveno urediti v področni zakonodaji – tako Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT) deloma že ureja obravnavano področje (8. do 11. člen, 17. in 18. člen). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati;

- v 190. členu KZ-1 (odvzem mladoletne osebe) naj se doda nov tretji odstavek, ki bo kot kaznivo določil, če nekdo neupravičeno odpelje mladoletno osebo v tujino ali jo tam neupravičeno zadrži. Menimo, da je navedeno dejanje že ustrezno pokrito s prvim odstavkom tega člena, zato novi odstavek ni potreben;

- v 191. členu KZ-1 (nasilje v družini) naj se doda nov četrti odstavek, ki bo kot kvalificirano obliko določil nastanek lažje telesne poškodbe. Glede na to, da so navedene situacije pokrite z določbami Splošnega dela KZ-1 o steku kaznivih dejanj, menimo, da posebna določba ni potrebna.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- v 45. členu KZ-1 naj se določi, da se denarna kazen lahko izreče tudi za kazniva dejanja (s predpisano kaznijo do treh ali do petih let zavora), kjer ni predpisana, brez pogoja obstoja pogojev za omilitvev, saj je sedaj izrečenih zelo malo denarnih kazni. Ocenjujemo, da z navedeno spremembo ni mogoče doseči pogostejšega izrekanja denarnih kazni. Hkrati je bil z novelo KZ-1B prav z namenom pogostejšega izrekanja denarnih kazni, kadar so za to podani pogoji, spremenjen sistem določanja denarnih kazni. V primerih, ko je v KZ-1 predpisana le zaporna kazen, ocenjujemo, da je prav, da morajo za izrek denarne kazni (namesto zavora) obstajati pogoj za izrek milejše kazni, zato predloga ni mogoče upoštevati;
- ponovno naj se uvede stranska kazen izgona tujca iz države. Predlog je v Predlogu KZ-1E upoštevati;
- predpisana kazen za kaznivo dejanje po prvem odstavku 257. členu KZ-1 (zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic) naj se uskladi s kaznijo predpisano za primerljivo dejanje v gospodarstvu (tretji odstavek 240. člena KZ-1), kjer je bila v eni od prejšnjih novela dvignjena iz enega na dve leti zavora. Predlog je upoštevati;
- pri kaznivem dejanju po 262. členu KZ-1 (dajanje podkupnine) naj se predvidi privilegirana oblika z nižjo predpisano kaznijo, saj bi to omogočilo enostavnejšo izvedbo postopkov (okrajno sodišče, alternativne oblike ipd.) v primerih, ko npr. tujci, ki potujejo preko RS, ponudijo uradniku nižji znesek. Predlog ni upoštevati, saj so bile predpisane kazni za korupcijska kazniva dejanja z novelo KZ-1C v lanskem letu usklajene;
- določi naj se novo kaznivo dejanje »sklenitve škodljive pogodbe«, kot ga je določal prejšnji KZ. Predlog ni upoštevati, saj menimo, da taka dejanja pokrijejo inkriminacije po 240. in 257. členu KZ-1.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- opozarja na problematiko višine v pogojni obsodbi določene kazni, kadar je zaradi prej storjenega ali novega kaznivega dejanja treba izreči pogojno obsodbo z upoštevanjem pravil o steku v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde. Splošni maksimum za v pogojni obsodbi določeno kazen je dve leti (prvi odstavek 58. člena KZ-1); v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde pa pet let (peti odstavek 58. člena KZ-1). Kadar sodišče zaradi novega kaznivega dejanja (59. člen KZ-1) ali prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1) ne prekliče pogojne obsodbe, ampak določi enotno pogojno kazen z upoštevanjem pravil v steku, iz sodne prakse izhaja, da tudi v primeru, ko gre za pogojne obsodbe na podlagi sporazumov o krivdi ali priznanj krivde, upošteva, da enotna določena kazen v pogojni obsodbi ne sme preseči dveh let. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevati z ustrezno dopolnitvijo 59. člena KZ-1.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- tretja odstavka 70.a in 70.b člena KZ-1 naj se spremenita tako, da bo trajanje ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zavodu lahko namesto največ pet let trajal do maksimuma predpisane kazni za storjeno protipravno dejanje, ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti pa namesto največ dve leti prav tako do maksimuma predpisane kazni za protipravno dejanje. Ugotavljamo, da društvo v zvezi z navedenima predlogoma ne podaja nobene obrazložitve. Pojasnjujemo, da je bilo z uveljavitvijo KZ-1 v letu 2008 sprejeto stališče, da takega kazensko-pravnega ukrepa sploh ne bi smelo biti in bi vedno moralo iti le za obravnavo skozi zdravstveni sistem. S KZ-1B sta bila varnostna ukrepa ponovno uvedena v prej navedenem trajanju, saj jima nato lahko sledi ukrep po Zakonu o duševnem zdravju (ZDušZ). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Društvo Svetovalnica za migrante:

- v prvem odstavku 196. člena (kršitev temeljnih pravic delavcev) in 202. členu (kršitev pravic iz socialnega zavarovanja) naj se črta beseda »zavestno«, saj so kazenske ovadbe za to kaznivo dejanje večinoma zavržene, ker dikcija »kdor zavestno ne ravna po predpisih« po sodni praksi predpostavlja »možnost ravnanja v skladu s predpisi« in »zavest o protipravnosti ravnanja«. Pri

zavrženju se tako navaja »objektivna nezmožnost ravnanja v skladu s predpisi« (zaradi finančne nesposobnosti), finančna nesposobnost gospodarske družbe pa ni povezana s stečajem, ampak se ugotavlja v posameznem primeru, tudi, ko družba drugače nemoteno posluje. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Okrožno državno tožilstvo v Mariboru:

- vsebina veljavnega prvega in drugega odstavka 196. člena KZ-1 naj se združi in predpiše ustrezno višja kazen zapora. Hkrati naj se v drugem odstavku predpiše kvalificirana oblika kaznivega dejanja glede na to, koliko je oškodovancev in kolikšen je znesek oškodovanja in predpiše ustrezna kazen. Predlog je v priloženem Predlogu KZ-1 upoštevan.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

mag. Goran KLEMENČIČ
minister

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
KAZENSKEGA ZAKONIKA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Novi Kazenski zakonik¹ je začel veljati 1. 11. 2008 in je bil do sedaj štirikrat spremenjen oziroma dopolnjen.

Z Zakonom o spremembi Kazenskega zakonika (v nadaljevanju novela KZ-1A)² je bila spremenjena zgolj prehodna določba, ki se nanaša na uporabo kazenskega zakona za mladoletnike.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika iz leta 2011 (v nadaljevanju novela KZ-1B)³ pomeni doslej najobširnejšo novelo Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1)⁴, ki se je nanašala tako na Splošni del kot tudi na Posebni del KZ-1. Poglavitne spremembe, ki jih je novela KZ-1B prinesla v Splošnem delu KZ-1 so bile predvsem ureditev izrekanja varnostnih ukrepov obveznega psihiatričnega zdravljenja, potrebna preureditev določb o temeljnih institutih materialnega kazenskega prava (krivda, naklep, malomarnost, skrajna sila, udeležba, stek) v skladu s predlogi pravne teorije in prakse, omogočitev širše uporabe denarnih kazni in nadomestnih načinov izvršitve, omilitve kazni v primeru priznanja krivde ali sporazuma o krivdi ter dopolnitev določb o odvzemu premoženjske koristi in pomena izrazov, povezanih s kaznivimi dejanji zoper gospodarstvo in uradno dolžnost. S spremembami v posebnem delu KZ-1 pa je bila zagotovljena uskladitev določb o posameznih kaznivih dejanjih z evropskimi in mednarodnimi pravnimi akti, ki so do takrat zavezovali Republiko Slovenijo. Nadalje je bilo dodano novo kaznivo dejanje z namenom učinkovitejšega varstva javnih financ (257.a člen KZ-1), izboljšana kazenskopravna ureditev varnosti javnega (zlasti cestnega) prometa ter (tudi na področju kaznivih dejanj zoper gospodarstvo) so bili spremenjeni ali dopolnjeni zakonski znaki pri posameznih kaznivih dejanjih v skladu z opozorili iz akademske stroke ter državnotožilske in sodne prakse tako, da je omogočeno učinkovitejše kazenskopravno obravnavanje, ter da so odpravljene dvomi in nejasnosti, besedilo pa je bilo tudi jezikovno, pomensko in redakcijsko izboljšano.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (v nadaljevanju novela KZ-1C)⁵ so bile uveljavljene predvsem spremembe in dopolnitve KZ-1 v smeri okrepitve varstva posameznikov, ki so v ranljivih situacijah ali so del ranljivih skupin. Tako je bil v Splošnem delu

¹ Uradni list RS, št. 55/08 in 66/08 - popravek.

² Uradni list RS, št. 39/09.

³ Uradni list RS, št. 91/11.

⁴ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15 in 38/16.

⁵ Uradni list RS, št. 54/15.

KZ-1 dodan nov varnostni ukrep prepovedi približevanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja (71.a člen KZ-1), ki ga sodišče ob obstoju za to določenih pogojev lahko izreče storilcem kaznivih dejanj zoper življenje in telo, zoper spolno nedotakljivost, zoper človekovo zdravje ali drugih kaznivih dejanj z znaki nasilja. Pri kaznivem dejanju grožnje (135. člen KZ-1) je bil črtan pregon na zasebno tožbo, tako da se pregon kaznivega dejanja začne na predlog. Določeno je bilo novo kaznivo dejanje zalezovanja izven družinskih razmerij (134.a člen KZ-1), ki je lahko storjeno zoper kogarkoli, izrecno pa tudi zoper bližnjo osebo (a izven družinskih razmerij, ki so pokrita s 191. členom KZ-1). Prav tako je bilo z novelo KZ-1C določeno novo kaznivo dejanje prisilne sklenitve zakonske zveze ali vzpostavitve podobne skupnosti (132.a člen KZ-1). Glede kaznivega dejanja trgovine z ljudmi (113. člen KZ-1) je bila po prvem in drugem odstavku poleg kazni zapora dodatno predpisana še denarna kazen. Hkrati je bilo kot kaznivo določeno odvzemanje in uničenje osebnih dokumentov žrtev trgovine z ljudmi in uporaba storitev žrtev trgovine z ljudmi.

Zakon o spremembi Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1D)⁶ je bil sprejet na predlog skupine poslancev in se nanaša na učinkovitejšo ureditev kaznivega dejanja mučenja živali po 341. členu KZ-1.

⁶ Uradni list RS, št. 38/16.

⁷ Podatki dostopni na spletni strani Statističnega urada Republike Slovenije, v razdelku »Podatki – Kakovost življenja – Kriminaliteta«: <http://www.stat.si/StatWeb/pregled-podrocja?idp=60&headerbar=8>

⁸ Zakon o ratifikaciji Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča, Uradni list RS, št. 29/01.

⁹ International Criminal Court – Manual for the Ratification and Implementation of the Rome Statute, 2003, str. 53.

¹⁰ Zadeva št. 71555/01, sodba z dne 16. 10. 2001.

¹¹ Zadeva št. 66069/09, 130/10 in 3896/10 z dne 9. 7. 2013.

¹² Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 – popravek, 23/99 in 40/04.

¹³ Dostopen na spletni povezavi:

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM%282015%2961&Language=lanEnglish&Ver=final&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383>

¹⁴ Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 16/09.

¹⁵ Albanija, Belgija, Bosna in Hercegovina, Bolgarija, Estonija, Francija, Nemčija, Grčija, Islandija, Italija, Latvija, Luksemburg, Norveška, Poljska, Španija, Švedska, Švica, Turčija, Ukrajina in Združeno kraljestvo.

¹⁶ Dostopna na spletni povezavi: http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/2015/SCR%202178_2014_EN.pdf

¹⁷ Obrazložitev Dodatnega protokola, 41. točka, dostopna na spletni povezavi:

[https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM\(2015\)61&Language=lanEnglish&Ver=addfinal&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM(2015)61&Language=lanEnglish&Ver=addfinal&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383)

¹⁸ Obrazložitev Dodatnega protokola, 21. točka, dostopna na spletni povezavi:

[https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM\(2015\)61&Language=lanEnglish&Ver=addfinal&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM(2015)61&Language=lanEnglish&Ver=addfinal&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383)

¹⁹ Prav tam, 22. in 23. točka.

²⁰ Prav tam, 24. do 29. točka.

²¹ UL L 151/1 z dne 21. 5. 2014.

²² Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08 in 57/12.

²³ Na primer: novačenje, urjenje ali financiranje urjenja vojaških najemnikov po drugem odstavku 106. člena KZ-1; zavestna uporaba storitev žrtev trgovine z ljudmi po četrtem odstavku 113. člena KZ-1; pomoč pri samomoru po petem odstavku 120. člena KZ-1; protipraven odvzem prostosti z zlorabo uradnega položaja po drugem odstavku 133. člena KZ-1; malomarno zdravljenje po prvem in drugem odstavku 179. člena KZ-1; zanemarjanje mladoletne osebe in surovo ravnanje po prvem odstavku 192. člena; goljufija po prvem odstavku 211. člena KZ-1.

²⁴ UL L 158/77 z dne 30. 4. 2004.

²⁵ Na primer sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. I Ips 103/2009: »... dikcija vedoma ne ravna po predpisih predpostavlja možnost ravnanja v skladu s predpisi in pa zavest o protipravnosti ravnanja. Šele, če te možnosti zaradi slabega finančnega položaja ali drugih objektivnih okoliščin ni, ne gre za kaznivo dejanje, pač pa zgolj za neizpolnitev delovnopравниh obveznosti ...«.

²⁶ Uradni list RS, št. 91/11.

Kot bo podrobneje obrazloženo v nadaljevanju, tokrat predloženi predlog zakona naslavlja nekatere probleme, zaznane v praksi predvsem pri pregonu gospodarske kriminalitete in kaznivih dejanj zoper delovno razmerje ter socialno varnost. Hkrati sledi zavezam, ki jih je Republika Slovenija sprejela v okviru Sveta Evrope in Evropske unije.

Večina sprememb, tudi ali pa predvsem te, ki pronicajo v naš kazenskopравни sistem preko mednarodnih zavez, težijo k širjenju tako imenovane cone kriminalnosti in zaostrovanju represije. Iz tega razloga predlagatelj ocenjuje, da je dozorel čas za opredelitev namena kaznovanja ter s tem povezan predlog, da se iz KZ-1 črta kazen dosmrtnega zapora.

Predlog zakona sledi načelom humanosti kaznovanja, prepovedi mučenja, sorazmernosti kaznovanja, hkrati pa izpolnjuje mednarodne zaveze upošteva načelo zakonitosti v kazenskem pravu.

1.1.1. Veljavna ureditev kazni dosmrtnega zapora

Z uveljavitvijo novega Kazenskega zakonika v letu 2008 je bila v Republiki Sloveniji uvedena nova kazen dosmrtnega zapora. V skladu z ureditvijo v drugem odstavku 46. člena KZ-1) se ta lahko izreče za kazniva dejanja genocida, hudodelstva zoper človečnost, vojnega hudodelstva in agresije (torej najhujša kazniva dejanja iz štirinajstega poglavja KZ-1, ki določa kazniva dejanja zoper človečnost). Pod pogoji iz 1. točke drugega odstavka 53. člena KZ-1 (pravila o izreku enotne kazni za kazniva dejanja v steku) pa se kazen dosmrtnega zapora lahko izreče tudi za dve ali več kaznivih dejanj po petem odstavku 108. člena (terorizem), po 116. členu (umor), po 352. členu (uboj predsednika republike), po drugem odstavku 360. člena (kaznovanje za najhujše oblike kaznivih dejanj zoper suverenost Republike Slovenije in njeno demokratično ustavno ureditev), po četrtem odstavku 371. člena (ogrožanje oseb pod mednarodnim varstvom) in po tretjem odstavku 373. člena (jemanje talcev) KZ-1.

Obsojenec, ki bi mu sodišče pod navedenimi pogoji izreklo kazen dosmrtnega zapora, bi smel biti v skladu s tretjim odstavkom 88. člena KZ-1 pogojno odpuščen šele po tem, ko bi prestal vsaj petindvajset let zapora.

V skladu s 95. členom KZ-1 kazenski pregon in izvršitev kazni za kazniva dejanja, za katera se sme po KZ-1 izreči kazen dosmrtnega zapora, ne zastarata.

Glede amnestije in pomilostitve KZ-1 v drugem odstavku 98. člena določa, da se namesto izrečene kazni dosmrtnega zapora izreče kazen zapora od petindvajset do trideset let.

Posebna ureditev v zvezi s kaznivimi dejanji, pri katerih bi bila predpisana kazen dosmrtnega zapora, je določena tudi v drugem odstavku 280. člena (opustitev ovadbe, da se pripravlja kaznivo dejanje), v prvem odstavku 281. člena (opustitev ovadbe kaznivega dejanja ali storilca), v drugem odstavku 282. člena (pomoč storilcu po storitvi kaznivega dejanja) ter v prvem odstavku 294. člena (hudodelsko združevanje) KZ-1.

Do današnjega dne slovenska sodišča v kazenskih postopkih niso izrekla kazni dosmrtnega zapora. Hkrati se tudi sistem izvrševanja kazenskih sankcij ne na normativni in ne na dejanski ravni ni prilagodil morebitni možnosti izvrševanja kazni dosmrtnega zapora v konkretnem primeru, ki je razumljivo drugačno od izvrševanja drugačnih (krajših) kazni zapora tako s prostorskega vidika kot tudi z vidika obravnave takih obsojencev. Glede na število prebivalcev, posledično glede na sorazmerno nižje število obsojenih oseb za taka kazniva dejanja, ki bi si po ocenah nekaterih »zaslužila« kazen dosmrtnega zapora, ter glede na splošno stanje

kriminalitete v Republiki Sloveniji⁷ pa je na mestu tudi vprašanje smotrnosti sprememb sistema izvrševanja kazenskih sankcij oziroma vzpostavljanja novega sistema izvrševanja kazni dosmrtnega zapora. Vsebinski razlogi proti kazni dosmrtnega zapora bodo pojasnjeni v nadaljevanju te uvodne obrazložitve.

1.1.2. Razlogi za uvedbo kazni dosmrtnega zapora ter razlogi za njeno črtanje

Vlada Republike Slovenije je v gradivu Predloga KZ-1 (EVA 2007-2011-2012), ki ga je januarja 2008 posredovala v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije, kot razlog za uvedbo kazni dosmrtnega zapora navedla Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča (v nadaljevanju Rimski statut)⁸. V uvodni predstavitvi bistvenih rešitev je v takratnem gradivu namreč navedeno, da je določba 1.(b) odstavka 77. člena Rimskega statuta, ki za kazniva dejanja iz 5. člena Rimskega statuta predvideva možnost dosmrtnega zapora, če je ta upravičen zaradi izjemne teže kaznivega dejanja in osebnih okoliščin obsojenca, povzeta v drugem odstavku 46. člena Splošnega dela Predloga KZ-1.

Hkrati takratni predlagatelj tudi navaja, da implementacija kazni dosmrtnega zapora sicer ni obveznost države članice Rimskega statuta, pomeni pa korekten odnos do mednarodne pogodbe. Odločitev za uvedbo dosmrtnega zapora za najhujše oblike kaznivih dejanj posledično opredeli kot samostojno odločitev države, dodatnih razlogov za tako odločitev pa ne navede.

V nadaljevanju uvodne predstavitve bistvenih rešitev takratnega Predloga KZ-1 je še obrazloženo, da je druga možnost za izrek kazni dosmrtnega zapora, če gre za dve ali več kaznivih dejanj naklepnega odvzema življenja. Za takšna kazniva dejanja v posebnem delu ni predpisana kazen dosmrtnega zapora, možnost takšne kazni nastopi le v izjemnem primeru, ko se storilcu za dve ali več takšnih kaznivih dejanj v steku izreče dve ali več kazni tridesetih let zapora. Pričakovati bi bilo, da bi v besedilu takratne Predloga KZ-1 našli analizo gibanja kriminalitete v Republiki Sloveniji, ki utemeljuje tako spremembo predpisanih kazni, in navedbe, kako je uvedba kazni dosmrtnega zapora v drugih državah morebiti vplivala na upad kriminalitete.

Kot je torej navedel že predlagatelj Predloga KZ-1, Rimski statut ne obvezuje držav članic, da svojih notranjih zakonodajah določijo tudi kazen dosmrtnega zapora. V 80. členu namreč izrecno določa, da nobena določba Rimskega statuta ne vpliva na izrekanje kazni, predpisanih po notranjem pravu držav članic, ali na uporabo njihovih zakonov, ki ne predvidevajo kazni, predpisane v tem delu. Posledično je v določbah o izvrševanju kazni določeno, da država članica, ki Mednarodnemu kazenskemu sodišču izrazi pripravljenost, da bo izvrševala tam izrečene kazni, ob tem lahko tudi postavi pogoje (1.(b) odstavek 103. člena Rimskega statuta). Iz 2.(a) odstavka 103. člena Rimskega statuta pa izhaja, da se »pogoji« lahko nanašajo tako na pogoje izvrševanja kazni kot tudi na obseg kazni.

Iz Rimskega statuta torej ne izhaja obveznost držav članic, da v notranje pravne rede uvedejo kazen dosmrtnega zapora. V Priročniku za ratifikacijo in implementacijo Rimskega statuta⁹ je celo jasno navedeno, da »... države lahko, ko same preganjajo storilce takih dejanj, povsem suvereno predpisujejo in izrekajo kazni in niso v ničemer dolžne predpisati ali izrekat enakih kazni, kot jih določa Rimski statut...«.

Prav tako uvedbe kazni dosmrtnega zapora ne zahteva članstvo Republike Slovenije v Evropski uniji. V evropskem kazenskem materialnem pravu namreč ni zahteve po popolnem poenotenju pravnih redov in tudi ne zahteve po popolni harmonizaciji kazenskih sankcij.

Hkrati iz kriminoloških raziskav izhaja, da vse strožje predpisane kazni ne vplivajo na gibanje kriminalitete, saj preventivno (torej proti odločitvi potencialnega storilca za storitev kaznivega dejanja) deluje predvsem uspešnost pristojnih organov pri hitrem odkrivanju, pregonu in sojenju storilcem kaznivih dejanj. Ob tem je pomembno, da kazen dosmrtnega zapora, tako kot smrtna kazen, pomeni zgolj maščevanje družbe storilcu kaznivega dejanja, iz razvoja kazenskega prava in predvsem kaznovanja pa je jasno, da je treba povezovati različne vidike generalne in specialne prevencije, resocializacije, upoštevanja načela krivde pri določanju (zgornje) meje kazni in podobno, pri čemer povračilnost oziroma retribucija nikakor ni več glavni namen kaznovanja.

Z vprašanjem kazni dosmrtnega zapora se je ukvarjalo že tudi Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP), vsaj glede primera izročitve v Združene države Amerike, je v zadevi *»Einhorn proti Franciji«*¹⁰ izrazilo dvom o skladnosti take kazni s prepovedjo mučenja iz 3. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah (*»... ni mogoče izključiti, da bi bila lahko izročitev osebe v državo, kjer mu grozi možnost izreka kazni dosmrtnega zapora brez možnosti pogojnega odpusta, dvomljiva z vidika 3. člena Konvencije...«*).

Novejšo prakso ESČP predstavlja sodba v primeru *»Vinter in drugi proti Združenemu kraljestvu«*¹¹, ki za ureditev kazni dosmrtnega zapora v Združenem kraljestvu navaja, da *»... kazen dosmrtnega zapora pomeni kršitev 3. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah, ker zakoni Združenega kraljestva dopuščajo revizijo ali pogojni odpust le v zelo omejenih primerih razlogov sočutja oziroma humanitarnih razlogov...«*.

1.1.3. Ureditev kazni zapora po prejšnjem Kazenskem zakoniku (v nadaljevanju KZ)¹²

V skladu s 37. členom KZ, ki je veljal do 1. novembra 2008, zapor ni smel biti krajši od petnajstih dni in ne daljši od petnajstih let. Za najhujša kazniva dejanja se je smela alternativno predpisati kazen zapora tridesetih let. V steku enotna izrečena kazen ali strožja kazen pri večkratnem povratku ni smela preseči dvajsetih let zapora.

1.2. Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma¹³

Republika Slovenija je Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju terorizma (v nadaljevanju Konvencija)¹⁴ ratificirala leta 2009. Leta 2015 je Svet Evrope oblikoval Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma (v nadaljevanju Dodatni protokol), ki ga je v imenu Republike Slovenije podpisal minister za pravosodje na Mednarodni konferenci o tujih terorističnih borcih, ki je potekala v Rigi 21. in 22. 10. 2015 (podpisal dne 22. 10. 2015). Dodatni protokol je zaenkrat poleg Slovenije podpisalo še 20 držav¹⁵, ratificirala pa ga ni še nobena. Za začetek veljavnosti Dodatnega protokola je potrebnih šest ratifikacij, od tega štiri s strani držav članic Sveta Evrope.

V okviru Organizacije združenih narodov je bila 24. 9. 2014 sprejeta Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 2178 (2014) glede groženj mednarodnemu miru in varnosti, ki jih povzročajo teroristična dejanja¹⁶, ki na dokaj splošnem nivoju poziva države članice, naj proučijo in po potrebi kot kaznivo dejanje določijo delovanje tako imenovanih tujih terorističnih borcev. Svet Evrope je kot prva mednarodna organizacija oblikoval novo mednarodno pogodbo z obravnavanega področja – Dodatni protokol, ki upošteva jamstva materialnega kazenskega prava (predvsem načelo zakonitosti v kazenskem pravu), človekove pravice in temeljne svoboščine, vladavino prava ter načelo sorazmernosti glede poseganja v človekove pravice in temeljne svoboščine.

Namen Dodatnega protokola je okrepitev prizadevanj za preprečevanje in zatiranje terorizma v mednarodni skupnosti z oblikovanjem dodatnih s kazenskim materialnim pravom prepovedanih dejanj ter izmenjavo relevantnih informacij med pristojnimi organi držav članic. Določbe Dodatnega protokola tako dopolnjujejo določbe Konvencije in v 2. do 6. členu določajo naslednja kazniva dejanja:

- sodelovanje v hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen izvrševati teroristična kazniva dejanja (2. člen) – KZ-1 v sedmem odstavku 108. člena kot kaznivo že določa sodelovanje v hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti kazniva dejanja iz prvega, drugega, četrtega ali petega odstavka tega člena, v osmem odstavku 108. člena pa je kot kaznivo določeno tudi vodenje ali ustanovitev take združbe. Nadalje je v 294. členu KZ-1 določeno kaznivo dejanje hudodelskega združevanja, ki ga storijo tisti, ki ustanovijo, vodijo ali sodelujejo v hudodelski združbi, ki ima namen storiti katerokoli drugo kaznivo dejanje, za katero se sme izreči kazen več kot treh let zapora (torej tudi v zvezi s kaznivimi dejanji financiranja terorizma po 109. členu KZ-1, ščuvanja in javnega povečevanja terorističnih dejanj po 110. členu KZ-1 ter novačenja in usposabljanja za terorizem po 111. členu KZ-1, ki s prej navedenima sedmim in osmim odstavkom 108. člena KZ-1 niso pokrita);
- sprejemanje usposabljanja za terorizem (3. člen) – v drugem odstavku 111. člena KZ-1 je kot kaznivo dejanje določeno usposabljanje drugih za kazniva dejanja iz 108. člena KZ-1 (kaznivo dejanje terorizma), sprejemanje usposabljanja pa še ni inkriminirano. Dodatni protokol sprejemanje usposabljanja z namenom storitve terorističnih kaznivih dejanj širi iz udeležbe pri usposabljanjih, ki so nezakonito organizirana za »bodoče teroriste«, tudi na zakonita usposabljanja (na primer usposabljanje za pilote, vojaška usposabljanja), ki pa se jih določena oseba udeleži z namenom, da se usposobi za storitev terorističnega kaznivega dejanja¹⁷;
- potovanje v tujino z namenom terorizma, ki zajema tako namen storitve ali udeležbe pri storitvi terorističnih kaznivih dejanj kot tudi namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem (4. člen) – če bi bil v Republiki Sloveniji prijet slovenski državljan ali državljan druge države (ki ga zaradi različnih razlogov ne bi izročili državi državljanstva), ki bi v tujini storil teroristično kaznivo dejanje, bi bil lahko kazenskopravno obravnavan že v skladu z določbami Splošnega dela KZ-1 o veljavnosti Kazenskega zakonika zaradi kaznivih dejanj iz 108. do 111. člena KZ-1, zgolj potovanje v tujino z namenom terorizma pa v KZ-1 še ni določeno kot kaznivo dejanje;
- financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma (5. člen) – kaznivo dejanje terorizma po 109. členu KZ-1 stori tisti, ki zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo uporabljeno za storitev dejanj iz 108. (terorizem), 110. (ščuvanje in javno povečevanje terorističnih dejanj) ali 111. (novačenje in usposabljanje za terorizem) člena KZ-1. Navedenemu bo treba dodati še sklicevanje na člen, ki bo določal kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma;
- organiziranje ali drugačno omogočanje potovanja v tujino z namenom terorizma (6. člen) – navedeno kaznivo dejanje je sicer v določenih okoliščinah lahko pokrito z določbami Splošnega dela KZ-1 o udeležbi pri kaznivem dejanju (36.a do 40. člen KZ-1, predvsem opredelitev pomoči v 38. členu KZ-1), vendar ga glede na sistem določanja pripravljalnih dejanj v zvezi s terorizmom v KZ-1 in glede na njegovo sorazmerno celo večjo nevarnost, če bi šlo za ukvarjanje z organizacijo potovanj velja vključiti v novo kaznivo dejanje, ki je predlagano zaradi 4. člena Dodatnega protokola.

Dodatni protokol ne zahteva, da države članice vsa navedena kazniva dejanja na novo določijo kot posebna kazniva dejanja, povezana s terorizmom, še posebej, če so določena dejanja kot kazniva pokrita že z drugimi določbami kazenskih zakonov – na primer določbe Splošnega dela KZ-1 o udeležbi pri kaznivem dejanju.¹⁸

Kazniva dejanja, določena v 2. do 6. členu Dodatnega protokola, so huda kazniva dejanja, povezana s terorističnimi kaznivimi dejanji, vendar za obstoj kaznivih dejanj iz navedenih členov Dodatnega protokola ni nujno, da so posledično teroristična kazniva dejanja tudi storjena. Prav tako za obstoj obravnavanih kaznivih dejanj ni pomembno, kje naj bi bila teroristična kazniva dejanja storjena.¹⁹

Kazniva dejanja, kot jih določa Dodatni protokol, morajo biti storjena protipravno (kar izključuje, na primer, kaznivost vojakov določene države na vojaški misiji v tujini) in naklepno, dodatno pa se zahteva še nadaljnji subjektivni element – pri kaznivih dejanjih iz 2. do 4. člena Dodatnega protokola je to namen terorizma, pri kaznivih dejanjih iz 5. in 6. člena Dodatnega protokola pa vednost o namenu terorizma.²⁰

Dodatni protokol v 7. členu določa pravila za izmenjavo informacij med pristojnimi organi držav članic tako, da ob upoštevanju pododstavka a. drugega odstavka 3. člena Konvencije, notranjih zakonodaj in obstoječih mednarodnih obveznosti državam članicam nalaga, da sprejmejo morebitne ukrepe za okrepitev pravočasne izmenjave vseh relevantnih informacij v zvezi z osebami, ki potujejo v tujino z namenom terorizma. V tej zvezi naj države članice določijo (že obstoječe ali na novo imenovane) kontaktne točke, ki bodo na voljo »24 ur na dan in sedem dni v tednu«. V zvezi z navedenim sprememba oziroma dopolnitev KZ-1 ni potrebna.

V skladu z 8. členom Dodatnega protokola naj države članice zagotovijo implementacijo njegovih določb ob spoštovanju človekovih pravic – še posebej pravice do svobode gibanja, svobode izražanja, svobode zbiranja in združevanja ter verske svobode. Določbe o kaznivih dejanjih iz 2. do 6. člena Dodatnega protokola morajo biti oblikovane v skladu z načelom sorazmernosti in ne smejo dopuščati nobene oblike arbitrarnosti ali diskriminacije ali rasizma pri obravnavanju.

I.3. Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskopravni zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ (v nadaljevanju Direktiva 2014/62/EU)²¹

Direktiva 2014/62/EU je bila sprejeta 15. 5. 2014 in v 14. členu določa obveznost držav članic, da uveljavijo zakone, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 23. 5. 2016. Glede na to, da je večina določb Direktive 2014/62/EU v KZ-1 že ustrezno upoštevanih, se je predlagatelj odločil, da bo implementacijo manjkajočega dela opravil hkrati z drugimi v tem predlogu zakona predvidenimi spremembami in dopolnitvami KZ-1, saj ne bi bilo ustrezno za vsako področje posebej pripravljati novele KZ-1.

Namen Direktive 2014/62/EU je določitev minimalnih pravil glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju ponarejanja evra in drugih valut.

V 3. členu Direktive 2014/62/EU so določena kazniva dejanja v zvezi s ponarejanjem denarja:

- goljufivo izdelovanje ali spreminjanje denarja s kakršnimikoli sredstvi, dajanje ponarejenega denarja v obtok ter kakršenkoli prejem ponarejenega denarja z namenom dajanja v obtok, kar je že ustrezno določeno v 243. členu KZ-1;

- goljufivo izdelovanje, sprejem, pridobitev ali posest pripomočkov za ponarejanje denarja, kar je že ustrezno določeno v 248. členu KZ-1, manjka pa goljufivo izdelovanje, sprejem, pridobitev ali posest zaščitnih elementov, ki so namenjeni za zaščito denarja pred ponarejanjem (primerom: hologrami, vodni znaki in druge sestavine denarja, ki so namenjene zaščiti);
- dejanja iz zgornje prve alineje morajo biti kazniva tudi glede denarja, ki bi bil izdelan z uporabo zakonitih naprav ali materialov, a s kršitvijo pravic in pogojev, v skladu s katerimi sicer pristojni organi lahko izdajajo denar, kar v KZ-1 še ni določeno;
- navedena dejanja morajo biti kazniva tudi v zvezi z denarjem, ki je namenjen za obtok, a uradno še ni v obtoku, kar je treba dodatno določiti v KZ-1, saj veljavni šesti odstavek 243. člena KZ-1 določa, da je denar kovan ali papirnat in na podlagi zakona v obtoku v Republiki Sloveniji ali drugi državi.

V skladu s 4. členom Direktive 2014/62/EU mora biti kaznivo tudi napeljevanje in pomoč pri izpostavljenih kaznivih dejanjih, kar je že ustrezno urejeno v 36.a do 40. členu KZ-1. Prav tako mora biti kazniv tudi poskus obravnavanih kaznivih dejanj. V 34. členu KZ-1 je določeno, da je poskus kazniv, če gre za kaznivo dejanje s predpisano kaznijo treh ali več let zavora, za ostala kazniva dejanja pa le, če zakon to izrecno določa. Za kaznivo dejanje ponarejanja denarja po prvem odstavku 243. člena KZ-1 je predpisana kazen zavora od šestih mesecev do osmih let zavora, po tretjem odstavku pa od enega do desetih let zavora, torej je poskus tega kaznivega dejanja kazniv že v skladu z navedeno določbo Splošnega dela KZ-1. Za kaznivo dejanje izdelave, pridobitve in odtujitve pripomočkov za ponarejanje po 248. členu KZ-1 pa je predpisana kazen zavora do dveh let, zato je treba v tem členu posebej določiti kaznivost poskusa.

V 5. členu Direktive 2014/62/EU so določene minimalne sankcije, ki naj jih države predpišejo v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji. V zvezi s ponarejanjem denarja je predvidena zgornja meja kazni osem let zavora, ker je že ustrezno določbi prvega in tretjega odstavka 243. člena KZ-1, v zvezi z dajanjem v obtok z vedenjem, da gre za ponarejeni denar, in v zvezi s pridobivanjem ponarejenega denarja z namenom dajanja v obtok pa je predvidena zgornja meja kazni do petih let zavora, za kar je v prvem, drugem in tretjem odstavku 243. člena KZ-1 določena strožja kazen.

Direktiva 2014/62/EU v 6. členu določa pogoje za odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja po 243. in 248. členu KZ-1, kar je že ustrezno določeno v 4. in 25. členu Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (v nadaljevanju ZOPOKD)²², ki določata temelje odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja in kazniva dejanja iz KZ-1, za katera lahko odgovarjajo tudi pravne osebe. Prav tako so v 12. do 21. členu ZOPOKD ustrezno določene tudi sankcije za pravne osebe, ki jih Direktiva 2014/62/EU predpisuje v 7. členu (denarne kazni predpisuje obvezno, državam članicam pa prepušča odločitev o predpisovanju ostalih sankcij, ki jih navaja primeroma – začasna ali stalna prepoved opravljanja dejavnosti, sodna likvidacija in podobno).

I.4. Namen kaznovanja

Predpisi s področja kazenskega prava oziroma prava izvrševanja kazenskih sankcij od osamosvojitve naprej na načelni ravni ne opredeljujejo namena kaznovanja. Nekatere teorije o namenu oziroma smislu kaznovanja so predstavljene v 1.1.2. točki te uvodne obrazložitve.

Dandanes je dokaj splošno sprejeta predpostavka, da nobena izmed tradicionalnih teorij ne more sama zase prepričljivo utemeljiti vsebine in meja kazni oziroma kaznovanja, zato se pojavljajo tako imenovane mešane teorije, ki vsebujejo različne cilje kaznovanja. Gre za povezovanje različnih vidikov generalne in specialne prevencije, resocializacije, upoštevanja načela krivde pri določanju (zgornje) meje kazni in podobno, pri čemer povračilnost oziroma retribucija nikakor ni več glavni namen kaznovanja.

I.5. Pravila izrekanja enotne kazni za kazniva dejanja v steku:

Navedena pravila so določena v 53. členu KZ-1. Tako na primer veljavna točka 4) drugega odstavka 53. člena KZ-1 določa posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku za primer, ko so za vsa kazniva dejanja v steku predpisane kazni zapora do treh let. V takem primeru enotna kazen ne sme preseči osmih let zapora. Določba je nespremenjena že od Kazenskega zakona SFRJ iz leta 1976, vendar je bila takrat najvišja možna kazen zapora 15 let, v izjemnih primerih pa 20 let, v skladu s tem predlogom zakona pa bo splošni maksimum kazni zapora 30 let.

V primerih nekaterih kaznivih dejanj iz okrajne pristojnosti (kazen zapora do treh let) ni mogoče govoriti o »relativno lažjih kaznivih dejanjih«, kar naj bi bilo razlog ta tako nizko omejitev enotne kazni zapora²³. Obravnavana omejitev enotne kazni zapora se kot (pre)nizka pokaže tudi v primeru, ko sodišče sodi obsojencu zaradi kaznivega dejanja, ki ga je storil preden je začel prestajati kazen zapora zaradi drugega kaznivega dejanja (55. člen KZ-1). Tudi v tem primeru sodišče nato za obe dejanji izreče enotno kazen. Ob tem se prej izrečena kazen šteje kot že določena.

V skladu s predlagano spremembo bo posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku določeno za primere, ko bo za vsa kazniva dejanja v steku predpisana kazen zapora do enega leta in enotna kazen ne bo smela preseči petih let zapora. Za kazniva dejanja s predpisano kaznijo do treh let zapora se bo torej enotna kazen v steku izrekla v skladu s splošnim pravilom iz veljavne točke 3) drugega odstavka 53. člena (po preštevilčenju točka 2)) – enotna kazen mora biti večja od vsake posamezne določene kazni, vendar ne sme doseči seštevka posameznih kazni in ne preseči 30 let zapora.

I.6. Izgon tujca iz države:

Kazen izгона tujca iz države je poznal prej veljavni KZ, ki ga je kot kazen določal v 34. členu, vsebinsko pa opredeljeval v 35. členu kot stransko kazen ob kazni zapora, denarni kazni ali pogojni obsodbi ter v 40. členu tako, da jo je sodišče lahko izreklo tujcu za čas od enega do desetih let, šteto od dneva pravnomočnosti sodbe, brez vštevanja časa, prebitega v zaporu.

V novem KZ-1 iz leta 2008 je bila obravnavana kazen črtana z obrazložitvijo, da je nadomeščena s pravno posledico obsodbe »izguba pravice tujca do prebivanja v Republiki Sloveniji« (79. člen KZ-1), ki se v skladu z 78. členom KZ-1 predpišejo v (drugem) zakonu.

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. 4. 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (v nadaljevanju Direktiva 2004/38/ES)²⁴ v 27. do 33. členu določa omejitve glede izгона kot stranske kazni, ki v zvezi z državljanji držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani ne more biti utemeljen samo s pravnomočno obsodbo za določeno kaznivo dejanje, ampak mora biti izgon dodatno utemeljen v osebnih okoliščinah oziroma obnašanju posameznika, ki

povzroča resno grožnjo javnemu redu ali javni varnosti. Torej mora iz osebnega obnašanja ali okoliščin posameznika izhajati resnična, sedanja in dovolj resna grožnja, ki prizadene osnovne interese družbe; za kar ne zadoščajo utemeljitve, ki niso neposredno povezane s podrobnostmi posameznega primera, ali ki bi se nanašale na splošno preventivo. Če je v državi članici Evropske unije izgon državljanu druge države članice Evropske unije ali njegovega družinskega člana predviden kot kazen ali stranska kazen, in se izvrši več kot dve leti po izreku (na primer zaradi prestajanja zaporne kazni), je potrebno pred izvršitvijo izгона preveriti, če obsojenec še vedno predstavlja dejansko in resnično grožnjo za javni red ali javno varnost, ter oceniti, ali je prišlo do kakšnih sprememb okoliščin.

I.7. Ščuvanje in javno poveličevanje terorističnih dejanj (110. člen KZ-1)

KZ-1 v prvem odstavku 110. člena določa kaznivo dejanje ščuvanja k storitvi terorističnih kaznivih dejanj tako, da mora storilec ob razširjanju sporočil, ki pomenijo ščuvanje, imeti namen spodbuditi teroristično kaznivo dejanje (obarvani naklep) in hkrati povzročiti nevarnost za storitev enega ali več takih kaznivih dejanj.

V drugem odstavku 110. člena KZ-1 pa je na enak način določeno kaznivo dejanje javnega poveličevanja terorističnih kaznivih dejanj, ki je lahko storjeno posredno ali neposredno, s tem, da storilec z namenom spodbuditve terorističnih dejanj (obarvani naklep) razširja ali daje na razpolago določena sporočila in s tem povzroči nevarnost za storitev takih dejanj.

Glede na to, da je en od zakonskih znakov obravnavanih kaznivih dejanj tudi povzročitev nevarnosti za storitev terorističnih dejanj, ocenjujemo, da določanje posebnega namena storilca ni potrebno. Hkrati je ta namen (vsaj deloma) zajet že v besedi »ščuvanje«.

I.8. Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti (240. člen KZ-1) in zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic (257. člen KZ-1)

Kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti je določeno v 240. členu KZ-1. Zloraba položaja ali zaupanja, ki je podrobno določena v prvem odstavku 240. člena KZ-1, mora biti storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode.

Veljavna ureditev torej zahteva naklep storilca v zvezi z zlorabo položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, hkrati pa še namen, da bo s tem sebi ali drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist ali povzročil premoženjsko škodo, kar je pretirano in onemogoča pregon storilcev, ki bi na primer dejanje storili z eventualnim naklepom.

V 257. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic. V prvem odstavku 257. člena KZ-1 uradna oseba ali javni uslužbenec izrabi svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti zato, da bi sebi ali komu drugemu pridobil nepremoženjsko korist ali da bi komu prizadejal škodo, kaznuje pa se z zaporom do enega leta. Primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu je določeno v tretjem odstavku 240. člena KZ-1 (zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti), z novelo KZ-1B pa je bila predpisana kazen spremenjena iz »do enega leta zopora« v »do dveh let zopora«. Hkrati ima tudi zloraba uradnega položaja ali pravic lahko resne, najprej nepremoženjske posledice (na primer nezakonit prevzem nadzora ali upravljanja gospodarske družbe v večinski lasti države), ki kasneje lahko prerastejo v pridobitev protipravne premoženjske koristi, zato bi kazalo predpisano kazen uskladiti.

Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic po tretjem odstavku 257. člena KZ-1 mora biti v skladu z veljavnim besedilom storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu. Primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu je določeno v prvem odstavku 240. člena KZ-1, v zvezi s katerim so razlogi za spremembo navedeni na začetku te točke uvodne obrazložitve. Glede na navedeno je ustrezno, da se predlaga enaka sprememba tretjega odstavka 257. člena KZ-1.

I.9. Kršitev temeljnih pravic delavcev (196. člen KZ-1) in kršitev pravic iz socialnega zavarovanja (202. člen):

Storilec kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1, ki v temeljni obliki vsebuje kršitve vseh predpisov, ki se nanašajo na delovno razmerje, se po prvem odstavku navedenega člena kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. V drugem odstavku je določena kvalificirana oblika tako, da se v primeru, če ima dejanje iz prvega odstavka za posledico nezakonito prenehanje delovnega razmerja, neizplačilo treh zaporednih plač ali izgubo pravice, ki izvira iz neplačanih prispevkov, storilec kaznuje s kaznijo zopora do treh let.

V navedenih predpisanih kaznih ni zadosti upoštevana sorazmernost, saj je na primer storilec, ki je kaznivo dejanje storil zoper veliko število delavcev, kaznovan pravzaprav enako, kot tisti, ki je dejanje storil proti trem delavcem. Predlagatelj ocenjuje, da je zaradi izpostavljenega nesorazmerja prvi in drugi odstavek 196. člena KZ-1 treba spremeniti tako vsebinsko kot tudi tako, da bosta predpisani sorazmerni kazni glede na obseg in intenzivnost kršitve.

Hkrati je v skladu z veljavno ureditvijo obravnavano kaznivo dejanje mogoče storiti le »zavestno«, kar se v praksi ne razlaga enotno in pogosto pomeni, da kaznivega dejanja ni, če delodajalec na primer ni imel denarja na računu in torej ni mogel plačati delavcev, je pa drugače nemoteno posloval naprej, čeprav bi v skladu s pravili, ki določajo prisilno poravnavo in postopke zaradi insolventnosti moral sprožiti ustrezne postopke.²⁵ Glede na navedeno je treba besedo »zavestno« v prvem odstavku 196. člena KZ-1 črtati in tako jasneje določiti, da je obravnavano kaznivo dejanje mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom.

Enako je predpisano tudi v zvezi s storitvijo kaznivega dejanja kršitve pravic iz socialnega zavarovanja po 202. členu KZ-1.

I.10. Redakcijski popravki:

Naslov 3.a poglavja KZ-1 se glasi »Pregon kaznivih dejanj zoper mladoletnike«, beseda »mladoletnik« pa je nato uporabljena tudi v naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1. KZ-1 v 15.a členu določa pravilo o vrsti preгона v zadevah, ko je zoper »mladoletnika« izvršeno kaznivo dejanje iz poglavij zoper življenje in telo, zoper človekove pravice in svoboščine, zoper spolno nedotakljivost ali drugo kaznivo dejanje z znaki nasilja. V skladu z 70. in naslednjimi členi prej veljavnega KZ, ki se v skladu z prehodno določbo 375. člena KZ-1 še naprej uporablja za mladoletne osumljence kaznivih dejanj, je »mladoletnik« izraz, ki pomeni mladoletno osebo, ki je lahko kazensko-pravno odgovorna – torej »mlajši mladoletnik« (od 14 do 16 let) in »starejši mladoletnik« (od 16 do 18 let). Navedeno pomeni, da glede na 15.a člen KZ-1 posebno pravilo o pregonu velja le, kadar je žrtev kaznivega dejanja stara od 14 do 18 let, ne pa kadar je žrtev mladoletna oseba, ki še ni stara 14 let. Glede na smisel obravnavane določbe je prav, da zajame tudi primere žrtev kaznivih dejanj, ki so stare manj kot 14 let, zato je treba izraz »mladoletnik« v 15.a členu KZ-1 nadomestiti z »mladoletna oseba«. Enak redakcijski popravek je treba predlagati še v tretjem odstavku 112. člena in drugem odstavku 113. člena KZ-1. V ostalih členih terminologija ustrezno sledi prej opredeljeni, namreč: v drugem odstavku 84.

člena je pravilno navedeno »otroci (0-14) ali mladoletniki (14-18) zaupani v oskrbo« ter »storjenega proti mladoletni osebi«; prav tako je »mladoletna oseba« pravilno uporabljena v naslednjih členih: drugi odstavek 90., drugi in tretji odstavek 120., prvi odstavek 125., drugi odstavek 132.a, drugi odstavek 134., drugi odstavek 134.a, drugi odstavek 175., drugi in tretji odstavek 176., drugi odstavek 187. člena, 190. in 192. člen, tretji odstavek 199. in drugi odstavek 287. člena; v prvem odstavku 293. člena in prehodni določbi 375. člena pa je »mladoletnik« uporabljen ustrezno.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP-K)²⁶ sta bila v slovenski pravni red uvedena instituta sporazuma o krivdi in priznanja na predobravnavnem naroku. Posledično so bile z novelo KZ-1B določene med drugim drugačne meje omilitve kazni in drugačna pravila za izrek pogojne obsodbe za primere priznanj krivde in sporazumov o krivdi. Posebna pravila v zvezi z izrekom pogojne obsodbe določa peti odstavek 58. člena KZ-1 tako, da se sme izreči tudi za kazniva dejanja s predpisano kaznijo najmanj petih let zapora, določiti se sme kazen zapora do petih let (drugače po prvem odstavku 58. člena KZ-1 le do dveh let) s preizkusno dobo do desetih let (drugače po prvem odstavku 58. člena od enega do petih let). Hkrati pa temu niso bila prilagojena pravila za preklic pogojne obsodbe v 59. členu KZ-1, ki se smiselno uporablja tudi v primeru iz 60. člena KZ-1.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

En od ciljev Predloga KZ-1E je odprava možnosti izrekanja kazni dosmrtnega zapora, ki je predlagatelj takratnega Predloga KZ-1 v letu 2008 ni utemeljil z nobenim oprijemljivim argumentom in tudi ni prikazal nobene analize, ki bi utemeljevala potrebo po uvedbi take kazni v slovenski kazenskoopravni sistem, kot izhaja iz 1. točke te uvodne obrazložitve. Na podlagi v 1.1.1 do 1.1.3 točkah te uvodne obrazložitve pojasnjenih razlogov in dejstva, da sodišča od 1. 11. 2008 do danes kazni dosmrtnega zapora niso izrekla, predlagatelj tokratnega Predloga KZ-1E ocenjuje, da uvedba obravnavane kazni v letu 2008 ni bila potrebna in je zato utemeljeno njeno črtanje.

Cilj Predloga KZ-1E je tudi uskladitev KZ-1 z določbami Dodatnega protokola, ki ga je Republika Slovenija podpisala oktobra 2015, da bo nato lahko stekel postopek ratifikacije Dodatnega protokola. Implementacija določb Dodatnega protokola pomeni okrepitev kazenskoopravnega okvira za preprečevanje in zatiranje terorizma v vseh njegovih prepovedanih pojavnih oblikah.

Prav tako je cilj Predloga KZ-1E tudi uskladitev KZ-1 z določbami Direktive 2014/62/EU.

Dopolnitev KZ-1 v delu, ki se nanaša na namen kaznovanja, je povezana s predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora.

Predlagana je tudi ustrežnejša določitev nekaterih kaznivih dejanj, pri čemer so upoštevane ugotovitve pristojnih organov pri obravnavi konkretnih zadev.

2.2 Načela

S predlagano odpravo možnosti izrekanja kazni dosmrtnega zapora se v slovenskem kazenskem pravu krepi načelo humanosti kaznovanja. Glede na to, da nekateri teoretiki ocenjujejo kazen dosmrtnega zapora kot nečloveško in nehumano, se s predlagano spremembo krepi tudi načelo prepovedi mučenja pri kaznovanju.

Hkrati pa bo še vedno zagotovljeno načelo sorazmernosti kaznovanja, saj se s predlagano odpravo instituta dosmrtnega zapora ne vračamo na ureditev pred uveljavitvijo KZ-1 (ko v skladu s prej veljavnim KZ zapor ni smel biti krajši od petnajstih dni in ne daljši od petnajstih let; za najhujša kazniva dejanja se je smela alternativno predpisati kazen zapora tridesetih let; v steku enotna izrečena kazen ali strožja kazen pri večkratnem povratku pa ni smela preseči dvajsetih let zapora). V skladu s prvim odstavkom 46. člena KZ-1 namreč zapor ne sme biti krajši od enega meseca in ne daljši od trideset let. Torej je za najhujša kazniva dejanja s predpisano kaznijo najmanj petnajstih let zapora ob upoštevanju sorazmernosti mogoče izreči vse kazni med petnajst in trideset let zapora (in ne le do petnajst let ali alternativno le trideset let, kot je to veljalo po prejšnjem KZ).

S predlaganimi dopolnitvami, ki pomenijo implementacijo določb Dodatnega protokola, se uresničujeta 8. in 153. člen Ustave Republike Slovenije²⁷, ki med drugim določata, da morajo biti zakoni in drugi predpisi v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo. V 8. členu Ustave Republike Slovenije je sicer tudi določeno, da se ratificirane mednarodne pogodbe uporabljajo neposredno, vendar navedeno (predvsem) v kazenskem materialnem pravu ni mogoče. V skladu z načelom »lex certa« oziroma načelom zakonitosti v kazenskem pravu iz 28. člena Ustave Republike Slovenije neposredna uporaba mednarodnih pogodb v delu, kjer določajo obveznost držav, da določena ravnanja določijo kot kazniva dejanja, ni mogoča, saj večinoma opredeljujejo le splošen opis dejanja brez določene sankcije.

2.3 Poglavitne rešitve

a) *Predstavitev predlaganih rešitev:*

– *konkreten opis predlaganih rešitev:*

Glede na v prejšnjih točkah obrazložene razloge za odločitev predlagatelja o črtanju možnosti izrekanja kazni dosmrtnega zapora iz KZ-1 je treba:

- v 46. členu črtati drugi odstavek, ki določa v kakšnih primerih se sme izreči kazen dosmrtnega zapora;
- v drugem odstavku 53. člena črtati prvo točko, ki določa izrek dosmrtnega zapora za kazniva dejanja v steku, ustrezno preštevilčiti ostale točke tega odstavka ter popraviti sklicevanja na točke znotraj 53. člena;
- v 88. členu črtati tretji odstavek, ki določa pravila pogojnega odpusta v primeru izreče kazni dosmrtnega zapora, in ustrezno preštevilčiti naslednje odstavke tega člena;
- v prvem odstavku 95. člena črtati del besedila, ki se nanaša na nezastarljivost kazenskega pregona in izvršitve kazni za kazniva dejanja, za katera se sme izreči kazen dosmrtnega zapora, ter črtati drugi odstavek, ki še enkrat ponovi, da izvršitev kazni dosmrtnega zapora ne zastara;
- v 98. členu črtati drugi odstavek, ki določa pravila pomilostitve ali amnestije v zvezi z izrečeno kaznijo dosmrtnega zapora, ter preštevilčiti naslednji odstavek tega člena;
- v kaznivih dejanjih po 280., 281., 282. in 294. členu črtati besedilo, ki se nanaša na opustitev ovadbe, pomoč storilcu oziroma sodelovanje v hudodelski združbi v zvezi s storitvijo kaznivih dejanj s predpisano kaznijo dosmrtnega zapora.

S predlaganim črtanjem kazni dosmrtnega zapora je povezan tudi predlog za novi 45.a člen KZ-1, v katerem je opredeljen namen kaznovanja. Predlagana je opredelitev namena kaznovanja tako, da gre za varovanje temeljnih vrednot pravnega reda, generalno in specialno

²⁷ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13.

prevencijo ter resocializacijo ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca.

V zvezi s **pravili za izrek enotne kazni za kazniva dejanja v steku**, ki so določena v 53. členu KZ-1, je predlagana sprememba veljavne točke 4) drugega odstavka 53. člena KZ-1, ki po preštevilčenju postane točka 3). V skladu s predlagano spremembo bo posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku določeno za primere, ko bo za vsa kazniva dejanja v steku predpisana kazen zapora do enega leta in enotna kazen ne bo smela preseči petih let zapora. Za kazniva dejanja s predpisano kaznijo do treh let zapora se bo torej enotna kazen v steku izrekla v skladu s splošnim pravilom iz veljavne točke 3) drugega odstavka 53. člena (po preštevilčenju točka 2)) – enotna kazen mora biti večja od vsake posamezne določene kazni, vendar ne sme doseči seštevka posameznih kazni in ne preseči 30 let zapora.

Predlagana je ponovna uvedba stranske kazni **izgona tujca iz države**. Za tujce, ki so državljani držav nečlanic Evropske unije, je ureditev stranske kazni povzeta po prej veljavnem KZ, v zvezi z državljani držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani pa je predlagana ureditev usklajena z Direktivo 2004/38/ES. V predlaganem novem 48.a členu (drugi in tretji odstavek) so upoštevane omejitve glede izgona kot stranske kazni, ki v zvezi z državljani držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani ne more biti utemeljen samo s pravnomočno obsodbo za določeno kaznivo dejanje, ampak mora biti izgon dodatno utemeljen v osebnih okoliščinah oziroma obnašanju posameznika, ki povzroča resno grožnjo javnemu redu ali javni varnosti.

Glede na v prejšnjih točkah obrazloženo ureditev **v Dodatnem protokolu** so potrebne naslednje dopolnitve KZ-1:

- na podlagi 4. člena Dodatnega protokola, ki opredeljuje kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma tako, da vključuje namen storitve ali udeležbe pri storitvi terorističnih kaznivih dejanj in namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem, je predlagan novi 108.a člen KZ-1. Ta določa kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma. V predlaganem prvem odstavku gre za namen storitve, priprave ali načrtovanja²⁸ dejanj iz 108. člena KZ-1, v drugem odstavku pa za namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja. Torej ne gre za inkriminacijo, na primer, vseh potovanj v določene države, ampak le tistih, pri katerih storilec potuje z namenom, da bo izvrševal prej navedena dejanja. Smiselno podobno KZ-1 že določa v prvem odstavku 109. člena v zvezi s kaznivim dejanjem financiranja terorizma. V predlaganem tretjem odstavku novega 108.a člena KZ-1 je določena sorazmerno nižja kazen zapora za storilca, ki bi sicer odpotoval v tujo državo s predpisanim namenom, vendar nato kaznivih dejanj ne bi storil. Smiselno podobno je določeno tudi v veljavnem drugem odstavku 109. člena KZ-1, ki določa kaznivost tistega, ki zbere denar z namenom storitve terorističnih kaznivih dejanj, pa zbrani denar nato ni porabljen za storitev takih dejanj;
- na podlagi 6. člena Dodatnega protokola je v tretjem odstavku novega 108.a člena KZ-1 predlagana tudi inkriminacija organiziranja ali omogočanja potovanj z namenom terorizma ali nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem, ob vedenju osebe, da organizira ali drugače omogoča potovanja za tak namen;
- glede na 5. člen Dodatnega protokola, ki določa obveznost držav članic, da kot kaznivo

²⁸ Zahteva po opredelitvi »namena storitve, priprave ali načrtovanja« terorističnih dejanj izhaja iz FATF standardov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma iz leta 2012 oziroma Metodologije za njihovo uporabo iz leta 2013, kot je bila dopolnjena na zasedanju FATF (30. stran), 15. do 19. 2. 2016; oboje v angleškem jeziku dostopno na spletni povezavi: <http://www.fatf-gafi.org/>. Slovenija je k spoštovanju standardov FATF zavezana kot članica odbora MONEYVAL Sveta Evrope, katerega peti krog ocenjevanja Slovenije bo potekal novembra 2016.

²⁹ Dr. Ivan Bele: »Kazenski zakonik s komentarjem – Splošni del«; GV Založba, Ljubljana 2001; 4. točka na 346. strani.

³⁰ Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14.

dejanje izrecno določijo financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma, ki ga stori tisti, ki zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo deloma ali v celoti porabljeno za omogočanje potovanja v tujino z namenom terorizma, je predlagana dopolnitev prvega odstavka 109. člena KZ-1 tako, da se bo poleg sklicevanja na 108., 110. in 111. člen KZ-1 skliceval tudi na novi 108.a člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma;

- v skladu s 3. členom Dodatnega protokola, ki kot kaznivo določa tudi sprejemanje usposabljanja za terorizem (kar pomeni sprejemanje navodil za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi, ali za druge posebne metode ali tehnike za izvedbo ali sodelovanje pri terorističnem dejanju) tako, kot je to že določeno v drugem odstavku 111. člena KZ-1 za tistega, ki usposablja druge, je predlagana dopolnitev navedenega člena KZ-1 še s tretjim odstavkom, ki hkrati širi sprejemanje usposabljanja iz nelegalni usposabljanj še na udeležbo v legalnih usposabljanjih, vendar z namenom pridobitve znanja za izvršitev terorističnega dejanja.

Predlagana je sprememba opisa kaznivega dejanja **ščuvanja in javnega poveličevanja terorističnih dejani po 110. členu KZ-1** tako, da ne bo več potreben obarvani naklep storilca (namen spodbuditi teroristično kaznivo dejanje), ampak bo zadoščalo dejstvo, da je šlo za ščuvanje ali javno poveličevanje, ter da je bila povzročena nevarnost za storitev enega ali več takih dejanj.

Glede na v prejšnjih točkah obrazloženo ureditev **v Direktivi 2014/62/EU** so potrebne naslednje spremembe in dopolnitve KZ-1:

- v 243. členu KZ-1 (ponarejanje denarja) je dodan nov tretji odstavek, ki v skladu z drugim odstavkom 3. člena Direktive 2014/62/EU določa kot kaznivo izdelovanje denarja z uporabo zakonitih materialov in naprav, vendar s kršitvijo pravic in pogojev, v skladu s katerimi lahko pristojni organi izdajo denar (v zvezi z evrom gre za ureditev na nivoju Evropske unije in Evropske centralne banke);

- šesti odstavek 243. člena KZ-1, ki opredeljuje pomen izraza »denar« za potrebe tega člena kot tisti denar, ki je zakonito v obtoku, je v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Direktive 2014/62/EU dopolnjen še s tistim denarjem, ki je šele namenjen v obtok;

- v prvem odstavku 248. člena KZ-1 (izdelava, pridobitev in odtujitev pripomočkov za ponarejanje) je predlagana dopolnitev tako, da se v skladu z (d) (ii) točko prvega odstavka 3. člena Direktive 2014/62/EU pripomočkom za ponarejanje denarja, vrednotnic in vrednostnih papirjev dodaja še kaznivost izdelave, pridobitve ali odtujitve zaščitnih elementov (vodni znaki, hologrami), ki so namenjeni za zaščito pred ponarejanjem. Glede na nižjo predpisano kazen zopora za to kaznivo dejanje je v predlaganem novem tretjem odstavku v skladu z drugim odstavkom 4. člena Direktive 2014/62/EU določena še kaznivost poskusa.

V zvezi s **kaznivim dejanjem zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti** po prvem odstavku 240. člena KZ-1 (ki mora biti v skladu z veljavnim besedilom storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode) je predlagana sprememba tako, da bo za pregon zadoščal eventualni naklep storilca v zvezi s storjeno zlorabo položaja ali zaupanja. Kaznivi (predhodni) namen pridobitve premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode pa se črta in določi kot posledica dejanja zlorabe položaja ali zaupanja.

Primerljivo kaznivo dejanje v zvezi z uradnim položajem je določeno v tretjem odstavku 257. člena, ki določa **kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic** (v skladu z veljavnim besedilom mora biti storjeno naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan

še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu). Glede na predlagano spremembo prvega odstavka 240. člena KZ-1 je predlagana enaka sprememba tretjega odstavka 257. člena KZ-1 tako, da bo za pregon zadoščal eventualni naklep storilca v zvezi s storjeno zlorabo uradnega položaja ali pravic. Kaznivi (predhodni) namen pridobitve premoženjske koristi sebi ali drugemu se črta in določi kot posledica dejanja zlorabe uradnega položaja ali pravic.

Hkrati je za dejanje po prvem odstavku 257. člena KZ-1 predlagan dvig predpisane kazni iz »do enega leta zavora« v »do dveh let zavora«, tako kot je bilo to z novelo KZ-1B uveljavljeno za primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu po tretjem odstavku 240. člena KZ-1.

Opis kaznivega dejanja **kršitve temeljnih pravic delavcev** po 196. členu KZ-1 je spremenjen tako, da so v prvem odstavku združene izvršitvene oblike iz veljavnega prvega in drugega odstavka, denarna kazen ali zapor do enega leta pa je nadomeščen s kaznijo zavora do treh let, saj je bila do sedaj predpisana kazen glede na pogostnost in obseg kršitev prenizka. Hkrati je iz prvega odstavka črtana »zavestnost« storitve, tako, da bo jasno, da je kaznivo dejanje mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom. V predlaganem drugem odstavku 196. člena KZ-1 je predpisana kvalificirana oblika kaznivega dejanja, če so kršene pravice najmanj 20 delavcev, ali če skupen znesek prikrajšanja predstavlja veliko vrednost (v skladu z 99. členom KZ-1 je to 50.000 evrov), s predpisano kaznijo zavora do petih let.

Zaradi opisanih razlogov je črtana beseda »zavestno« tudi pri kaznivem dejanju **kršitve pravic iz socialnega zavarovanja** po 202. členu KZ-1.

Redakcijski popravki:

- v naslovu 3.a poglavja ter v naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1 ter v 112. in 113. členu KZ-1 je predlagana nadomestitev besede »mladoletnik« z besedama »mladoletna oseba«. Tako bo veljalo, da se storilce določenih kaznivih dejanj vedno preganja po uradni dolžnosti (in ne na predlog ali na zasebno tožbo), kadar so žrtve mlajše od 18 let in ne le, kadar so žrtve stare od 14 do 18 let, kot velja v skladu z veljavnim besedilom člena;

- glede na posebna pravila za izrek pogojne obsodbe iz petega odstavka 58. člena KZ-1, ki veljajo v primeru sporazuma o krivdi in priznanja krivde, je predlagana dopolnitev drugega in četrtega odstavka 59. člena KZ-1 tako, da bo tudi v primeru izreka enotne kazni zaradi novega kaznivega dejanja (59. člen KZ-1), kadar gre za sporazum o krivdi ali priznanje krivde, pogojno obsodbo mogoče izreči, kadar prej določena kazen zavora in nova določena kazen zavora ne bosta presegli petih let zavora, preizkusna doba pa ne bo smela biti daljša od desetih let. S predlaganima dopolnitvama 59. člena KZ-1 bo enako veljalo tudi v primeru izreka enotne kazni zaradi prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1), saj drugi odstavek 60. člena KZ-1 določa, da se smiselno uporablja četrti odstavek 59. člena KZ-1; po sodni praksi, ki se sklicuje na komentar primerljivega 53. člena prejšnjega KZ²⁹, pa je treba upoštevati tudi omejitev iz drugega odstavka 59. člena KZ-1.

– variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve:

Proučena je bila tudi možnost, da se ponovno uzakoni ureditev kazni zavora, kot je veljala pred uveljavitvijo KZ-1 (podrobneje v 1.1.3 točki te uvodne obrazložitve), vendar je bila zaradi spoštovanja načela sorazmernosti kaznovanja (podrobneje v 2.2 točki te uvodne obrazložitve) sprejeta odločitev, da se zgolj črta možnost izreka kazni dosmrtnega zavora in za najhujša kazniva dejanja dopusti izrek kazni zavora od petnajst do trideset let.

b) Način reševanja:

- ***vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom:***

S predlaganim zakonom se iz KZ-1 črta možnost izrekanja kazni dosmrtnega zapora. Tako v skladu s prvim odstavkom 46. člena KZ-1 zapor ne bo smel biti krajši od enega meseca in ne daljši od tridesetih let.

Glede na določbe Dodatnega protokola se KZ-1 dopolnjuje z novim kaznivim dejanjem potovanja v tujino z namenom terorizma, v 109. členu KZ-1 se kot kaznivo dejanje financiranja terorizma opredeljuje tudi financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma, v 111. členu KZ-1 pa se kot kaznivo dejanje – poleg nudenja usposabljanja za terorizem – opredeljuje tudi sprejemanje usposabljanja za terorizem.

Skladno z zahtevami Direktive 2014/62/EU so ustrezno dopolnjeni opisi kaznivih dejanj po 243. in 248. členu KZ-1.

V skladu z novejšimi mešanimi teorijami kaznovanja je predlagan novi 45.a člen KZ-1, ki določa namen kaznovanja.

Predlagana je ponovna uvedba stranske kazni izгона tujca iz države tako, da se v zvezi z državljanji držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani upoštevajo zahteve pravnega reda Evropske unije.

Glede na izkušnje iz prakse je deloma spremenjen opis kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti tako, da ga bo mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom. Enako je zaradi jasnosti predlagano tudi pri kaznivih dejanjih, ki se nanašata na kršitve pravic delavcev.

- ***vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati:***

Zaradi predlaganih sprememb in dopolnitve KZ-1 nobenih vprašanj ne bo treba urejati z izvršilnimi predpisi. Prav tako ne bo noben izvršilni predpis prenehal veljati.

- ***vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami):***

Zaradi predlaganih sprememb in dopolnitve KZ-1 ne bo treba nobenih vprašanj urejati drugače.

- ***vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi: /***
- ***vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi: /***
- ***vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno: /***

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- ***z veljavnim pravnim redom:***

Predlagano črtanje možnosti izrekanja kazni dosmrtnega zapora je skladno z določbami Ustave Republike Slovenije (predvsem 18. in 21. člen). Glede na to, da se kazni v slovenskem pravnem redu določajo le s KZ-1, uskladitev z drugimi predpisi ni potrebna, razen manjših sprememb Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP)³⁰, ki so pojasnjene v naslednjih alinejah.

Predlagane dopolnitve KZ-1 zaradi implementacije določb Dodatnega protokola sledijo določbam 8. in 153. člena Ustave Republike Slovenije ter obveznostim, ki izhajajo iz podpisane mednarodne pogodbe pred ratifikacijo, saj v skladu z načelom »*lex certa*« oziroma načelom zakonitosti v kazenskem pravu iz 28. člena Ustave Republike Slovenije neposredna uporaba mednarodnih pogodb v delu, kjer določajo obveznost držav, da določena ravnanja določijo kot kazniva dejanja, ni mogoča, ker večinoma opredeljujejo le splošen opis dejanja brez določene sankcije. Glede predvidenih dopolnitev dveh kaznivih dejanj in predlaganim novim kaznivim dejanjem v KZ-1, uskladitev z drugimi predpisi ni potrebna.

Predlagane dopolnitve KZ-1 zaradi implementacije določb Direktive 2014/62/EU pomeni izpolnitev obveznosti Republike Slovenije kot države članice Evropske unije v zvezi z usklajevanjem notranjega pravnega reda (3.a člen Ustave Republike Slovenije).

– ***s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:***

Splošno veljavna načela mednarodnega prava in mednarodne pogodbe, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, ne določajo obveznosti držav, da bi morale v notranjih zakonodajah določiti enoten splošni maksimum kazni zapora, zato črtanje možnosti izrekanja kazni dosmrtnega zapora ne posega v obveznosti Republike Slovenije iz navedenih mednarodno-pravnih instrumentov.

Z dopolnitvijo KZ-1 v delu, ki se nanaša na teroristična kazniva dejanja, bo izpolnjena obveznost Republike Slovenije po uskladitvi s podpisanim Dodatnim protokolom ter podani pogoji za njegovo ratifikacijo.

Dopolnitev KZ-1 v delu, ki se nanaša na kazniva dejanja, povezana s ponarejanjem denarja, pomeni izpolnitev obveznosti v zvezi z uskladitvijo z Direktivo 2014/62/EU.

– ***s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:***

Zaradi črtanja možnosti izrekanja kazni dosmrtnega zapora v KZ-1 bo treba v prvem in četrtem odstavku 70. člena ZKP, ki določa pravila v zvezi z obvezno obrambo, ter v točki 1) prvega odstavka 398. člena ZKP, ki določa pritožbo zoper sodbo sodišča druge stopnje, črtati navedbo kazni dosmrtnega zapora. Za navedeno spremembo ZKP ni nujno, da bi bila obravnavana hkrati s tem predlogom zakona. ZKP namreč v 70. členu določa obvezno obrambo, če zoper osebo teče postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je predpisana kazen dosmrtnega zapora; v 398. členu pa pravico do pritožbe v primeru, če sodišče druge stopnje izreče kazen dosmrtnega zapora ali pa tako kazen potrdi. Če torej po uveljavitvi tega predloga zakona kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, se tudi navedena pravila ZKP ne bodo mogla uporabiti in bo njihovo črtanje brez škode lahko opravljeno v prvi naslednji spremembi ZKP.

Zaradi dopolnitve KZ-1 v delu, ki se nanaša na teroristična kazniva dejanja, kazniva dejanja, povezana s ponarejanjem denarja, namen kaznovanja in spremembe 240. člena KZ-1

spremembe drugih predpisov niso potrebne.

Glede na ponovno uvedbo stranske kazni izgona tujca iz države bo treba s postopkovnimi določbami dopolniti ZKP in ZIKS-1. Glede na navedeno je predlagana prehodna določba, ki bo uporabo določb o novi stranski kazni odložila do ustrezne dopolnitve obeh zakonov.

č) Usklajenost predloga zakona:

- **s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:**

Predlagane spremembe in dopolnitve se ne nanašajo na samoupravne lokalne skupnosti, zato usklajevanje ni bilo potrebno.

- **s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neuskklajenih vprašanj):**

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (ker se številčenje členov Predloga KZ-1E spreminja zaradi vnosa novih členov na podlagi usklajevanj, se pri navajanju (ne)upoštevanja pripomb iz strokovnega usklajevanja sklicujemo na predlagane spremembe členov osnovnega KZ-1):

K predlaganemu novemu 45.a členu KZ-1:

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- ne nasprotujejo določitvi namena kaznovanja, vendar opozarjajo na nekatere pomanjkljivosti in pomisleke glede predlaganega besedila, zato predlagajo deloma drugačno besedilo. Pripomba je upoštevana tako, da je v predloženem gradivu besedilo novega 45.a člena KZ-1 povzeto po njihovem predlogu;

- poleg določitve namena kaznovanja je bil podan tudi predlog za določitev namena izvrševanja kazni zapora. Ocenjujemo, da zadošča določitev namena kaznovanja, pa tudi, če se ta ocena v nadaljnjih usklajevanjih spremeni, KZ-1 ni primeren zakon za določitev namena izvrševanja kazni zapora, saj pravila v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij določa drug zakon (ZIKS-1).

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- menijo, da je predlagana določba preveč parcialna, saj opredeljuje le namen ožjega kaznovalnega dela KZ-1, nekateri navedeni nameni pa si nasprotujejo in so celo izključujoči. Pripomba je smiselno deloma upoštevana, saj je besedilo predlaganega 45.a člena KZ-1 redakcijsko in vsebinsko drugače zapisano.

Varuh človekovih pravic:

- pozdravlja opredelitev namena kaznovanja in predlaga, da se v skladu s Standardnimi pravili ZN za ravnanje z zaporniki doda še »potreba po osmišljanju časa prestajanja kazni« z zagotavljanjem ponovne vključitve v družbo, izobraževanjem in podobno. Pojasnjujemo, da predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 vsebuje tudi »omogočanje dostojne vključitve v skupno družbeno okolje«, in to »ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca«, kar na (zakoniku ustrezni) načelni ravni smiselno povzema predlog. Vsakršno podrobnejše določanje »osmišljanja izvrševanja« kazni zapora pa bi, ob potrebnih nadaljnjih proučitvi, sodilo v ZIKS-1.

Okrajno sodišče v Ljubljani:

- predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 ocenjuje kot primerno.

K predlagani ukinitvi kazni dosmrtnega zapora (predlagane spremembe 46., 53., 88., 95.,

98., 280., 281., 282. in 294. člena KZ-1):

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- *pozdravljajo ukinitve kazni dosmrtnega zapora brez poseganja v ureditev splošnega minimuma in maksimuma zaporne kazni.*

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- *načeloma ne nasprotuje odpravi dosmrtnega zapora.*

Nekateri sodniki Vrhovnega sodišča RS:

- *ena sodnica se z odpravo kazni dosmrtnega zapora strinja, trije pa ji nasprotujejo. Menijo, da predlagatelj ni obrazložil razlogov za tak predlog; da Evropsko sodišče za človekove pravice zahteva le, da ob dosmrtnem zaporu obstoji možnost pogojnega odpusta; da bi glede na globalno varnostno situacijo možnost izreka take kazni morala obstajati; da po odpravi te kazni RS ne bo mogla izvršiti take kazni, če bi jo izreklo Mednarodno kazensko sodišče. Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu KZ-1E dodana uvodna obrazložitev, ki v točkah 1.1.1. do 1.1.3. podrobno pojasnjuje razloge za predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora, ki deloma izhajajo tudi iz strokovne razprave ob takratnem predlogu novega KZ-1 v letu 2008 in po sprejemu KZ-1. Vsebovana je tudi obrazložitev, zakaj taka odločitev ni v nasprotju s pravili Mednarodnega kazenskega sodišča, in obrazložitev prakse Evropskega sodišča za človekove pravice. Zato na tem mestu argumentov ne ponavljamo.*

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *načeloma ne nasprotuje ukinitvi kazni dosmrtnega zapora; opozarja na potrebne s tem povezane spremembe ZKP. Pojasnjujemo, kot že v prejšnji točki, da iz sedaj dodane uvodne obrazložitve izhajajo tako teoretični strokovni kot tudi praktični razlogi, ki so predlagatelja vodili k predlogu za ukinitve obravnavane kazni. Le-ti so deloma povzeti tudi po strokovni razpravi, ki je potekala ob predlogu KZ-1 v letu 2008 in po njegovem sprejemu, nadaljnji strokovni razpravi pa so namenjena že začeto strokovno usklajevanje in tudi nadaljnja usklajevanja tega Predloga KZ-1E. Zavedamo se, da je ob odpravi kazni dosmrtnega zapora treba spremeniti še ZKP (prvi in četrti odstavek 70. člena ter 1) točka prvega odstavka 398. člena). Za navedeno spremembo ZKP ni nujno, da bi bila obravnavana hkrati s Predlogom KZ-1E. ZKP namreč v 70. členu določa obvezno obrambo, če zoper osebo teče postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je predpisana kazen dosmrtnega zapora; v 398. členu pa pravico do pritožbe v primeru, če sodišče druge stopnje izreče kazen dosmrtnega zapora ali pa tako kazen potrdi. Če torej po uveljavitvi Predloga KZ-1E kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, se tudi navedena pravila ZKP ne bodo mogla uporabiti in bo njihovo črtanje brez škode lahko opravljeno v prvi naslednji spremembi ZKP.*

Varuh človekovih pravic:

- *pozdravlja predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora.*

K predlagani dopolnitvi 108. člena KZ-1:

- *ni pripomb.*

K predlaganemu novemu 108.a členu KZ-1:

Predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- *sprejema inkriminacijo pripravljalnega dejanja z dikcijo »odpotuje z namenom storitve«, ne pa tudi inkriminacije »odpotuje z namenom priprave ali načrtovanja dejanj«, saj ta pomeni kaznivost priprav na pripravljalno dejanje. Pojasnjujemo, da zahteva po opredelitvi kaznivosti »od-potovanja zaradi priprave ali načrtovanja terorističnih kaznivih dejanj« izhaja iz FATF*

standardov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma iz leta 2012 oziroma Metodologije za njihovo uporabo iz leta 2013, kot je bila dopolnjena na zasedanju FATF dne 15. do 19. 2. 2016 (točka 5.2bis). Slovenija je k spoštovanju standardov FATF zavezana kot članica odbora MONEYVAL Sveta Evrope, katerega peti krog ocenjevanja Slovenije bo potekal novembra 2016.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *opozarja na inkriminacijo pripravljanih dejanj k pripravljanim dejanjem*. Pojasnjujemo mednarodne obveznosti, ki smo jih navedli ob pripombi Inštituta za kriminologijo;
- *ново kaznivo dejanje ne inkriminira potovanja znotraj države z namenom terorizma in tudi ne pokrije odprtega morja in ozemlja, ki ni pod oblastjo nobene države*. Pojasnjujemo, da smo iz besedila novega 108.a člena KZ-1 črtali besedi »v drugo državo«. Torej potovanje iz države s kaznivim namenom ni več vezano na potovanja v drugo državo in posledično pokrije tudi potovanja na odprto morje oziroma ozemlja, ki niso pod oblastjo držav. V zvezi s potovanji znotraj iste države z namenom terorizma pa ocenjujemo, da je z vidika dokazovanja to lahko pokrito z določbami Splošnega dela KZ-1 o poskusu;
- *ni izrecno pokrito »organiziranje ali drugačno omogočanje potovanja«, kar je sicer lahko oblika udeležbe, a vseeno meni, da bi bilo treba glede na Dodatni protokol dodati še tretji odstavek novega 108.a člena KZ-1*. Predlog je v predloženem besedilu upoštevan;
- *subjektivni namen bo v praksi težavno dokazovati, zato predlaga še en odstavek z domnevo namena terorizma, vezano na »pridružitve ali se nameravajo pridružitve teroristični hudodelski združbi, skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj ali skupini, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo«*. Pojasnjujemo, da je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje, po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe; »skupina, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo« pa napeljuje na resolucije Združenih narodov in liste Evropske unije, ki so preveč nedoločne za kazenskopravne standarde, zato tega predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- *zgolj služenje v para-vojaških enotah terorističnih skupin in ekstremističnih milic bi moralo biti opredeljeno kot kaznivo dejanje, brez posebnega obarvanega naklepa*. Ocenjujemo, da je »para-vojaške enote« neustrezen izraz, ker se lahko razume, kot da terorističnim skupinam dajemo priznanje v smislu (državne) vojske; hkrati je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje; po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

K predlagani dopolnitvi 109. člena KZ-1:

- *ni pripomb.*

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 111. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *dikcija »navodila za druge posebne metode ali tehnologijo z namenom storitve ali sodelovanja pri terorističnem dejanju« je odprta zakonska analogija znotraj pripravljalnega dejanja, ki se odmika od načela zakonitosti*. Pojasnjujemo, da je problematizirani del besedila enak, kot že v veljavnem drugem odstavku 111. člena KZ-1, ki inkriminira zagotavljanje usposabljanj. V predlaganem tretjem odstavku izpostavljeno besedilo implementira zahtevo dodatnega protokola, v skladu s katero mora biti kazniva tudi udeležba potencialnega storilca na »legalnih« usposabljanjih ali izobraževanjih, če se jih udeleži z namenom pridobitve potrebnih znanj za storitev terorističnega kaznivega dejanja.

K predlagani spremembi 240. člena KZ-1:

Predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- sprememba je smiselna; razmisliti pa je potrebno, ali je nujno alternativno navajati povzročitev škode in pridobitev koristi (če storilec pridobi korist, je neogibno, da je principalu povzročil škodo; izgubljeni dobiček je vrsta škode). Pojasnujemo, da tako povzročitev škode kot tudi pridobitev koristi izhaja že iz 244. člena prejšnjega KZ, saj ni nujno, da gre za povzročitev premoženjske škode principalu, ampak lahko tudi drugi fizični ali pravni osebi, zato ocenjujemo, da je prav, da ostane oboje.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- podpira spremembo in predlaga pa proučitev tudi s primerjalno-pravnega vidika. V tokrat predloženem besedilu Predloga KZ-1E je dodan primerjalno-pravni pregled, ki kaže na ustreznost predlagane spremembe 240. člena KZ-1;

- jasno bi bilo treba zamejiti naklep glede na predpisano posledico, ki bi lahko imela naravo objektivnega pogoja kaznivosti, povzročitev koristi ali škode pa se mora navezovati na razpolaganje s premoženjem, ki je storilcu zaupano in ne na katerokoli tuje premoženje. Ocenjujemo, da je predlog ustrežno upoštevan z dikcijo »in s tem ... pridobi ... povzroči«;

- ustrežno bi bilo treba spremeniti tudi 257. člen KZ-1. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- predlaga drugačno besedilo 240. člena KZ-1 (z obsežno obrazložitvijo, ki izhaja iz osnovnega namena gospodarske družbe – pridobivanja dobička za družbenike):

»(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti zlorabi svoj položaj ali dano zaupanje, prekorači pravice ali opusti dolžnosti, ki jih ima na podlagi zakona, drugega predpisa, akta pravne osebe ali pravnega posla glede razpolaganja s tujim premoženjem ali koristmi, njihovega upravljanja ali zastopanja in s tem povzroči premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(3) Ne kaznuje se, kdor s sprejemom poslovne odločitve ni zasledoval nobenega lastnega interesa, odločitev pa je sprejel po tem, ko se je z vsebino tistega, kar je bilo predmet odločanja, predhodno seznanil na način, za katerega je lahko razumno pričakoval, da omogoča ustrezno presojo in je hkrati na podlagi podatkov in informacij, s katerimi je razpolagal, lahko razumno pričakoval, da je odločitev sprejel v najboljšem interesu gospodarskega subjekta, katerega gospodarske interese je zastopal.«;

- ne strinjamo se s predlogom Odvetniške zbornice Slovenije, da bi črtali pridobitev »protipravne premoženjske koristi« in v opisu kaznivega dejanja pustili le »povzročitev premoženjske škode«, saj gre za inkriminacijo pridobitve »protipravne premoženjske koristi« in ne kakršnekoli – torej gre za korist, za pridobitev katere storilec ni imel pravne podlage. Predlagani tretji odstavek v predlogu Odvetniške zbornice Slovenije uvaja tako imenovano pravilo »Business Judgment Rule«, ki je po naši oceni v kazenskem pravu oziroma posebej v tem členu nepotreben, saj prvi odstavek govori o »zlorabi« položaja, »prekoračitvi« pravic in »opustitvi« dolžnosti. To so blanketne norme, ki se navezujejo na gospodarsko zakonodajo. Glede na to, da je to pravilo uvedeno v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), seveda ni kaznivega dejanja, če je bilo storjeno vse, kar bi skrben gospodarstvenik moral. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 243. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- meni, da izvršitveno dejanje nepooblaščenega izdajanja denarja z zakonitimi sredstvi (novi

tretji odstavek) ni v jasnem razmerju z že obstoječimi očitki ponarejanja denarja. Pojasnujemo, da po predlaganem novem tretjem odstavku 243. člena KZ-1 pravzaprav ne gre za »klasično« ponarejanje (torej nepristojni storilec, nezakonita sredstva). Direktiva 2014/62/EU namreč izrecno zahteva, da se kot ponarejanje šteje tudi, če denar izda pristojni organ z zakonitimi sredstvi, kršena pa so le pravila pristojnih organov Evropske unije v zvezi z izdajo denarja.

K predlagani dopolnitvi 248. člena KZ-1:

- ni pripomb.

Dodatni predlogi navedenih organov za spremembe KZ-1:

Ministrstvo za notranje zadeve – Generalna policijska uprava:

- v naslovu 3.a poglavja ter naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1 je treba besedo »mladoletnik« nadomestiti z »mladoletna oseba«, saj ni smiselno, da se štiti le žrtve kaznivih dejanj, ki so stare od 14 do 18 let, ampak se mora ureditev nanašati na vse, ki so mlajši od 18 let. Pripomba je v predloženem besedilu Predloga KZ-1E upoštevana, saj gre za redakcijski popravek. »Mladoletnik« je namreč po prejšnjem KZ, ki se še uporablja za obravnavo mladoletnih storilcev kaznivih dejanj, »mlajši« (od 14 do 16 let) in »starejši« od (16 do 18 let) – 72. člen KZ, kar ne zajema otroka, ki še ni star 14 let. »Mladoletna oseba« po področnih predpisih pa je tisti, ki še ni polnoleten – torej do 18. leta. Ob tem po pregledu KZ-1 ugotavljamo, da je enak redakcijski popravek treba predlagati še v tretjem odstavku 112. člena in drugem odstavku 113. člena KZ-1. V ostalih členih terminologija ustrezno sledi prej opredeljeni, namreč: v drugem odstavku 84. člena je pravilno navedeno »otroci (0-14) ali mladoletniki (14-18) zaupani v oskrbo« ter »storjenega proti mladoletni osebi«; prav tako je »mladoletna oseba« pravilno uporabljena v naslednjih členih: drugi odstavek 90., drugi in tretji odstavek 120., prvi odstavek 125., drugi odstavek 132.a, drugi odstavek 134., drugi odstavek 134.a, drugi odstavek 175., drugi in tretji odstavek 176., drugi odstavek 187. člena, 190. in 192. člen, tretji odstavek 199. in drugi odstavek 287. člena; v prvem odstavku 293. člena in prehodni določbi 375. člena pa je »mladoletnik« uporabljen pravilno;

- v 84. členu, ki določa Kazensko evidenco, naj se doda nov četrti odstavek, ki bo za potrebe izvajanja nalog Policije in policijskega mednarodnega sodelovanja omogočal Policiji pridobivanje podatkov o izbrisanih sodbah iz veljavnega drugega odstavka. Pojasnujemo, da so do podatkov o obsodbah, ki so iz Kazenske evidence že izbrisani, upravičeni le subjekti, ki so jim otroci in mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo in oskrbo, ki morajo za to imeti dodatno pravno podlago v področni zakonodaji. Razlog je v zaščiti mladoletnih oseb pred možnostjo, da bi za njihovo učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo skrbela oseba, ki je bila kadarkoli (ne glede na zakonsko rehabilitacijo – 82. člen KZ-1) obsojena za kaznivo dejanje, povezano s spolnimi zlorabami mladoletnih oseb. V skladu z 82. členom KZ-1 namreč obsojenec v vseh drugih primerih po preteku roka za izbris obsodbe velja za neobsojenega, saj z izbrisom prenehajo tudi vse pravne posledice obsodbe. Tako je tak obsojenec obravnavan tudi v vseh morebitnih bodočih kazenskih postopkih. Če bi dostop do izbrisanih sodb omogočili tudi Policiji za izvajanje njenih nalog in mednarodnega sodelovanja, bi informacije o izbrisanih sodbah aktualnega osumljenca skozi stranska vrata vstopale tudi v bodoče kazenske postopke. Menimo, da predloga ni mogoče upoštevati, saj razlogi zanj niso taki, ki bi omogočali neupoštevanje pravil o zakonski rehabilitaciji;

- črtata naj se četrta odstavka 170. in 171. člena KZ-1, ki v zvezi s posilstvom in spolnim nasiljem proti osebi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti določata pregon na predlog; predvsem zato, ker žrtve v takih okoliščinah pogosto predlog umaknejo. Načeloma podpiramo, vendar menimo, da predlagano črtanje ne bo prispevalo k uspešnosti pregona storilcev takih dejanj, saj glede na načine storitve takih dejanj preiskovanje brez sodelovanja žrtve skoraj ni mogoče;

- v 173.a členu KZ-1 naj se kazen, predpisana za dejanje po prvem odstavku, dvigne na zapor

do štirih let, da bo mogoča izvedba prikritih preiskovalnih ukrepov. Menimo, da navedeno v skladu z načelom sorazmernosti predpisanih kazni ne more biti razlog za dvig predpisane zaporne kazni, saj se navedeno kaznivo dejanje lahko doda v kataloge ustreznih prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih določa ZKP;

- v novem 176.a členu naj se določi novo kaznivo dejanje »oglaševanja ponudbe in dostopa do pornografskega gradiva, predstav in potovanj« (oglaševanje ponudbe, posesti in prodaje gradiv s posiljenimi otroki, oddaja oglasnega prostora za take namene, kdor ne moderira spletnega portala, foruma, klepetalnic in podobnih spletnih storitev in tako dopusti ali omogoči, da pride do spolnega izkoriščanja mladoletnih oseb s kaznivimi dejanji iz 19. poglavja KZ-1, kdor ne poskrbi za odstranitev posnetkov spolno zlorabljenih otrok, čeprav je bil o takšni zahtevi obveščen). Pojasnjujemo, da je že v veljavnem prvem odstavku 176. člena KZ-1 implementirana »prodaja, prikaz ali drugačno omogočanje pornografskih vsebin« osebam, mlajšim od petnajst let. Nadalje je v tretjem odstavku 176. člena KZ-1 inkriminirano med drugim »razširjanje in drugačno ponujanje pornografskega gradiva ali drugih seksualnih gradiv, ki vključujejo mladoletne osebe«. Glede »oddaje oglasnega prostora« in »moderiranja spletnih portalov« pa ocenjujemo, da bi bilo problematiko treba prvenstveno urediti v področni zakonodaji – tako Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT) deloma že ureja obravnavano področje (8. do 11. člen, 17. in 18. člen). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati;

- v 190. členu KZ-1 (odvzem mladoletne osebe) naj se doda nov tretji odstavek, ki bo kot kaznivo določil, če nekdo neupravičeno odpelje mladoletno osebo v tujino ali jo tam neupravičeno zadrži. Menimo, da je navedeno dejanje že ustrezno pokrito s prvim odstavkom tega člena, zato novi odstavek ni potreben;

- v 191. členu KZ-1 (nasilje v družini) naj se doda nov četrti odstavek, ki bo kot kvalificirano obliko določil nastanek lažje telesne poškodbe. Glede na to, da so navedene situacije pokrite z določbami Splošnega dela KZ-1 o steku kaznivih dejanj, menimo, da posebna določba ni potrebna.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- v 45. členu KZ-1 naj se določi, da se denarna kazen lahko izreče tudi za kazniva dejanja (s predpisano kaznijo do treh ali do petih let zavora), kjer ni predpisana, brez pogoja obstoja pogojev za omilitev, saj je sedaj izrečenih zelo malo denarnih kazni. Ocenjujemo, da z navedeno spremembo ni mogoče doseči pogostejšega izrekanja denarnih kazni. Hkrati je bil z novelo KZ-1B prav z namenom pogostejšega izrekanja denarnih kazni, kadar so za to podani pogoji, spremenjen sistem določanja denarnih kazni. V primerih, ko je v KZ-1 predpisana le zaporna kazen, ocenjujemo, da je prav, da morajo za izrek denarne kazni (namesto zavora) obstajati pogoj za izrek milejše kazni, zato predloga ni mogoče upoštevati;

- ponovno naj se uvede stranska kazen izgona tujca iz države. Predlog je upoštevan;

- predpisana kazen za kaznivo dejanje po prvem odstavku 257. členu KZ-1 (zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic) naj se uskladi s kaznijo predpisano za primerljivo dejanje v gospodarstvu (tretji odstavek 240. člena KZ-1), kjer je bila v eni od prejšnjih novela dvignjena iz enega na dve leti zavora. Predlog je upoštevan;

- pri kaznivem dejanju po 262. členu KZ-1 (dajanje podkupnine) naj se predvidi privilegirana oblika z nižjo predpisano kaznijo, saj bi to omogočilo enostavnejšo izvedbo postopkov (okrajno sodišče, alternativne oblike ipd.) v primerih, ko npr. tujci, ki potujejo preko RS, ponudijo uradniku nižji znesek. Predlog ni upoštevan, saj so bile predpisane kazni za korupcijska kazniva dejanja z novelo KZ-1C v lanskem letu usklajene;

- določi naj se novo kaznivo dejanje »sklenitve škodljive pogodbe«, kot ga je določal prejšnji KZ. Predlog ni upoštevan, saj menimo, da taka dejanja pokrijejo inkriminacije po 240. in 257. členu KZ-1.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- opozarja na problematiko višine v pogojni obsodbi določene kazni, kadar je zaradi prej storjenega ali novega kaznivega dejanja treba izreči pogojno obsodbo z upoštevanjem pravil o steku v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde. Splošni maksimum za v pogojni obsodbi določeno kazen je dve leti (prvi odstavek 58. člena KZ-1); v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde pa pet let (peti odstavek 58. člena KZ-1). Kadar sodišče zaradi novega kaznivega dejanja (59. člen KZ-1) ali prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1) ne prekliče pogojne obsodbe, ampak določi enotno pogojno kazen z upoštevanjem pravil v steku, iz sodne prakse izhaja, da tudi v primeru, ko gre za pogojne obsodbe na podlagi sporazumov o krivdi ali priznanj krivde, upošteva, da enotna določena kazen v pogojni obsodbi ne sme preseči dveh let. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan z ustreznimi dopolnitvijo 59. člena KZ-1.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- tretja odstavka 70.a in 70.b člena KZ-1 naj se spremenita tako, da bo trajanje ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zavodu lahko namesto največ pet let trajal do maksimuma predpisane kazni za storjeno protipravno dejanje, ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti pa namesto največ dve leti prav tako do maksimuma predpisane kazni za protipravno dejanje. Ugotavljamo, da društvo v zvezi z navedenima predlogoma ne podaja nobene obrazložitve. Pojasnjujemo, da je bilo z uveljavitvijo KZ-1 v letu 2008 sprejeto stališče, da takega kazensko-pravnega ukrepa sploh ne bi smelo biti in bi vedno moralo iti le za obravnavo skozi zdravstveni sistem. S KZ-1B sta bila varnostna ukrepa ponovno uvedena v prej navedenem trajanju, saj jima nato lahko sledi ukrep po Zakonu o duševnem zdravju (ZDušZ). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Društvo Svetovalnica za migrante:

- v prvem odstavku 196. člena (kršitev temeljnih pravic delavcev) in 202. členu (kršitev pravic iz socialnega zavarovanja) naj se črta beseda »zavestno«, saj so kazenske ovadbe za to kaznivo dejanje večinoma zavržene, ker dikcija »kdor zavestno ne ravna po predpisih« po sodni praksi predpostavlja »možnost ravnanja v skladu s predpisi« in »zavest o protipravnosti ravnanja«. Pri zavrženju se tako navaja »objektivna nezmožnost ravnanja v skladu s predpisi« (zaradi finančne nesposobnosti), finančna nesposobnost gospodarske družbe pa ni povezana s stečajem, ampak se ugotavlja v posameznem primeru, tudi, ko družba drugače nemoteno posluje. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Okrožno državno tožilstvo v Mariboru:

- vsebina veljavnega prvega in drugega odstavka 196. člena KZ-1 naj se združi in predpiše ustrezno višja kazen zapora. Hkrati naj se v drugem odstavku predpiše kvalificirana oblika kaznivega dejanja glede na to, koliko je oškodovancev in kolikšen je znesek oškodovanja in predpiše ustrezna kazen. Predlog je v priloženem Predlogu KZ-1 upoštevan.

- **s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):**

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 26. 5. 2016

V razpravo so bili vključeni:

- Vrhovno sodišče RS
- Sodni svet
- Slovensko sodniško društvo
- Vrhovno državno tožilstvo RS
- Državnotožilski svet

- Društvo državnih tožilcev Slovenije
- Generalna policijska uprava
- Varuh človekovih pravic
- Odvetniška zbornica Slovenije
- Pravna fakulteta v Ljubljani
- Pravna fakulteta v Mariboru
- Evropska pravna fakulteta
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

– ocena finančnih sredstev za državni proračun:

Predlog zakona ne bo imel posledic za državni proračun.

– ocena drugih javnih finančnih sredstev:

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

– predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna:

Zaradi predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna.

– predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva:

Zaradi predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva.

– predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva:

Prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva niso predvideni.

– sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročstva):

Zaradi predloga zakona ni potrebno zadolževanje.

– v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena:

V naslednjem proračunskem obdobju dodatnih sredstev zaradi predloga zakona ni treba zagotavljati.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

– prikaz ureditve v pravnem redu EU:

Dokumenti pravnega reda Evropske unije ne določajo dolžnosti držav, da bi morale v notranjih zakonodajah določiti enoten splošni maksimum kazni zapora. Večina držav članic Evropske unije predpisuje tudi kazen dosmrtnega zapora (v naslednji točki je predstavljena nemška ureditev), Hrvaška, Portugalska in Španija pa ne (v naslednji točki je predstavljena hrvaška in španska ureditev). Poleg navedenih držav tudi norveški pravni sistem ne predpisuje kazni dosmrtnega zapora.

Evropska unija je Dodatni protokol so-podpisala dne 22. 10. 2015.

Direktiva 2014/62/EU je bila sprejeta dne 15. 5. 2014 in jo je treba implementirati do 23. 5. 2016.

Direktiva 2004/38/ES ne določa obveznosti držav članic Evropske unije, da v svojih pravnih redih določijo kazen izгона tujca iz države, pač pa le postavlja pogoje, če se države članice za tako kazen odločijo. Zato korelacijska tabela ni potrebna.

– prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:

KAZEN DOSMRTNEGA ZAPORA

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Nemški kazenski zakonik v 38. členu določa, da se zaporna kazen izreče v določenem trajanju (minimum en mesec, maksimum petnajst let), razen če zakon določa kazen dosmrtnega zapora.

Pogojni odpust v primeru izrečene kazni dosmrtnega zapora je mogoč pod določenimi pogoji, če je obsojenec že prestal vsaj petnajst let kazni (57.a člen).

Nekateri primeri kaznivih dejanj, za katera nemški kazenski zakonik – večinoma alternativno – predpisuje kazen dosmrtnega zapora:

- 80. člen – priprava agresivne vojne (dosmrtni zapor ali najmanj deset let zapora),
- 81. člen – veleizdaja proti federaciji (dosmrtni zapor ali najmanj deset let zapora),
- 94. člen – posebno hudi primeri izdaje državne tajnosti (dosmrtni zapor ali najmanj pet let zapora),
- 176.b člen – zloraba otroka, ki ima za posledico smrt (dosmrtni zapor ali najmanj deset let zapora ob pogoju velike malomarnosti glede smrti),
- 178. člen – spolni napad ali posilstvo, ki ima za posledico smrt (dosmrtni zapor ali najmanj deset let zapora ob pogoju velike malomarnosti glede smrti),
- 211. člen – umor (dosmrtni zapor),
- 212. člen – uboj (najmanj pet let zapora; dosmrtni zapor v posebej težkih primerih),
- 239.a člen – ugrabitev z namenom izsiljevanja, ki ima za posledico smrt (dosmrtni zapor ali najmanj deset let zapora ob pogoju velike malomarnosti glede smrti),
- 251. člen – rop, ki ima za posledico smrt (dosmrtni zapor ali najmanj deset let zapora ob pogoju velike malomarnosti glede smrti),

- 306.c člen – požig, ki ima za posledico smrt (dosmrtni zapor ali najmanj deset let zopora ob pogoju velike malomarnosti glede smrti),
- 307. člen – povzročitev nuklearne eksplozije, ki ima za posledico smrt (dosmrtni zapor ali najmanj deset let zopora ob pogoju velike malomarnosti glede smrti).

HRVAŠKA:

Hrvaški kazenski zakon v 40. členu kot vrste kazni določa denarno kazen, zapor in dolgotrajni zapor.

V skladu s 44. členom kazen zopora ne more biti krajša o treh mesecev in ne daljša od dvajsetih let.

Kazen dolgotrajnega zopora pa v skladu s 46. členom ne more biti krajša od enaindvajset let in ne daljša od štirideset let. Če je sodišče za kazniva dejanja v steku za dve ali več kaznivih dejanj določilo kazen dolgotrajnega zopora in seštevek presega petdeset let zopora, se lahko v skladu z 51. členom izreče enotna kazen petdesetih let zopora.

Kazni dosmrtnega zopora hrvaški kazenski zakon torej ne pozna. Do leta 1990, ko je bila ukinjena z ustavo, je obstajala možnost izreka smrtne kazni. Po letu 1990 je bila najdaljša kazen zopora dvajsetih let, kazenski zakon iz leta 1997 pa je uvedel kazen dolgotrajnega zopora v trajanju do največ štirideset let. Novela tega, prej veljavnega, kazenskega zakona iz leta 2003 je sicer prinesla možnost izreka kazni dosmrtnega zopora, kar pa je v strokovni javnosti povzročilo široke razprave in večinsko stališče proti. V skladu z navedenimi stališči je kazen dosmrtnega zopora nepravična, nesprejemljiva in nekoristna, glede na mnenje prof. dr. Željka Horvatića pa poleg tega tudi nepotrebna, saj je bila do tedaj najvišja kazen štiridesetih let zopora izrečena le enkrat. Hkrati je glede na povprečno starost storilcev kaznivih dejanj kazen štiridesetih let zopora praktično dosmrtna kazen. Taka kazen je tudi v nasprotju z načeli pravičnosti, omejenosti kazenske represije ter individualizacije kazni, s tem pa tudi v nasprotju z generalno in specialno prevencijo. Enako je tudi prof. dr. Franjo Bačić problematiziral takratni predlog kazni dosmrtnega zopora, saj zaradi uvedbe take kazni ni pričakovati zmanjšanja stopnje kriminalitete in so razlogi uvedbe lahko samo politični. Po njegovem mnenju taka kazen tudi negira specialno prevencijo, ki je en od namenov kaznovanja.³¹

Glede na navedeno je bila s kazenskim zakonom, ki je začel veljati leta 2013, kazen dosmrtnega zopora črtana (hrvaška vlada kot predlagatelj je za razlog navedla predvsem, da je taka kazen preveč nedoločena glede trajanja), kazni dolgotrajnega zopora do štiridesetih let pa dodana še zgoraj opisana možnost izreka enotne kazni petdesetih let zopora v primeru kaznivih dejanj v steku.

Primeri nekaterih kaznivih dejanj, za katera je v hrvaškem kazenskem zakoniku alternativno predpisana kazen dolgotrajnega zopora:

- 88. člen – genocid (najmanj deset let zopora ali dolgotrajni zapor),

³¹ Več o tem prof. dr. sc. Ksenija Turković in Aleksandar Maršavelski, LL.M.: »*Reforma sustava kazni u novom Kaznenom zakonu*«, str. 797 do 799, na povezavi:

https://www.pravo.unizg.hr/download/repository/14_Turkovic.pdf;

še podrobneje pa argumente strokovne javnosti ob noveli iz leta 2003 opredeli sodnik Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške, mr. sc. Marijan Svedrović v članku: »*Kriminalnopolitička opravdanost promjena kaznenih sankcija s osvrtom na uvođenje doživotnog zatvora*«, str. 2 do 24, dostopno na povezavi: <http://www.vsrh.hr/EasyWeb.asp?pcpid=400>

- 89. člen – agresija (najmanj pet let zavora ali dolgotrajni zavor),
- 90. člen – hudodelstvo zoper človečnost (najmanj pet let zavora ali dolgotrajni zavor),
- 91. člen – vojno hudodelstvo (najmanj pet let zavora ali dolgotrajni zavor),
- 97. člen – terorizem, če je posledica dejanj smrt (najmanj deset let zavora ali dolgotrajni zavor),
- 111. člen – umor (najmanj deset let zavora ali dolgotrajni zavor).

Primeri kaznivih dejanj, kjer je predpisana kazen (»običajnega«) zavora:

- 98. člen – financiranje terorizma (zavor od enega do desetih let),
- 100. člen – novačenje za terorizem (zavor od enega do desetih let),
- 102. člen – teroristična združba (zavor od treh do petnajstih let),
- 112. člen – uboj (zavor od enega do desetih let).

KRALJEVINA ŠPANIJA:

V skladu s 33. členom španskega kazenskega zakonika se kazni delijo na stroge, manj stroge in manjše. Med stroge kazni sodi, med drugim, kazen več kot petih let zavora; kazen od treh mesecev do petih let zavora je manj stroga kazen; med manjšimi kaznimi pa ni kazni zavora.

Glede na navedeno je v skladu s 36. členom splošni minimum kazni zavora tri mesece, maksimum pa dvajset let, razen v izjemnih primerih, predvidenih z zakonikom.

Kadar je izrečena kazen več kot petih let zavora, lahko sodnik hkrati odloči, da pogojni odpust ni dovoljen, preden obsojenec prestane polovico kazni. Pogojni odpust preden je prestana polovica kazni pa nikoli ni dovoljen, če je izrečena kazen več kot petih let in gre za kazniva dejanja, povezana s terorističnimi organizacijami, kazniva dejanja terorizma, kazniva dejanja, storjena v okviru hudodelske združbe, kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost otroka (mlajšega od trinajst let) ter kazniva dejanja, povezana s prostitucijo mladoletnih in slabotnih oseb.

Splošni maksimum dvajsetih let zavora se lahko preseže v naslednjih primerih izreka enotne kazni za kazniva dejanja v steku (76. člen):

- v primeru obsodbe za dve ali več kaznivih dejanj, od katerih je za eno v kazenskem zakoniku predpisana kazen zavora do dvajsetih let, lahko sodišče izreče kazen do petindvajset let zavora;
- v primeru obsodbe za dve ali več kaznivih dejanj, od katerih je za eno v kazenskem zakoniku predpisana kazen zavora več kot dvajsetih let, lahko sodišče izreče kazen do trideset let zavora;
- v primeru obsodbe za dve ali več kaznivih dejanj, od katerih je vsaj za dve v kazenskem zakoniku predpisana kazen zavora več kot dvajsetih let, lahko sodišče izreče kazen do štirideset let zavora;
- v primeru obsodbe za dve ali več kaznivih dejanj, povezanih s terorističnimi organizacijami ali kaznivimi dejanji terorizma, od katerih je za eno v kazenskem zakoniku predpisana kazen zavora več kot dvajsetih let, lahko sodišče izreče kazen do štirideset let zavora.

³² Ustava Kraljevine Španije, dostopna na povezavi:

http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Hist_Normas/Norm/const_espa_texto_ingl_es_0.pdf

³³ Analiza profesorja kazenskega prava na *Universidad Pontificia Comillas* v Madridu, prof. Juliana Carlota Riosa Martina: »*Life imprisonment in Spain: An inhuman and unlawful punishment*«, dostopna na povezavi: <http://www.statewatch.org/analyses/no-259-life-imprisonment-in-spain.pdf>

Primeri nekaterih kaznivih dejanj, za katera španski kazenski zakonik predpisuje stroge kazni zapora:

- 138. člen – uboj (zapor od desetih do petnajstih let),
- 139. člen – umor (zapor od petnajstih do dvajsetih let),
- 140. člen – umor iz več kot enega nizkotnega nagiba (zapor od dvajsetih do petindvajsetih let),
- 164. člen – ugrabitev s postavitvijo pogojev za izpustitev osebe (zapor od šestih do desetih let),
- 177.bis člen – trgovina z ljudmi (zapor od petih do osmih let),
- 179. člen posilstvo (zapor od šestih do dvanajstih let),
- 341. člen – povzročitev jedrske nevarnosti (zapor od desetih do dvajsetih let),
- 346. člen – opustošenje javnih naprav in zgradb z eksplozivom (zapor od desetih do dvajsetih let),
- 485. člen – umor predstavnikov krone (zapor od dvajsetih do petindvajsetih let),
- 570.bis člen – hudodelsko združevanje (zapor od štirih do osmih let),
- 571. člen – teroristična organizacija (zapor od osmih do štirinajstih let za organizatorja ali vodjo, zapor od šestih do dvanajstih let za člana),
- 572. člen – terorizem (zapor od petnajstih do dvajsetih let),
- 581. člen – veleizdaja (zapor od petnajstih do dvajsetih let)
- 607. člen – genocid (zapor od petnajstih do dvajsetih let).

Kazni dosmrtnega zapora španski kazenski zakonik ne pozna. Ukinjena je bila leta 1975 po koncu diktature generala Francisca Franca. V letu 2015 so se v španski politiki – kot posledica preteklih terorističnih napadov – pojavila razmišljanja o oblikovanju novega proti-terorističnega zakona, ki bi za taka kazniva dejanja uzakonil tudi kazen dosmrtnega zapora. Posledično so bile oblikovane tudi analize, ki sistematično navajajo razloge proti uvedbi take kazni (npr. prof. Julian Carlos Rios Martin). Razmislek o uvedbi kazni dosmrtnega zapora mora po mnenju navedenega avtorja vsebovati tudi tistega, ki gre preko popolnoma čustvenih in maščevalnih oziroma povračilnih razlogov. Žrtve morajo seveda biti slišane v postopku priprave predlogov kazenskih zakonov, vendar pa ne morejo imeti absolutne moči pri oblikovanju kriminalitetne politike, še posebej v primerih, ko medijska debata ne vsebuje vpogleda v vse pravne in sociološke elemente kazenskega fenomena. Ob tem gre tudi za vprašanje skladnosti take kazni s špansko ustavo³². Pojasniti in z vidika tretjega odstavka 9. člena ustave (načelo zakonitosti, ne-arbitrarno delovanje državnih organov) opravičiti bi bilo treba pravno negotovost, ki je posledica take kazni. Z vidika 10. člena ustave (človeško dostojanstvo in upoštevanje Splošne deklaracije o človekovih pravicah ter drugih mednarodnih pravnih aktov) bi bilo treba pojasniti, ali taka kazen ne spodkopava človeškega dostojanstva, ter ali glede na 15. člen (prepoved mučenja in nečloveškega ravnanja) taka kazen ni nečloveška in poniževalna, saj obsojencu izvorno odreka pričakovanje svobode. Hkrati bi bila taka kazen v nasprotju z drugim odstavkom 25. člena ustave, ki določa, da je namen kaznovanja rehabilitacija in reintegracija v družbo. Predlagana možnost pogojnega odpusta samo v primeru razlogov človečnosti (obsojenec na smrt bolan) pa nasprotuje tudi 3. členu Evropske konvencije o človekovih pravicah. Glede argumenta, da večina evropskih zakonodaj določa tudi kazen dosmrtnega zapora, avtor opozarja na zadnji razvoj prakse ESČP v primeru »*Vinter in drugi proti Združenemu kraljestvu*«, ki smo ga v tej uvodni obrazložitvi že navedli (opomba 10). Avtor nadalje poudarja, da kazen dosmrtnega zapora ni skladna s načelom socialne in demokratične države, ki spoštuje vladavino prava in človekove pravice (v kar se je Španija razvila po koncu diktature). Avtor tudi meni, da je generalno preventive učinke mogoče doseči tudi z veljavnimi kazenskimi sankcijami in drugimi ukrepi, ne pa iz tega razloga uvajati kazni, v zvezi s katero je žrtvovanje temeljnih pravic tako intenzivno in nepopravljivo. Kazensko pravo mora vsekakor služiti preprečevanju in boju proti kriminalu, po drugi strani pa mora omejevati

represivne posege države ter omogočiti obsojencem rehabilitacijo in resocializacijo. Po avtorjevi oceni je »dehumanizacija storilca zato, da zaščitimo večino« teza, ki z vidika človekovih pravic ne more obstati, saj spodkopava univerzalno vrednost človeka in spoštovanje človekovega dostojanstva.³³

IMPLEMENTACIJA DODATNEGA PROTOKOLA

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Nemški kazenski zakonik v 89.a členu določa kaznivo dejanje pripravljanja resnih nasilnih dejanj, ki ogrožajo državo, za katero je predpisana kazen od šestih mesecev do desetih let zapora. Navedeno kaznivo dejanje v skladu s prvim odstavkom stori tisti, ki pripravlja nekatera kazniva dejanja proti življenju ali proti osebni svobodi z namenom ogrožitve obstoja ali varnosti države ali mednarodne organizacije, ali z namenom ukinitve ali spodkopavanja ustavnih načel Zvezne republike Nemčije. Navedeni prvi odstavek se v skladu z drugim odstavkom uporabi, če storilec enega od navedenih resnih nasilnih dejanj pripravlja s tem, da:

- nudi ali prejema usposabljanje za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, zažigalnih snovi, jedrskih ali drugih radioaktivnih materialov, snovi, ki vsebujejo ali lahko generirajo strup, drugih snovi, ki so škodljive zdravju ali za druge posebne metode ali tehnike za izvedbo ali sodelovanje pri izvedbi takih dejanj;
- proizvaja, pridobiva zase ali za druge, shranjuje ali drugim dobavlja orožje ali snovi iz prejšnje alineje;
- pridobiva ali shranjuje predmete ali snovi, ki so bistvene za izdelavo orožja ali snovi iz prve alineje ali
- zbira, sprejema ali zagotavlja premoženje za storitev dejanj.

Po sprejemu Dodatnega protokola v okviru Sveta Evrope je bil dodan drugi a) odstavek, ki določa, da se prvi odstavek uporabi tudi, če storilec resno nasilno kaznivo dejanje pripravlja tako, da zaradi storitve takega dejanja ali zaradi usposabljanja iz prve alineje drugega odstavka iz Zvezne republike Nemčije odpotuje v drugo državo.

PORTUGALSKA:

Zaradi implementacije Dodatnega protokola je bil z zakonom št. 60/2015 z dne 24. 6. 2015 spremenjen zakon št. 52/2003 z dne 22. 8. 2003 o boju proti terorizmu. Določeno je bilo kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma, ki ga stori tisti, ki na kakršenkoli način potuje ali poskusi potovati v državo, ki ni država njegovega prebivališča ali državljanstva, z namenom nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem, logistične podpore ali storitve terorističnih kaznivih dejanj. Predpisana je kazen zapora do petih let.

HRVAŠKA:

Hrvaški kazenski zakon v 103. členu določa kaznivo dejanje pripravljanja kaznivih dejanj proti vrednotam, zaščitenim z mednarodnim pravom, za katero je predpisana kazen od šestih mesecev do petih let zapora.

Kaznivo dejanje stori tisti, ki pripravlja naslednja kazniva dejanja:

- genocid, agresija, hudodelstvo zoper človečnost, vojno hudodelstvo, terorizem, financiranje terorizma, javno spodbujanje terorizma, novačenje za terorizem, usposabljanje za terorizem in teroristično združevanje.

Po nekaterih razlagah naj bi se potovanje v tujino z namenom terorizma štelo za kaznivo dejanje po 103. členu hrvaškega kazenskega zakona. V okviru kaznivega dejanja usposabljanja za terorizem je po hrvaškem kazenskem zakonu zaenkrat inkriminirano le nudenje usposabljanja (enako kot v veljavnem 111. členu KZ-1), prejetje takega usposabljanja pa ne.

NAMEN KAZNOVANJA

HRVAŠKA:

Hrvaški kazenski zakon namen kaznovanja opredeljuje v 41. členu, kot izraziti družbeno obsodbo storjenega kaznivega dejanja, krepiti zaupanje državljanov v pravni red na temelju vladavine prava, vplivati na storilca in druge, da ne bi izvrševali kaznivih dejanj, s krepitvijo zavesti o nevarnosti kaznivih dejanj in upravičenosti kaznovanja ter omogočiti storilcu ponovno vključitev v družbo.

PORTUGALSKA:

Portugalski kazenski zakon v 43. členu določa namen kazni zapora, ki je v zaščiti družbe in preprečevanju kaznivih dejanj ter mora biti izvršena tako, da storilcu omogoča socialno reintegracijo in ga pripravi na družbeno odgovorno življenje brez izvrševanja kaznivih dejanj.

LATVIJA:

Namen kaznovanja je opredeljen v 35. členu latvijskega kazenskega zakona. Gre za zaščito javne varnosti, vzpostavitev pravice, kaznovanje in resocializacijo storilca ter generalno in specialno prevencijo.

PRAVILA IZREKANJA ENOTNE KAZNI ZA KAZNIVA DEJANJA V STEKU

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

V skladu s 54. členom nemškega kazenskega zakonika se v primeru, ko je za eno kaznivo dejanje določena kazen dosmrtnega zapora, ta kazen izreče kot enotna kazen za vsa kazniva dejanja v steku. V ostalih primerih pa, ko se za vsa kazniva dejanja izreče istovrstna kazen, se enotna kazen izreče tako, da je višja od najstrožje določene kazni za kaznivo dejanje v steku; če gre za raznovrstne kazni pa tako, da se izreče najstrožja določena vrsta kazni z kaznivo dejanje v steku, ki se poviša glede na ostala kazniva dejanja v steku. V takih primerih mora biti enotna kazen nižja od seštevka kazni določenih za kazniva dejanja v steku in ne sme preseči petnajstih let zapora. Enaka pravila za izrek enotne kazni uporabi sodišče tudi v primeru, ko sodi obsojencu zaradi kaznivega dejanja, ki ga je storil, preden je začel prestajati kazen po prejšnji sodbi.

HRVAŠKA:

V skladu z 51. členom hrvaškega kazenskega zakona sodišče v primeru, ko sodi storilcu, ki je z enim ali več dejanji storil več kaznivih dejanj, za vsako kaznivo dejanje določi kazen, nato pa bo upoštevanju storilčeve osebnosti in storjenih kaznivih dejanj izreče enotno kazen. Enotna kazen mora biti višja od najstrožje določene kazni ter ne sme preseči seštevka določenih kazni za kazniva dejanja v steku in ne najvišje predpisane kazni dolgotrajnega zapora oziroma denarne kazni. Če sodišče za dve ali več kaznivih dejanj določi kazni dolgotrajnega zapora,

katerih seštevke presega petdeset let, se določi enotna kazen petdesetih let zapora.

Glede na 53. člen kazenskega zakona se navedena pravila uporabijo tudi v primeru, ko sodišče sodi obsojencu za kaznivo dejanje, ki ga je storil pred ali med prestajanjem kazni zapora.

FINSKA:

Finski kazenski zakon pravila za izrek enotne kazni za kazniva dejanja v steku določa v sedmem poglavju. V primerih, ko sodišče za eno kaznivo dejanje v steku določi kazen zapora, za eno ali več pa denarno kazen ali globo v skrajšanem kazenskem postopku, lahko za vsa kazniva dejanja določi enotno kazen zapora, lahko pa za nekatera določi enotno kazen zapora, za druga pa denarno kazen ali globo v skrajšanem kazenskem postopku (kaznovalni nalog v slovenski ureditvi).

Če sodišče za eno kaznivo dejanje v steku določi kazen dosmrtnega zapora, se ta kazen izreče kot enotna kazen za vsa kazniva dejanja v steku.

Enotna kazen zapora ne sme preseči seštevke posebnih maksimumov, določenih za kazniva dejanja v steku. Hkrati pa enotna kazen ne sme biti krajša od najstrožjega posebnega minimuma, predpisanega za kaznivo dejanje v steku.

Z enotno kaznijo se sicer lahko preseže najstrožjo predpisano kazen za kaznivo dejanje v steku, vendar v skladu z naslednjimi omejitvami:

- za eno leto, če je najstrožji posebni maksimum za kaznivo dejanje v steku manj kot eno leto in šest mesecev;
- za dve leti, če je najstrožji posebni maksimum za kaznivo dejanje v steku vsaj eno leto in šest mesecev in manj kot štiri leta;
- za tri leta, če je najstrožji posebni maksimum za kaznivo dejanje v steku vsaj štiri leta;
- če je za eno ali več kaznivih dejanj v steku predpisana le denarna kazen, se pri upoštevanju teh pravil denarna kazen šteje kot en mesec zapora.

IZGON TUJCA IZ DRŽAVE

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Nemški kazenski zakonik kazenske sankcije določa v tretjem poglavju. V 38. do 45.b členih kot kazni določa zapor in denarno kazen ter začasno prepoved vožnje kot stransko kazen. V istem poglavju, pod naslovom »podrejeni ukrepi«, določa tudi institut, ki je v našem pravnem sistemu znan kot »pravne posledice obsodbe« in v tem okviru določa pogoje za izrek izgube pravice do opravljanja javne funkcije ter izgube pravice voliti ali biti izvoljen na volitvah. V 56. do 56.g členu določa pravila v zvezi s pogojno obsodbo. Nadalje v 59. do 60. členu določa pravila za izrek sodnega opomina. V nadaljnjih členih določa še varnostne ukrepe.

Iz navedenega izhaja, da nemški kazenski zakonik kazni izгона tujca iz države ne pozna. Prav tako tega ukrepa izrecno ne omogoča niti kot pravno posledico obsodbe, določeno v drugem zakonu.

HRVAŠKA:

Hrvaški kazenski zakon v 40. členu kot kazni določa denarno kazen, zapor in dolgotrajni

zapor. V 55. členu določa pogoje za nadomestno izvršitev krajše kazni zapora in doloženih denarnih kazni z delom v splošno korist. V 56. do 58. členu so določeni pogoji za izrek pogojne obsodbe. V 65. do 76. členu so določeni varnostni ukrepi.

Iz navedenega izhaja, da tudi hrvaški kazenski zakon ne pozna kazni izgona tujca iz države. Prav tako tega ukrepa izrecno ne omogoča niti kot pravno posledico obsodbe, določeno v drugem zakonu.

FINSKA:

Finski kazenski zakon v 6. poglavju določa naslednje kazni: zapor, denarna kazen, pogojna obsodba in delo v splošno korist. V določenih primerih se lahko izreče nadzor po izvršeni kazni zapora. Ob pogojni obsodbi se kot stranka kazen lahko izreče denarna kazen ali delo v splošno korist. Za uradne osebe kot posebni kazni določa še opozorilo in prenehanje funkcije.

Glede na navedeno je očitno, da finska zakonodaja varnostne ukrepe določa posebej, zven kazenskega materialnega zakona. Prav tako ne pozna kazni izgona tujca iz države.

ZLORABA POLOŽAJA ALI ZAUPANJA PRI GOSPODARSKI DEJAVNOSTI

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Nemški kazenski zakonik v 266. členu določa kaznivo dejanje poneverbe in zlorabe zaupanja, ki je širše, kot pa le pri opravljanju gospodarske dejavnosti, saj nemški kazenski zakonik nima posebnega poglavja kaznivih dejanj zoper gospodarstvo.

Navedeno kaznivo dejanje stori tisti, ki zlorabi pooblastilo, dano z zakonom, z odločitvijo javne oblasti ali s pravnim poslom, za razpolaganje s tujim premoženjem ali za prevzemanje pravnih obveznosti za drugega. Kaznivo dejanje stori tudi tisti, ki zlorabi svojo dolžnost skrbi za lastninske interese drugega, ki mu je bila dana z zakonom, z imenovanjem s strani javne oblasti ali s pravnim poslom, in povzroči škodo osebi, katere interese bi moral varovati. Storilec se kaznuje s kaznijo zapora do petih let ali z denarno kaznijo.

HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje zlorabe zaupanja pri gospodarskem poslovanju je določeno v 246. členu hrvaškega kazenskega zakona. Stori ga, kdor pri gospodarskem poslovanju prekrši dolžnost zaščite tujih premoženjskih interesov, dano z zakonom, odločitvijo upravne ali sodne oblasti, pravnim poslom ali z odnosom zaupanja, in na ta način sebi ali drugemu pridobi protipravno premoženjsko korist ter s tem ali na drug način povzroči premoženjsko škodo tistemu, za katerega interese je bil dolžan skrbeti. Predpisana je kazen zapora od šestih mesecev do petih let. Če je z dejanjem pridobljena znatna premoženjska korist ali povzročena znatna premoženjska škoda, se storilec kaznuje s kaznijo zapora od enega do desetih let.

V skladu z 29. odstavkom 87. člena je znatna premoženjska korist ali škoda tista, ki presega 60.000 kun.

FINSKA:

Finski kazenski zakon v 36. poglavju (»Goljufija in druge prevare«) določa kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja, ki ga stori tisti, ki mu je dodeljena dolžnost upravljanja s finančnimi ali pravnimi zadevami druge osebe in zlorabi svoj položaj tako, da stori dejanje, za

katero ni pooblaščen, ali da deloma ali popolnoma zanemari svoje dolžnosti in s tem povzroči škodo osebi, za katere koristi bi moral skrbeti. Predpisana je kazen zapora do dveh let.

IMPLEMENTACIJA DIREKTIVE 2014/62/EU

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Nemški kazenski zakonik določa kaznivo dejanje ponarejanja denarja v 146. členu. Stori ga tisti, ki ponaredi denar z namenom dajanja v obtok kot pravega, ali ki spremeni pravi denar, tako, da je višje vrednosti, ali ki pridobi ali ponuja ponarejen denar s takim namenom, ali ki da denar, ki ga je ponaredil, spremenil ali pridobil, v obtok kot pravega. Predpisana je kazen najmanj enega leta zapora (kar v skladu z 38. členom, ki določa splošni minimum in maksimum kazni zapora, pomeni največ petnajst let zapora).

Če storilec deluje poslovno ali kot član združbe, katere namen je ponarejanje denarja, se kaznuje s kaznijo najmanj dveh let zapora.

Za manj resne primere ponarejanja ali spreminjanja denarja je predpisana kazen od treh mesecev do petih let zapora, za manj resne primere pridobivanja ali ponujanja ponarejenega denarja pa od enega do desetih let zapora.

V skladu s 147. členom se z denarno kaznijo ali zaporom do petih let kaznuje tudi vsak, ki da v obtok ponarejen denar na drugačen način, kot je določen s 146. členom.

V 149. členu so določena še kazniva pripravljalna dejanja v zvezi s ponarejanjem denarja. Kdor pripravlja ponarejanje denarja z izdelovanjem, pridobivanjem zase ali za koga drugega, ponujanjem naprodaj ali shranjevanjem pripomočkov, računalniških programov ali druge opreme, ki je primerna za storitev tega kaznivega dejanja; ali papirja, ki je enak ali se lahko zamenja s papirjem, ki se uporablja za izdelavo denarja; hologramov in drugih elementov, namenjenih za zaščito pred ponarejanjem, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do petih let, če se je tako sam pripravljal, da bo ponarejal denar, v drugih primerih pa z denarno kaznijo ali zaporom do dveh let.

HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje ponarejanja denarja je določeno v 274. členu hrvaškega kazenskega zakona. Kaznivo dejanje stori, kdor izdelava ponarejen denar, predružači pravi denar ali tak denar pridobi, poseduje, uvozi, izvozi, sprejema ali prenaša z namenom dajanja v obtok kot pravega ali ga da v obtok kot pravega. Predpisana je kazen od enega do desetih let zapora.

S kaznijo zapora do treh let se kaznuje tisti, ki je prejel tak denar kot pravega, pa ga da v obtok ne glede na to, da je kasneje izvedel, da denar ni pravi.

V 283. členu hrvaškega kazenskega zakona je določeno še kaznivo dejanje izdelave, nakupa, posedovanja, prodaje ali omogočanja uporabe sredstev za ponarejanje, ki ga stori tisti, ki izdeluje, nakupuje, poseduje, prodaja ali omogoča uporabo naprav, predmetov, računalniških programov ali podatkov ter drugih sredstev za ponarejanje denarja ali spreminjanje pravega denarja, kot so na primer hologrami, vodni žigi in drugi sestavni deli denarja, namenjeni proti ponarejanju. Predpisana je kazen do treh let zapora.

FINSKA:

Finski kazenski zakon kazniva dejanja v zvezi s ponarejanjem denarja določa v 37. poglavju. Kaznivo dejanje ponarejanja denarja stori tisti, ki ponaredi denar ali spremeni pravi denar z namenom dajanja v obtok kot pravega, ali ki s tem namenom izvozi, uvozi, pridobi, prejme, prevaža ali preda tak denar drugemu, čeprav ve, da je ponarejen ali spremenjen. Predpisana je kazen zapor od štirih mesecev do štirih let.

Če gre pri ponarejanju za znatno vsoto ali vrednost ponarejenega ali spremenjenega denarja, ali če je bilo dejanje storjeno na posebej premišljen način, se storilec kaznuje s kaznijo od dveh do desetih let zapor. Če je kaznivo dejanje z vidika vsote ali vrednosti ponarejenega ali spremenjenega denarja, koristi, za katero si je storilec prizadeval, ali škode, ki jo je povzročil, ali zaradi drugih okoliščin neznatno, je predpisana denarna kazen ali zapor do dveh let.

Znatne in neznatne vsote ali vrednosti finski kazenski zakonik ne opredeljuje, torej je odvisna od ocene pristojnih organov v konkretnem primeru.

Za pripravljalna dejanja, ki jih stori tisti, ki z namenom ponarejanja izdelava, uvozi, poseduje, pridobi ali prejme naprave, listine ali računalniške programe, primerne za storitev kaznivega dejanja ponarejanja denarja je predpisana denarna kazen ali zapor do dveh let.

Oseba, ki sprejme ponarejen ali spremenjen denar kot pravega, in ga da v nadaljnji obtok, čeprav izve, da ni pravi, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. Oseba, ki brez sprejemljivega razloga poseduje ponarejen ali spremenjen denar, pa se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev.

KRŠITEV TEMELJNIH PRAVIC DELAVCEV

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kaznivo dejanje neplačila ali zlorabe plač je določeno v 266.a členu nemškega kazenskega zakonika. Kaznivo dejanje po prvem odstavku, s predpisano kaznijo do petih let zapor ali denarno kaznijo, stori delodajalec, ki zadržuje prispevke za delavčevo socialno varnost, ne glede na to, ali so bile plače izplačane ali ne. Enako se kaznuje delodajalec, ki da pristojnemu organu napačne ali nepopolne podatke, pomembne za socialno zavarovanje, ali pa podatkov sploh ne da. Enaka kazen je predpisana za delodajalca, ki v imenu delavca ne plačuje kakšnih drugih dajatev oziroma prispevkov, ki bi jih moral in delavca o tem pravočasno ne obvesti.

Za posebej hude primere je predpisana kazen od šestih mesecev do desetih let zapor. Kot posebej hude okoliščine se štejejo, če delodajalec:

- zadržuje večje vsote prispevkov,
- ponareja dokumentacijo in posledično kontinuirano zadržuje prispevke,
- sodeluje z uradno osebo, ki zlorablja svoja pooblastila ali položaj.

Delodajalec v smislu tega člena je tudi oseba, ki najema delavce, ki delajo doma, in druge osebe, določene v zakonu o delu na domu.

Če delodajalec v ustrezne roku plača zaostale prispevke, se njegova krivda ne ugotavlja.

HRVAŠKA:

Hrvaški kazenski zakon kaznivo dejanje neplačevanje plač določa v 132. členu. Kaznivo dejanje stori tisti, ki ne izplača dela ali cele plače enemu ali več delavcem. Predpisana kazen

je kazen zapora do treh let. Enako se kaznuje tisti, ki ne daje podatkov ali daje netočne podatke, ki so potrebni za obračun plače in se zato plača ne izplačuje ali pa se izplačuje le delno. Kaznivo dejanje ni podano, če je do neizplačila plač prišlo zaradi nedostopnih ali nezadostnih sredstev na računu delodajalca in tako stanje ni nastalo zaradi izogibanja izplačilu plač.

Če storilec dejanja po prvem odstavku 132. člena kasneje izplača plače, se mu kazen lahko oprostí.

Plača v smislu tega člena je osnovna plača in vse dajatve v denarju ali v naravi, ki jih prejema delavec, v bruto znesku, kar vključuje prispevke iz plače in na plačo po posebnih predpisih.

V 134. členu hrvaškega kazenskega zakona je določeno kaznivo dejanje kršitve pravic iz socialnega zavarovanja, ki ga stori tisti, ki drugega prikrajša ali mu omeji pravico iz pokojninskega ali zdravstvenega zavarovanja ali zavarovanja za primer brezposelnosti ali prikrajša za prispevek za zaposlovanje invalidnih oseb, in s tem niso izpolnjeni znaki kakšnega drugega kaznivega dejanja. Predpisana kazen je zapor do enega leta.

ŠPANIJA:

Španski kazenski zakon v XV. poglavju (»Kazniva dejanja zoper pravice delavcev«) v 311. členu določa, da se s kaznijo šestih mesecev do treh let zapora in denarno kaznijo kaznuje, kdor s prevaro ali zlorabo delavcem vsili pogoje dela, ki škodujejo ali omejujejo pravice, ki pripadajo delavcem v skladu z zakonom, kolektivnimi ali individualnimi pogodbami.

- **izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv:**

Z uveljavitvijo tega predloga zakona bo kazenska materialna zakonodaja dokončno usklajena z Direktivo 2014/62/EU, ki je bila sprejeta dne 15. 5. 2014 in jo je bilo treba implementirati do 23. 5. 2016.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- ***razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel:***

Predlog zakona ne uvaja nobenih novih postopkov ali administrativnih bremen.

- ***ukinitev postopka ali odprava administrativnih bremen:***

Predlog zakona ne ukinja ali odpravlja administrativnih bremen.

- ***spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti:***

Vsebina, ki jo ureja KZ-1 ter razdelitev pristojnosti v kazenskem postopku ne omogočata spoštovanja načela »vse na enem mestu«.

- ***podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ***

pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja:

Glede na to, da predlog zakona ne uvaja novih postopkov, tudi ne bodo potrebni dodatni podatki oziroma dokumenti.

– ***ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitve obstoječih organov:***

Predlog zakona ne predvideva ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov.

– ***ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva:***

Predlog zakona ne uvaja novih postopkov, torej tudi nove zaposlitve, usposabljanja ter finančna in materialna sredstva ne bodo potrebna.

– ***ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva:***

Predlog zakona ne ukinja nobenega postopka.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

– ***dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov:***

Zaradi določb predloga zakona se ne bo povečal ali zmanjšal obseg dokumentacije, ki bi jo morala stranka predložiti.

– ***stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke:***

Predlog zakona ne predvideva povečanja stroškov strank ali njihove razbremenitve.

– ***čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo:***

Predlog zakona ne vpliva na čas urejanja zadev strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

– ***zaposlenost in trg dela:***

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1 in kaznivega dejanja kršitve pravic iz socialnega zavarovanja po 202. členu KZ-1 bo omogočen učinkovitejši pregon storilcev kaznivih dejanj, ki se nanašajo

predvsem na neplačevanje prispevkov delavcem.

- **sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin:**

S predlagano določitvijo namena kaznovanja ter s predlaganim novim kaznivim dejanjem in spremembami nekaterih že določenih kaznivih dejanj bo zagotovljeno učinkovitejše sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- **ciljnim skupinam (seminarji, delavnice):**

Sprejeti zakon bo v skladu z ustaljeno prakso predstavljen državnim tožilcem in sodnikom na usposabljanjih, ki jih organizira Center za izobraževanje v pravosodju.

- **širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve):**

Predlog zakona je bil 6. 9. 2016 objavljen na spletni strani Ministrstva za pravosodje in na spletnem portalu »e-demokracija«. Drugačna predstavitev sprejetega zakona širši javnosti glede na vsebino ni potrebna.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- **zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,**
- **organi, civilna družba,**
- **metode za spremljanje doseganja ciljev,**
- **merila za ugotavljanje doseganja ciljev:**

Ministrstvo za pravosodje bo v skladu s svojimi pristojnostmi spremljalo izvajanje predpisa na podlagi objavljene sodne prakse ter v sodelovanju s pristojnimi organi na podlagi njihovih ugotovitev pri izvajanju določb v praksi. Del sprememb kazenske materialne zakonodaje je namreč vedno povezan z ugotovitvami v praksi policije, državnega tožilstva in sodišča pri obravnavi konkretnih zadev. Prav tako je za področje kazenske materialne zakonodaje pomemben razvoj obravnavanega področja v mednarodnem pravnem redu in pravnem redu Evropske unije, saj mednarodni dokumenti in dokumenti Evropske unije zaradi načela zakonitosti v kazenskem pravu v notranjem pravnem redu ne morejo biti neposredno uporabljivi.

- **časovni okvir spremljanja za pripravo poročil:**

Glede na vsebino predloga zakona ne bo potrebna priprava poročil. Če bodo v praksi ugotovljene pomanjkljivosti predlaganih določb, bo Ministrstvo za pravosodje to ugotovilo v sodelovanju s pristojnimi organi.

- **roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih**

ukrepih:

Glede na vsebino predloga poročila o izvajanju zakona in doseženih ciljih niso potrebna.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pristojnih organov so sodelovali v strokovnem usklajevanju predloga zakona. Pravne osebe kot take niso sodelovale pri pripravi predloga zakona.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 26. 5. 2016 – prvi krog usklajevanja

V razpravo so bili vključeni: Vrhovno sodišče RS, Sodni svet, Slovensko sodniško društvo, Vrhovno državno tožilstvo RS, Državnotožilski svet, Društvo državnih tožilcev Slovenije, Generalna policijska uprava, Varuh človekovih pravic, Odvetniška zbornica Slovenije, Pravna fakulteta v Ljubljani, Pravna fakulteta v Mariboru, Evropska pravna fakulteta, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (*ker se številčenje členov Predloga KZ-1E spreminja zaradi vnosa novih členov na podlagi usklajevanj, se pri navajanju (ne)upoštevanja pripomb iz strokovnega usklajevanja sklicujemo na predlagane spremembe členov osnovnega KZ-1*):

K predlaganemu novemu 45.a členu KZ-1:

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- *ne nasprotujejo določitvi namena kaznovanja, vendar opozarjajo na nekatere pomanjkljivosti in pomisleke glede predlaganega besedila, zato predlagajo deloma drugačno besedilo.* Pripomba je upoštevana tako, da je v predloženem gradivu besedilo novega 45.a člena KZ-1 povzeto po njihovem predlogu;
- *poleg določitve namena kaznovanja je bil podan tudi predlog za določitev namena izvrševanja kazni zapora.* Ocenjujemo, da zadošča določitev namena kaznovanja, pa tudi, če se ta ocena v nadaljnjih usklajevanjih spremeni, KZ-1 ni primeren zakon za določitev namena izvrševanja kazni zapora, saj pravila v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij določa drug zakon (ZIKS-1).

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *menijo, da je predlagana določba preveč parcialna, saj opredeljuje le namen ožjega kaznovalnega dela KZ-1, nekateri navedeni nameni pa si nasprotujejo in so celo izključujoči.* Pripomba je smiselno deloma upoštevana, saj je besedilo predlaganega 45.a člena KZ-1 redakcijsko in vsebinsko drugače zapisano.

Varuh človekovih pravic:

- *pozdravlja opredelitev namena kaznovanja in predlaga, da se v skladu s Standardnimi pravili ZN za ravnanje z zaporniki doda še »potreba po osmišljanju časa prestajanja kazni«* z zagotavljanjem ponovne vključitve v družbo, izobraževanjem in podobno. Pojasnjujemo, da predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 vsebuje tudi »omogočanje dostojne vključitve v skupno družbeno okolje«, in to »ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca«, kar na (zakoniku ustrezni) načelni ravni smiselno povzema predlog. Vsakršno podrobnejše določanje

»osmišljanja izvrševanja« kazni zapora pa bi, ob potrebni nadaljnji proučitvi, sodilo v ZIKS-1.

Okrajno sodišče v Ljubljani:

- predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 ocenjuje kot primerno.

K predlagani ukinitvi kazni dosmrtnega zapora (predlagane spremembe 46., 53., 88., 95., 98., 280., 281., 282. in 294. člena KZ-1):

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- pozdravljajo ukinitve kazni dosmrtnega zapora brez poseganja v ureditev splošnega minimuma in maksimuma zaporne kazni.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- načeloma ne nasprotuje odpravi dosmrtnega zapora.

Nekateri sodniki Vrhovnega sodišča RS:

- ena sodnica se z odpravo kazni dosmrtnega zapora strinja, trije pa ji nasprotujejo. Menijo, da predlagatelj ni obrazložil razlogov za tak predlog; da Evropsko sodišče za človekove pravice zahteva le, da ob dosmrtnem zaporu obstoji možnost pogojnega odpusta; da bi glede na globalno varnostno situacijo možnost izreka take kazni morala obstajati; da po odpravi te kazni RS ne bo mogla izvršiti take kazni, če bi jo izreklo Mednarodno kazensko sodišče. Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu KZ-1E dodana uvodna obrazložitev, ki v točkah 1.1.1. do 1.1.3. podrobno pojasnjuje razloge za predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora, ki deloma izhajajo tudi iz strokovne razprave ob takratnem predlogu novega KZ-1 v letu 2008 in po sprejemu KZ-1. Vsebovana je tudi obrazložitev, zakaj taka odločitev ni v nasprotju s pravili Mednarodnega kazenskega sodišča, in obrazložitev prakse Evropskega sodišča za človekove pravice. Zato na tem mestu argumentov ne ponavljamo.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- načeloma ne nasprotuje ukinitvi kazni dosmrtnega zapora; opozarja na potrebne s tem povezane spremembe ZKP. Pojasnjujemo, kot že v prejšnji točki, da iz sedaj dodane uvodne obrazložitve izhajajo tako teoretični strokovni kot tudi praktični razlogi, ki so predlagatelja vodili k predlogu za ukinitve obravnavane kazni. Le-ti so deloma povzeti tudi po strokovni razpravi, ki je potekala ob predlogu KZ-1 v letu 2008 in po njegovem sprejemu, nadaljnji strokovni razpravi pa so namenjena že začeto strokovno usklajevanje in tudi nadaljnja usklajevanja tega Predloga KZ-1E. Zavedamo se, da je ob odpravi kazni dosmrtnega zapora treba spremeniti še ZKP (prvi in četrti odstavek 70. člena ter 1) točka prvega odstavka 398. člena). Za navedeno spremembo ZKP ni nujno, da bi bila obravnavana hkrati s Predlogom KZ-1E. ZKP namreč v 70. členu določa obvezno obrambo, če zoper osebo teče postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je predpisana kazen dosmrtnega zapora; v 398. členu pa pravico do pritožbe v primeru, če sodišče druge stopnje izreče kazen dosmrtnega zapora ali pa tako kazen potrdi. Če torej po uveljavitvi Predloga KZ-1E kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, se tudi navedena pravila ZKP ne bodo mogla uporabiti in bo njihovo črtanje brez škode lahko opravljeno v prvi naslednji spremembi ZKP.

Varuh človekovih pravic:

- pozdravlja predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora.

K predlagani dopolnitvi 108. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K predlaganemu novemu 108.a členu KZ-1:

Predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- sprejema inkriminacijo pripravljalnega dejanja z dikcijo »odpotuje z namenom storitve«, ne pa tudi inkriminacije »odpotuje z namenom priprave ali načrtovanja dejanj«, saj ta pomeni kaznivost priprav na pripravljalno dejanje. Pojasnujemo, da zahteva po opredelitvi kaznivosti »od-potovanja zaradi priprave ali načrtovanja terorističnih kaznivih dejanj« izhaja iz FATF standardov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma iz leta 2012 oziroma Metodologije za njihovo uporabo iz leta 2013, kot je bila dopolnjena na zasedanju FATF dne 15. do 19. 2. 2016 (točka 5.2bis). Slovenija je k spoštovanju standardov FATF zavezana kot članica odbora MONEYVAL Sveta Evrope, katerega peti krog ocenjevanja Slovenije bo potekal novembra 2016.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- opozarja na inkriminacijo pripravljalnih dejanj k pripravljalnim dejanjem. Pojasnujemo mednarodne obveznosti, ki smo jih navedli ob pripombi Inštituta za kriminologijo;

- novo kaznivo dejanje ne inkriminira potovanja znotraj države z namenom terorizma in tudi ne pokrije odprtega morja in ozemlja, ki ni pod oblastjo nobene države. Pojasnujemo, da smo iz besedila novega 108.a člena KZ-1 črtali besedi »v drugo državo«. Torej potovanje iz države s kaznivim namenom ni več vezano na potovanja v drugo državo in posledično pokrije tudi potovanja na odprto morje oziroma ozemlja, ki niso pod oblastjo držav. V zvezi s potovanji znotraj iste države z namenom terorizma pa ocenjujemo, da je z vidika dokazovanja to lahko pokrito z določbami Splošnega dela KZ-1 o poskusu;

- ni izrecno pokrito »organiziranje ali drugačno omogočanje potovanja«, kar je sicer lahko oblika udeležbe, a vseeno meni, da bi bilo treba glede na Dodatni protokol dodati še tretji odstavek novega 108.a člena KZ-1. Predlog je v predloženem besedilu upoštevan;

- subjektivni namen bo v praksi težavno dokazovati, zato predlaga še en odstavek z domnevo namena terorizma, vezano na »pridružitve ali se nameravane pridružitve teroristični hudodelski združbi, skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj ali skupini, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo«. Pojasnujemo, da je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje, po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe; »skupina, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo« pa napeljuje na resolucije Združenih narodov in liste Evropske unije, ki so preveč nedoločne za kazenskopravne standarde, zato tega predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- zgolj služenje v para-vojaških enotah terorističnih skupin in ekstremističnih milic bi moralo biti opredeljeno kot kaznivo dejanje, brez posebnega obarvanega naklepa. Ocenjujemo, da je »para-vojaške enote« neustrezen izraz, ker se lahko razume, kot da terorističnim skupinam dajemo priznanje v smislu (državne) vojske; hkrati je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje; po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

K predlagani dopolnitvi 109. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 111. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- dikcija »navodila za druge posebne metode ali tehnologijo z namenom storitve ali sodelovanja pri terorističnem dejanju« je odprta zakonska analogija znotraj pripravljalnega

dejanja, ki se odmika od načela zakonitosti. Pojasnujemo, da je problematizirani del besedila enak, kot že v veljavnem drugem odstavku 111. člena KZ-1, ki inkriminira zagotavljanje usposabljanj. V predlaganem tretjem odstavku izpostavljeno besedilo implementira zahtevo dodatnega protokola, v skladu s katero mora biti kazniva tudi udeležba potencialnega storilca na »legalnih« usposabljanjih ali izobraževanjih, če se jih udeleži z namenom pridobitve potrebnih znanj za storitev terorističnega kaznivega dejanja.

K predlagani spremembi 240. člena KZ-1:

Predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- sprememba je smiselna; razmisliti pa je potrebno, ali je nujno alternativno navajati povzročitev škode in pridobitev koristi (če storilec pridobi korist, je neogibno, da je principalu povzročil škodo; izgubljeni dobiček je vrsta škode). Pojasnujemo, da tako povzročitev škode kot tudi pridobitev koristi izhaja že iz 244. člena prejšnjega KZ, saj ni nujno, da gre za povzročitev premoženjske škode principalu, ampak lahko tudi drugi fizični ali pravni osebi, zato ocenjujemo, da je prav, da ostane oboje.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- podpira spremembo in predlaga pa proučitev tudi s primerjalno-pravnega vidika. V tokrat predloženem besedilu Predloga KZ-1E je dodan primerjalno-pravni pregled, ki kaže na ustreznost predlagane spremembe 240. člena KZ-1;

- jasno bi bilo treba zamejiti naklep glede na predpisano posledico, ki bi lahko imela naravo objektivnega pogoja kaznivosti, povzročitev koristi ali škode pa se mora navezovati na razpolaganje s premoženjem, ki je storilcu zaupano in ne na katerokoli tuje premoženje. Ocenjujemo, da je predlog ustrezno upoštevan z dikcijo »in s tem ... pridobi ... povzroči«;

- ustrežno bi bilo treba spremeniti tudi 257. člen KZ-1. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- predlaga drugačno besedilo 240. člena KZ-1 (z obsežno obrazložitvijo, ki izhaja iz osnovnega namena gospodarske družbe – pridobivanja dobička za družbenike):

»(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti zlorabi svoj položaj ali dano zaupanje, prekorači pravice ali opusti dolžnosti, ki jih ima na podlagi zakona, drugega predpisa, akta pravne osebe ali pravnega posla glede razpolaganja s tujim premoženjem ali koristmi, njihovega upravljanja ali zastopanja in s tem povzroči premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(3) Ne kaznuje se, kdor s sprejemom poslovne odločitve ni zasledoval nobenega lastnega interesa, odločitev pa je sprejel po tem, ko se je z vsebino tistega, kar je bilo predmet odločanja, predhodno seznanil na način, za katerega je lahko razumno pričakoval, da omogoča ustrezno presojo in je hkrati na podlagi podatkov in informacij, s katerimi je razpolagal, lahko razumno pričakoval, da je odločitev sprejel v najboljšem interesu gospodarskega subjekta, katerega gospodarske interese je zastopal.«;

- ne strinjamo se s predlogom Odvetniške zbornice Slovenije, da bi črtali pridobitev »protipravne premoženjske koristi« in v opisu kaznivega dejanja pustili le »povzročitev premoženjske škode«, saj gre za inkriminacijo pridobitve »protipravne premoženjske koristi« in ne kakršnekoli – torej gre za korist, za pridobitev katere storilec ni imel pravne podlage. Predlagani tretji odstavek v predlogu Odvetniške zbornice Slovenije uvaja tako imenovano pravilo »Business Judgment Rule«, ki je po naši oceni v kazenskem pravu oziroma posebej v tem členu nepotreben, saj prvi odstavek govori o »zlorabi« položaja, »prekoračitvi« pravic in »opustitvi« dolžnosti. To so blanketne norme, ki se navezujejo na gospodarsko zakonodajo. Glede na to, da je to pravilo uvedeno v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), seveda ni

kaznivega dejanja, če je bilo storjeno vse, kar bi skrben gospodarstvenik moral. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 243. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- meni, da izvršitveno dejanje nepooblaščenega izdajanja denarja z zakonitimi sredstvi (novi tretji odstavek) ni v jasnem razmerju z že obstoječimi očitki ponarejanja denarja. Pojasnjujemo, da po predlaganem novem tretjem odstavku 243. člena KZ-1 pravzaprav ne gre za »klasično« ponarejanje (torej nepristojni storilec, nezakonita sredstva). Direktiva 2014/62/EU namreč izrecno zahteva, da se kot ponarejanje šteje tudi, če denar izda pristojni organ z zakonitimi sredstvi, kršena pa so le pravila pristojnih organov Evropske unije v zvezi z izdajo denarja.

K predlagani dopolnitvi 248. člena KZ-1:

- ni pripomb.

Dodatni predlogi navedenih organov za spremembe KZ-1:

Ministrstvo za notranje zadeve – Generalna policijska uprava:

- v naslovu 3.a poglavja ter naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1 je treba besedo »mladoletnik« nadomestiti z »mladoletna oseba«, saj ni smiselno, da se štiti le žrtve kaznivih dejanj, ki so stare od 14 do 18 let, ampak se mora ureditev nanašati na vse, ki so mlajši od 18 let. Pripomba je v predloženem besedilu Predloga KZ-1E upoštevana, saj gre za redakcijski popravek. »Mladoletnik« je namreč po prejšnjem KZ, ki se še uporablja za obravnavo mladoletnih storilcev kaznivih dejanj, »mlajši« (od 14 do 16 let) in »starejši« od (16 do 18 let) – 72. člen KZ, kar ne zajema otroka, ki še ni star 14 let. »Mladoletna oseba« po področnih predpisih pa je tisti, ki še ni polnoleten – torej do 18. leta. Ob tem po pregledu KZ-1 ugotavljamo, da je enak redakcijski popravek treba predlagati še v tretjem odstavku 112. člena in drugem odstavku 113. člena KZ-1. V ostalih členih terminologija ustrezno sledi prej opredeljeni, namreč: v drugem odstavku 84. člena je pravilno navedeno »otroci (0-14) ali mladoletniki (14-18) zaupani v oskrbo« ter »storjenega proti mladoletni osebi«; prav tako je »mladoletna oseba« pravilno uporabljena v naslednjih členih: drugi odstavek 90., drugi in tretji odstavek 120., prvi odstavek 125., drugi odstavek 132.a, drugi odstavek 134., drugi odstavek 134.a, drugi odstavek 175., drugi in tretji odstavek 176., drugi odstavek 187. člena, 190. in 192. člen, tretji odstavek 199. in drugi odstavek 287. člena; v prvem odstavku 293. člena in prehodni določbi 375. člena pa je »mladoletnik« uporabljen pravilno;

- v 84. členu, ki določa Kazensko evidenco, naj se doda nov četrti odstavek, ki bo za potrebe izvajanja nalog Policije in policijskega mednarodnega sodelovanja omogočal Policiji pridobivanje podatkov o izbrisanih sodbah iz veljavnega drugega odstavka. Pojasnjujemo, da so do podatkov o obsodbah, ki so iz Kazenske evidence že izbrisani, upravičeni le subjekti, ki so jim otroci in mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo in oskrbo, ki morajo za to imeti dodatno pravno podlago v področni zakonodaji. Razlog je v zaščiti mladoletnih oseb pred možnostjo, da bi za njihovo učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo skrbela oseba, ki je bila kadarkoli (ne glede na zakonsko rehabilitacijo – 82. člen KZ-1) obsojena za kaznivo dejanje, povezano s spolnimi zlorabami mladoletnih oseb. V skladu z 82. členom KZ-1 namreč obsojenec v vseh drugih primerih po preteku roka za izbris obsodbe velja za neobsojenega, saj z izbrisom prenehajo tudi vse pravne posledice obsodbe. Tako je tak obsojenec obravnavan tudi v vseh morebitnih bodočih kazenskih postopkih. Če bi dostop do izbrisanih sodb omogočili tudi Policiji za izvajanje njenih nalog in mednarodnega sodelovanja, bi informacije o izbrisanih sodbah aktualnega osumljenca skozi stranska vrata vstopale tudi v bodoče kazenske postopke. Menimo, da predloga ni mogoče upoštevati, saj razlogi zanj niso taki, ki bi omogočali neupoštevanje pravil o zakonski rehabilitaciji;

- črtata naj se četrta odstavka 170. in 171. člena KZ-1, ki v zvezi s posilstvom in spolnim nasiljem proti osebi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti določata pregon na predlog; predvsem zato, ker žrtve v takih okoliščinah pogosto predlog umaknejo. Načeloma podpiramo, vendar menimo, da predlagano črtanje ne bo prispevalo k uspešnosti pregona storilcev takih dejanj, saj glede na načine storitve takih dejanj preiskovanje brez sodelovanja žrtve skoraj ni mogoče;

- v 173.a členu KZ-1 naj se kazen, predpisana za dejanje po prvem odstavku, dvigne na zapor do štirih let, da bo mogoča izvedba prikritih preiskovalnih ukrepov. Menimo, da navedeno v skladu z načelom sorazmernosti predpisanih kazni ne more biti razlog za dvig predpisane zaporne kazni, saj se navedeno kaznivo dejanje lahko doda v kataloge ustreznih prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih določa ZKP;

- v novem 176.a členu naj se določi novo kaznivo dejanje »oglaševanja ponudbe in dostopa do pornografskega gradiva, predstav in potovanj« (oglaševanje ponudbe, posesti in prodaje gradiv s posiljenimi otroki, oddaja oglasnega prostora za take namene, kdor ne moderira spletnega portala, foruma, klepetalnic in podobnih spletnih storitev in tako dopusti ali omogoči, da pride do spolnega izkoriščanja mladoletnih oseb s kaznivimi dejanji iz 19. poglavja KZ-1, kdor ne poskrbi za odstranitev posnetkov spolno zlorabljenih otrok, čeprav je bil o takšni zahtevi obveščen). Pojasnjujemo, da je že v veljavnem prvem odstavku 176. člena KZ-1 implementirana »prodaja, prikaz ali drugačno omogočanje pornografskih vsebin« osebam, mlajšim od petnajst let. Nadalje je v tretjem odstavku 176. člena KZ-1 inkriminirano med drugim »razširjanje in drugačno ponujanje pornografskega gradiva ali drugih seksualnih gradiv, ki vključujejo mladoletne osebe«. Glede »oddaje oglasnega prostora« in »moderiranja spletnih portalov« pa ocenjujemo, da bi bilo problematiko treba prvenstveno urediti v področni zakonodaji – tako Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT) deloma že ureja obravnavano področje (8. do 11. člen, 17. in 18. člen). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati;

- v 190. členu KZ-1 (odvzem mladoletne osebe) naj se doda nov tretji odstavek, ki bo kot kaznivo določil, če nekdo neupravičeno odpelje mladoletno osebo v tujino ali jo tam neupravičeno zadrži. Menimo, da je navedeno dejanje že ustrezno pokrito s prvim odstavkom tega člena, zato novi odstavek ni potreben;

- v 191. členu KZ-1 (nasilje v družini) naj se doda nov četrti odstavek, ki bo kot kvalificirano obliko določil nastanek lažje telesne poškodbe. Glede na to, da so navedene situacije pokrite z določbami Splošnega dela KZ-1 o steku kaznivih dejanj, menimo, da posebna določba ni potrebna.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- v 45. členu KZ-1 naj se določi, da se denarna kazen lahko izreče tudi za kazniva dejanja (s predpisano kaznijo do treh ali do petih let zopora), kjer ni predpisana, brez pogoja obstoja pogojev za omilitev, saj je sedaj izrečenih zelo malo denarnih kazni. Ocenjujemo, da z navedeno spremembo ni mogoče doseči pogostejšega izrekanja denarnih kazni. Hkrati je bil z novelo KZ-1B prav z namenom pogostejšega izrekanja denarnih kazni, kadar so za to podani pogoji, spremenjen sistem določanja denarnih kazni. V primerih, ko je v KZ-1 predpisana le zaporna kazen, ocenjujemo, da je prav, da morajo za izrek denarne kazni (namesto zopora) obstajati pogoj za izrek milejše kazni, zato predloga ni mogoče upoštevati;

- ponovno naj se uvede stranska kazen izгона tujca iz države. Predlog je upoštevan;

- predpisana kazen za kaznivo dejanje po prvem odstavku 257. členu KZ-1 (zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic) naj se uskladi s kaznijo predpisano za primerljivo dejanje v gospodarstvu (tretji odstavek 240. člena KZ-1), kjer je bila v eni od prejšnjih novela dvignjena iz enega na dve leti zopora. Predlog je upoštevan;

- pri kaznivem dejanju po 262. členu KZ-1 (dajanje podkupnine) naj se predvidi privilegirana oblika z nižjo predpisano kaznijo, saj bi to omogočilo enostavnejšo izvedbo postopkov (okrajno sodišče, alternativne oblike ipd.) v primerih, ko npr. tujci, ki potujejo preko RS, ponudijo

uradniku nižji znesek. Predlog ni upoštevan, saj so bile predpisane kazni za korupcijska kazniva dejanja z novelo KZ-1C v lanskem letu usklajene;

- določi naj se novo kaznivo dejanje »sklenitve škodljive pogodbe«, kot ga je določal prejšnji KZ. Predlog ni upoštevan, saj menimo, da taka dejanja pokrijejo inkriminacije po 240. in 257. členu KZ-1.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- opozarja na problematiko višine v pogojni obsodbi določene kazni, kadar je zaradi prej storjenega ali novega kaznivega dejanja treba izreči pogojno obsodbo z upoštevanjem pravil o steku v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde. Splošni maksimum za v pogojni obsodbi določeno kazen je dve leti (prvi odstavek 58. člena KZ-1); v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde pa pet let (peti odstavek 58. člena KZ-1). Kadar sodišče zaradi novega kaznivega dejanja (59. člen KZ-1) ali prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1) ne prekliče pogojne obsodbe, ampak določi enotno pogojno kazen z upoštevanjem pravil v steku, iz sodne prakse izhaja, da tudi v primeru, ko gre za pogojne obsodbe na podlagi sporazumov o krivdi ali priznanj krivde, upošteva, da enotna določena kazen v pogojni obsodbi ne sme preseči dveh let. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan z ustrezno dopolnitvijo 59. člena KZ-1.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- tretja odstavka 70.a in 70.b člena KZ-1 naj se spremenita tako, da bo trajanje ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zavodu lahko namesto največ pet let trajal do maksimuma predpisane kazni za storjeno protipravno dejanje, ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti pa namesto največ dve leti prav tako do maksimuma predpisane kazni za protipravno dejanje. Ugotavljamo, da društvo v zvezi z navedenima predlogoma ne podaja nobene obrazložitve. Pojasnjujemo, da je bilo z uveljavitvijo KZ-1 v letu 2008 sprejeto stališče, da takega kazensko-pravnega ukrepa sploh ne bi smelo biti in bi vedno moralo iti le za obravnavo skozi zdravstveni sistem. S KZ-1B sta bila varnostna ukrepa ponovno uvedena v prej navedenem trajanju, saj jima nato lahko sledi ukrep po Zakonu o duševnem zdravju (ZDužZ). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Društvo Svetovalnica za migrante:

- v prvem odstavku 196. člena (kršitev temeljnih pravic delavcev) in 202. členu (kršitev pravic iz socialnega zavarovanja) naj se črta beseda »zavestno«, saj so kazenske ovadbe za to kaznivo dejanje večinoma zavržene, ker dikcija »kdor zavestno ne ravna po predpisih« po sodni praksi predpostavlja »možnost ravnanja v skladu s predpisi« in »zavest o protipravnosti ravnanja«. Pri zavrženju se tako navaja »objektivna nezmožnost ravnanja v skladu s predpisi« (zaradi finančne nesposobnosti), finančna nesposobnost gospodarske družbe pa ni povezana s stečajem, ampak se ugotavlja v posameznem primeru, tudi, ko družba drugače nemoteno posluje. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Okrožno državno tožilstvo v Mariboru:

- vsebina veljavnega prvega in drugega odstavka 196. člena KZ-1 naj se združi in predpiše ustrezno višja kazen zapora. Hkrati naj se v drugem odstavku predpiše kvalificirana oblika kaznivega dejanja glede na to, koliko je oškodovancev in kolikšen je znesek oškodovanja in predpiše ustrezna kazen. Predlog je v priloženem Predlogu KZ-1 upoštevan.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu Državnega zbora in delovnih teles:

- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje

- Darko STARE, državni sekretar v Ministrstvu za pravosodje
- dr. Ciril KERŠMAN, v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja, Ministrstvo za pravosodje.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15 in 38/16) se v naslovu 3.a poglavja beseda »mladoletnike« nadomesti z besedama »mladoletne osebe«.

2. člen

V 15.a členu se v naslovu beseda »mladoletnikov« nadomesti z besedama »mladoletnih oseb«, v besedilu člena pa se beseda »mladoletnika« nadomesti z besedama »mladoletno osebo«.

3. člen

V 43. členu na koncu pika nadomesti s podpičjem in za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:

»- izgon tujca iz države.«.

4. člen

V tretjem odstavku 44. člena se besedi »se sme« nadomestita z besedilom »in izgon tujca iz države se smeta«.

5. člen

Za 45. členom se doda 45.a člen, ki se glasi:

»Namen kaznovanja
45.a člen

S kaznovanjem po določbah tega zakonika država varuje temeljne vrednote in načela pravnega reda, vzpostavlja zavedanje storilca kaznivega dejanja in drugih o nedopustnosti izvršitve kaznivih dejanj, predvsem pa ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca kaznivega dejanja omogoča, da se storilcu z ustrezno sankcijo omogoči dostojna vključitev v skupno družbeno okolje.«.

6. člen

V 46. členu se črta drugi odstavek.

Dosedanja tretji in četrty odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

7. člen

Za 48. členom se doda nov 48.a člen, ki se glasi:

»Izgon tujca iz države
48.a člen

(1) Sodišče sme izreči tujcu, ki ni državljan države članice Evropske unije, izgon z ozemlja Republike Slovenije za čas od enega do desetih let.

(2) Tujcu, ki je državljan države članice Evropske unije ali družinski član državljana države članice Evropske unije, se sme izgon z ozemlja Republike Slovenije izreči za čas od enega do petih let, kadar je na podlagi njegovih osebnih okoliščin podana resna grožnja za javni red ali javno varnost.

(3) Trajanje izгона se šteje od dneva pravnomočnosti sodbe. Čas, prebit v zaporu, se ne všteva v čas trajanja te kazni. Če se v primeru iz prejšnjega odstavka kazen izгона tujca iz države izvrši več kot dve leti po pravnomočnosti sodbe, sodišče ponovno oceni, ali so še podane osebne okoliščine, ki so bile podlaga za odločitev o izgonu.«.

8. člen

V drugem odstavku 53. člena se črta točka 1).

V točki 2), ki postane točka 1), se črta besedilo »in ne gre za primer iz točke 1)«.

Dosedanja točka 3) postane točka 2).

Dosedanja točka 4), ki postane točka 3), se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Če so za vsa kazniva dejanja v steku predpisane kazni zapora do enega leta, enotna kazen ne sme biti večja od petih let zapora;«.

Dosedanja točka 5) postane točka 4).

V točki 6), ki postane točka 5), se besedilo »točki 2), 3), 4) in 5)« nadomesti z besedilom »točki 1), 2), 3) in 4)«.

Dosedanja točka 7) postane točka 6).

V tretjem odstavku se besedilo »točki 5)« nadomesti z besedilom »točki 4)«.

9. člen

V drugem odstavku 59. člena se pika na koncu nadomesti z vejico in doda besedilo: »v primerih priznanj krivde in sporazumov o krivdi pa več kot petih let zapora (peti odstavek prejšnjega člena).«.

V četrtem odstavku se na besedami »od petih let« doda vejica in besedilo »v primerih priznanj krivde in sporazumov o krivdi pa ne daljša od desetih let,«.

10. člen

V prvem odstavku 79. člena se črta besedilo »ali izguba pravice tujca do prebivanja v Republiki Sloveniji«.

11. člen

Tretji odstavek 88. člena se črta.

Dosedanji četrti, peti, šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek postanejo tretji, četrti, peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

12. člen

V prvem odstavku 95. člena se črta besedilo »za kazniva dejanja, za katera se sme po tem zakoniku izreči kazen dosmrtnega zapora,«.

Drugi odstavek se črta.

13. člen

Drugi odstavek 98. člena se črta.

Dosedanji tretji odstavek postane drugi odstavek.

14. člen

V šestem odstavku 108. člena se za besedo »se« doda beseda »storilec«.

15. člen

Za 108. členom se doda novi 108.a člen, ki se glasi:

»Potovanje v tujino z namenom terorizma
108.a člen

(1) Kdor odpotuje iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča z namenom storitve, priprave ali načrtovanja dejanj iz 108. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(2) Kdor odpotuje iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča z namenom storitve dejanj iz drugega ali tretjega odstavka 111. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom do osmih let.

(3) Kdor ob vedenju, da gre za namen iz prvega ali drugega odstavka tega člena, organizira ali drugače omogoča potovanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.«.

16. člen

V prvem odstavku 109. člena se za številko »108.,« doda številka »108.a,«.

17. člen

V prvem odstavku 110. člena se črta besedilo »z namenom spodbujati teroristična kazniva dejanja«.

V drugem odstavku se črta besedilo »z namenom iz prejšnjega odstavka«.

18. člen

V 111. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Enako se kaznuje, kdor se usposobi tako, da od drugega prejme navodila za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi ali navodila za druge posebne metode ali tehnologijo z namenom storitve ali sodelovanja pri terorističnem dejanju.«.

19. člen

V tretjem odstavku 112. člena se beseda »mladoletniku« nadomesti z besedama »mladoletni osebi«.

20. člen

V drugem odstavku 113. člena se beseda »mladoletniku« nadomesti z besedama »mladoletni osebi«.

21. člen

V prvem odstavku 196. člena se črta beseda »zavestno«, besedilo »se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta« pa nadomesti z besedilom »nezakonito odpove delovno razmerje ali povzroči izgubo pravice, ki izvira iz neplačanih prispevkov, se kaznuje z zaporom do treh let«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če so bile z dejanjem iz prejšnjega odstavka kršene pravice najmanj dvajsetih delavcev ali če skupen znesek, za katerega so delavci zaradi kršitev prikrajšani, predstavlja veliko vrednost, se storilec kaznuje z zaporom do petih let.«.

V tretjem odstavku naj se besedilo »iz prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »iz prvega odstavka tega člena«.

22. člen

V 202. členu se črta beseda »zavestno«.

23. člen

V prvem odstavku 240. člena se črta besedilo », zato da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist ali povzročil premoženjsko škodo,«, za besedo »zastopanja« pa se doda besedilo »in s tem sebi ali komu drugemu pridobi protipravno premoženjsko korist ali povzroči premoženjsko škodo«.

24. člen

V 243. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Enako se kaznuje, kdor z zakonitimi napravami ali materiali organa, pristojnega za izdajo denarja, denar izdelava s kršitvijo pravic ali pogojev, v skladu s katerimi lahko pristojni organi izdajo denar.«.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo četrti, peti in šesti odstavek.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedo »obtoku« doda besedilo »ali je namenjen v obtok«.

25. člen

V prvem odstavku 248. člena se za besedo »papirjev« doda besedilo »ali zaščitne elemente, ki so namenjeni za zaščito pred ponarejanjem,«.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Poskus kaznivega dejanja iz prvega odstavka tega člena je kazniv.«.

26. člen

V prvem odstavku 257. člena se besedi »enega leta« nadomestita z besedama »dveh let«.

V tretjem odstavku se črta besedilo », zato da bi sebi ali komu drugemu pridobila protipravno premoženjsko korist,«, za besedo »dolžnosti« pa se doda besedilo »in s tem sebi ali komu drugemu pridobi protipravno premoženjsko korist«.

27. člen

V drugem odstavku 280. člena se črta besedilo »ali dosmrtni zapor«.

28. člen

V prvem odstavku 281. člena se črta besedilo »ali dosmrtnega zapora«.

29. člen

V drugem odstavku 282. člena se črta besedilo »ali dosmrtnega zapora«.

30. člen

V prvem odstavku 294. člena se črta besedilo »ali dosmrtnega zapora«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

31. člen

Določbe 3., 4., 7. in 10. člena tega zakona se začnejo uporabljati po uveljavitvi ustreznih dopolnitev zakona, ki določa kazenski postopek, in zakona, ki določa izvrševanje kazenskih sankcij.

32. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. in 2. členu:

Naslov 3.a poglavja KZ-1 se glasi »Pregon kaznivih dejanj zoper mladoletnike«, beseda »mladoletnik« pa je nato uporabljena tudi v naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1. Predlagana je sprememba tako, da se v vseh treh primerih beseda »mladoletnik« nadomesti z besedama »mladoletna oseba« v ustreznem sklonu.

Glede na to, da KZ-1 v 15.a členu določa pravilo o vrsti pregonu v zadevah, ko je zoper »mladoletnika« izvršeno kaznivo dejanje iz poglavij zoper življenje in telo, zoper človekove pravice in svoboščine, zoper spolno nedotakljivost ali drugo kaznivo dejanje z znaki nasilja, je prav, da se storilce teh kaznivih dejanj vedno preganja po uradni dolžnosti (in ne na predlog ali na zasebno tožbo), kadar so žrtve mlajše od 18 let in ne le, kadar so žrtve stare od 14 do 18 let, kot velja v skladu z veljavnim besedilom člena.

V skladu z 70. in naslednjimi členi prej veljavnega KZ, ki se v skladu z prehodno določbo 375. člena KZ-1 še naprej uporablja za mladoletne osumljence kaznivih dejanj, je »mladoletnik« namreč izraz, ki pomeni mladoletno osebo, ki je lahko kazensko-pravno odgovorna – torej »mlajši mladoletnik« (od 14 do 16 let) in »starejši mladoletnik« (od 16 do 18 let). Navedeno pomeni, da glede na veljavni 15.a člen KZ-1 posebno pravilo o pregonu velja le, kadar je žrtev kaznivega dejanja stara od 14 do 18 let, ne pa kadar je žrtev mladoletna oseba, ki še ni stara 14 let. Glede na smisel obravnavane določbe je prav, da zajame tudi primere žrtev kaznivih dejanj, ki so stare manj kot 14 let.

K 3. členu:

KZ-1 v 43. členu določa vrste kazni, ki se smejo izreči storilcem kaznivih dejanj (zapor, denarna kazen in prepoved vožnje motornega vozila). Prej veljavni KZ je kot kazen v 34. členu določal tudi izgon tujca iz države.

Predlagana je dopolnitev KZ-1 z možnostjo izreka kazni izгона tujca iz države – če gre za državljan države, ki ni članica Evropske unije, je ureditev povzeta po prej veljavnem KZ, za primere državljanov držav Evropske unije pa v skladu z zahtevami Direktive 2004/38/ES.

K 4. členu:

Glede na predlagano ponovno uvedbo kazni izгона tujca iz države, je po vzoru prej veljavnega KZ predlagana dopolnitev tretjega odstavka 44. člena KZ-1 tako, da bo poleg prepovedi vožnje motornega vozila kot stransko kazen ob kazni zapora, denarni kazni ali pogojni obsodbi mogoče izreči tudi izgon tujca iz države.

K 5. členu:

Predlagan je nov 45.a člen KZ-1, ki opredeljuje namen kaznovanja.

V predlaganem besedilu je upoštevana predpostavka, da nobena izmed tradicionalnih teorij kaznovanja ne more sama zase prepričljivo utemeljiti vsebine in meja kazni oziroma kaznovanja. Zato besedilo temelji na tako imenovanih mešanih teorijah, ki vsebujejo različne cilje kaznovanja. Gre za povezovanje različnih vidikov generalne in specialne prevencije, resocializacije, upoštevanja načela krivde pri določanju (zgornje) meje kazni in podobno, pri čemer je jasno, da povračilnost oziroma retribucija nikakor ni glavni namen kaznovanja.

Predlagana je opredelitev namena kaznovanja tako, da gre za varovanje temeljnih vrednot pravnega reda, generalno in specialno prevencijo ter resocializacijo ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca.

K 6. členu:

KZ-1 v 46. členu določa pravila v zvezi s predpisovanjem in izrekanjem kazni zapora. Predlagano je črtanje drugega odstavka 46. člena KZ-1, ki določa pravila za izrekanje kazni dosmrtnega zapora. Preštevilčenje dosedanjih tretjega in četrtega odstavka je posledica črtanja drugega odstavka. Zaradi preštevilčenja niso potrebne spremembe sklicevanj v drugih členih KZ-1.

Glede na pravilo iz prvega odstavka 46. člena KZ-1 bo torej v zvezi s kaznivimi dejanji, kjer je predpisan samo posebni minimum, maksimum pa ne, mogoče izreči kazen zapora tridesetih let, kazni dosmrtnega zapora pa ne bo več mogoče izreči.

K 7. členu:

Predlagan je nov 48.a člen KZ-1, ki določa pravila v zvezi z novo stransko kaznijo izгона tujca iz države.

Za tujce, ki so državljani držav nečlanic Evropske unije, je ureditev stranske kazni v predlaganem prvem odstavku povzeta po prej veljavnem KZ in jo bo sodišče smelo izreči za čas od enega do desetih let.

V predlaganem drugem odstavku je za tujce, ki so državljani držav članic Evropske unije ali njihovi družinski člani (ne glede na državljanstvo), predvideno, da se sme izgon z ozemlja Republike Slovenije izreči za čas od enega do petih let, ampak ob upoštevanju omejitev Direktive 2004/38/ES le, kadar je na podlagi njihovih osebnih okoliščin podana resna grožnja za javni red ali javno varnost.

V skladu s predlaganim tretjim odstavkom se po vzoru ureditve v prejšnjem KZ trajanje izгона šteje od dneva pravnomočnosti sodbe, čas, prebit v zaporu, pa se ne všteva v čas trajanja te kazni. Če se bo v primeru državljana države članice Evropske unije ali njegovega družinskega člana kazen izгона tujca iz države izvršila več kot dve leti po pravnomočnosti sodbe, bo moralo sodišče v skladu z zahtevami Direktive 2004/38/ES ponovno oceniti, ali so še podane osebne okoliščine, ki so bile podlaga za odločitev o izgonu.

K 8. členu:

Zaradi črtanja možnosti izrekanja kazni dosmrtnega zapora v 46. členu je treba črtati točko 1) drugega odstavka 53. člena KZ-1, ki določa pravila za izrek enotne kazni za kazniva dejanja v steku.

Preštevilčenje naslednjih točk drugega odstavka 53. člena KZ-1 je posledica črtanja točke 1).

Hkrati so novemu številčenju prilagojena tudi sklicevanja na različne točke drugega odstavka v drugem in tretjem odstavku 53. člena KZ-1.

Hkrati je predlagana sprememba veljavne točke 4) drugega odstavka 53. člena, ki po preštevilčenju postane točka 3). Veljavno besedilo določa posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku za primer, ko so za vsa kazniva dejanja v steku predpisane kazni zapora do treh let. V takem primeru enotna kazen ne sme preseči osmih let zapora. Določba je nespremenjena že od Kazenskega zakona SFRJ iz leta 1976, vendar je bila takrat najvišja možna kazen zapora 15 let, v izjemnih primerih pa 20 let. V skladu s predlagano spremembo bo posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku določeno za primere, ko bo za vsa kazniva dejanja v steku predpisana kazen zapora do enega leta in enotna kazen ne bo smela preseči petih let zapora. Za kazniva dejanja s predpisano kaznijo do treh let zapora se bo torej enotna kazen v steku izrekla v skladu s splošnim pravilom iz veljavne točke 3) drugega odstavka 53.

člena (po preštevilčenju točka 2)) – enotna kazen mora biti večja od vsake posamezne določene kazni, vendar ne sme doseči seštevka posameznih kazni in ne preseči 30 let zapora.

Zaradi preštevilčenja niso potrebne spremembe sklicevanj v drugih členih KZ-1.

K 9. členu:

Glede na posebna pravila za izrek pogojne obsodbe iz petega odstavka 58. člena KZ-1, ki veljajo v primeru sporazuma o krivdi in priznanja krivde, je predlagana dopolnitev drugega odstavka 59. člena KZ-1 tako, da bo tudi v primeru izreka enotne kazni zaradi novega kaznivega dejanja, kadar gre za sporazum o krivdi ali priznanje krivde, pogojno obsodbo mogoče izreči, kadar prej določena kazen zapora in nova določena kazen zapora ne bosta preseglji petih let zapora.

V skladu s predlagano dopolnitvijo četrtega odstavka 59. člena KZ-1 pa v obravnavanih primerih preizkusna doba ne bo smela biti daljša od desetih let.

S predlaganima dopolnitvama 59. člena KZ-1 bo enako veljalo tudi v primeru izreka enotne kazni zaradi prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1), saj drugi odstavek 60. člena KZ-1 določa, da se smiselno uporablja četrti odstavek 59. člena KZ-1; po sodni praksi, ki se sklicuje na komentar primerljivega 53. člena prejšnjega KZ, pa je treba upoštevati tudi omejitve iz drugega odstavka 59. člena KZ-1.

K 10. členu:

V novem KZ-1 iz leta 2008 je bila stranska kazen izгона tujca iz države črtana in nadomeščena s pravno posledico obsodbe »izguba pravice tujca do prebivanja v Republiki Sloveniji« v 79. členu KZ-1.

Glede na predlagano ponovno uvedbo obravnavane stranske kazni, je treba v prvem odstavku 79. člena KZ-1 možnost določitve pravne posledice obsodbe, ki se nanaša na izgubo pravice tujca do prebivanja v Republiki Slovenij, v drugem zakonu črtati.

K 11. členu:

Predlagano je črtanje tretjega odstavka 88. člena KZ-1, ki določa pravila pogojnega odpusta v primeru izrečene kazni dosmrtnega zapora.

Posledično so naslednji odstavki tega člena preštevilčeni. Zaradi preštevilčenja niso potrebne spremembe sklicevanj v drugih členih KZ-1.

K 12. členu:

V prvem odstavku 95. člena KZ-1, ki določa nezastarljivost kaznivih dejanj, je predlagano črtanje navedbe kaznivih dejanj, za katera se sme izreči kazen dosmrtnega zapora, saj take kazni po uveljavitvi tega predloga zakona ne bo več mogoče izreči.

Drugi odstavek 95. člena KZ-1 določa le, da izvršitev kazni dosmrtnega zapora ne zastara, zato je predlagano njegovo črtanje v celoti.

K 13. členu:

Drugi odstavek 98. člena KZ-1 določa pravila v zvezi s pomilostitvijo in amnestijo v primeru, če bi bila izrečena kazen dosmrtnega zapora, zato je predlagano njegovo črtanje.

Posledično je ustrezno preštevilčen tretji odstavek 98. člena KZ-1. Zaradi preštevilčenja niso potrebne spremembe sklicevanj v drugih členih KZ-1.

K 14. členu:

Dopolnitev besedila šestega odstavka 108. člena KZ-1 z besedo »storilec« je redakcijske narave.

K 15. členu:

V predlaganem novem 108.a členu KZ-1 je na podlagi 4. člena Dodatnega protokola določeno kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma tako, da vključuje namen storitve, priprave ali načrtovanja terorističnih kaznivih dejanj in namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem. Udeležbo pri takih kaznivih dejanjih pa pokriva že Splošni del KZ-1 v veljavnem besedilu 36.a do 41. člena.

V predlaganem prvem odstavku je določeno kaznivo dejanje potovanja iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča, z namenom storitve, priprave ali načrtovanja dejanj iz 108. člena KZ-1, v drugem odstavku pa z namenom nudenja ali sprejemanja usposabljanja z namenom storitve terorističnih kaznivih dejanj. Torej ne gre za inkriminacijo vseh potovanj v določene države, ampak potovanj v katerokoli državo, pri katerih storilec potuje z namenom, da bo izvrševal prej navedena dejanja. Smiselno podobno KZ-1 že določa v prvem odstavku 109. člena v zvezi s kaznivim dejanjem financiranja terorizma.

Tako kaznivo dejanje po prvem odstavku kot tudi po drugem odstavku je mogoče storiti le naklepno, dodan pa je še nadaljnji subjektivni element, torej »teroristični namen« – namen storitve kaznivih dejanj terorizma po prvem odstavku, po drugem odstavku pa namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za izvrševanje kaznivih dejanj terorizma. Ob tem je treba upoštevati, da gre za inkriminacijo dejanj, ki so predhodna oziroma pripravljalna faza dejanski storitvi kaznivih dejanj terorizma, ki pa zaradi izkazanega namena lahko vodijo k dejanski storitvi terorističnih kaznivih dejanj.

Za storitev kaznivega dejanja potovanja v tujino z namenom terorizma ni nujno, da so posledično teroristična kazniva dejanja tudi storjena. Prav tako za obstoj obravnavanega kaznivega dejanja ni pomembno, kje naj bi bila nameravana teroristična kazniva dejanja storjena.

V tretjem odstavku novega 108.a člena KZ-1 je na podlagi 6. člena Dodatnega protokola predlagana inkriminacija organizacije ali drugačnega omogočanja potovanj iz prvega ali drugega odstavka tega člena. Ob tem mora biti podano zavedanje storilca (na primer organizatorja), da gre pri potovanju za namen terorizma oziroma sprejemanja ali nudenja usposabljanja za terorizem. Predlagana je strožja kazen zapora od enega do desetih let, saj organizacija ali drugačno omogočanje takih potovanj (za večje število oseb) predstavlja celo sorazmerno večjo nevarnost, kot pa na primer potovanje ene same osebe z obravnavanim namenom.

K 16. členu:

Predlagana dopolnitev prvega odstavka 109. člena KZ-1 sledi 5. členu Dodatnega protokola, ki določa obveznost držav članic, da kot kaznivo dejanje izrecno določijo tudi financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma.

Glede na to, da navedeno dejanje stori tisti, ki zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo deloma ali v celoti porabljeno za omogočanje potovanja v tujino z namenom terorizma, je najustreznejša dopolnitev prvega odstavka 109. člena KZ-1, v katerem je na enak način opredeljeno kaznivo dejanje financiranja terorističnih dejanj. Zato je predlagana dopolnitev prvega odstavka 109. člena KZ-1 tako, da se bo poleg sklicevanja na 108., 110. in 111. člen KZ-1 skliceval tudi na novi 108.a člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje potovanja v

tujino z namenom terorizma.

Kaznivo dejanje je mogoče storiti le naklepno, dodan pa je še nadaljnji subjektivni element, torej vedenje tistega, ki zagotovi denar, o »terorističnem namenu« - torej, da je zagotovil denar za potovanje z namenom storitve kaznivih dejanj terorizma (prvi odstavek novega 108.a člena KZ-1) ali za potovanje z namenom nudenja ali sprejemanja usposabljanja za izvrševanje kaznivih dejanj terorizma (drugi odstavek novega 108.a člena KZ-1).

K 17. členu:

Predlagano je črtanje obarvanega naklepa storilca kaznivih dejanj ščuvanja in javnega povelečevanja terorističnih dejanj po prvem in drugem odstavku 110. člena KZ-1.

Glede na predlagano črtanje v prvem odstavku bo storilec še vedno izpolniti zakonske znake ščuvanja k storitvi terorističnih dejanj z razpošiljanjem sporočil in tako povzročiti nevarnost za storitev enega ali več terorističnih kaznivih dejanj, ne bo pa potrebno dokazovati še posebnega »namena spodbujanja terorističnih dejanj«, saj je ta (vsaj deloma) že zajet v »ščuvanju«, hkrati pa mora biti »povzročena nevarnost«.

Enako tudi glede črtanja sklicevanja na namen iz prvega odstavka, ki je predlagano v drugem odstavku 110. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje javnega povelečevanja ali zagovarjanja terorističnih kaznivih dejanj.

K 18. členu:

Predlagana dopolnitev 111. člena KZ-1 z novim tretjim odstavkom v skladu s 3. členom Dodatnega protokola kot kaznivo določa tudi sprejemanje usposabljanja za terorizem.

V skladu z Dodatnim protokolom navedeno kaznivo dejanje obsega sprejemanje navodil za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi, ali za druge posebne metode ali tehnike za izvedbo ali sodelovanje pri terorističnem dejanju. Navedeno je v veljavnem drugem odstavku 111. člena KZ-1 že določeno za tistega, ki usposablja druge, predlagani tretji odstavek pa po eni strani pomeni še »zrcalno inkriminacijo« tistih, ki tako (nezakonito) usposabljanje sprejemajo; po drugi strani pa v skladu z Dodatnim protokolom »sprejemanje usposabljanja z namenom storitve terorističnih kaznivih« dejanj širi iz udeležbe pri usposabljanjih, ki so nezakonito organizirana za »bodoče teroriste«, tudi na zakonita usposabljanja (na primer usposabljanje za pilote, vojaška usposabljanja), ki pa se jih določena oseba udeleži z namenom, da se usposobi za storitev terorističnega kaznivega dejanja.

K 19. in 20. členu:

Tretji odstavek 112. člena KZ-1 določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja spravljanja v suženjsko razmerje, drugi odstavek 113. člena pa kvalificirano obliko kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, če sta storjeni proti »mladoletniku«. Jasno je, da mora ta opredelitev zajemati žrtve, ki so mlajše od 18 let in ne le mladoletnike od 14 do 18 leta, zato se iz razlogov, pojasnjenih k 1. in 2. členu tega predloga zakona tudi v 112. in 113. členu predlaga redakcijski popravek tako, da se izraz »mladoletnik« nadomesti z »mladoletna oseba«.

K 21. členu:

V predpisanih kaznih po prvem in drugem odstavku 196. člena KZ-1 (kršitev temeljnih pravic delavcev) ni zadosti upoštevana sorazmernost, saj je na primer storilec, ki je kaznivo dejanje storil zoper veliko število delavcev, kaznovan pravzaprav enako, kot tisti, ki je dejanje storil proti trem delavcem. Glede na navedeno so predlagane spremembe prvega in drugega odstavka 196. člena KZ-1 treba tako vsebinsko kot tudi tako, da bosta predpisani sorazmerni

kazni glede na obseg in intenzivnost kršitve.

Glede na navedeno je opis kaznivega dejanja po 196. členu KZ-1 spremenjen tako, da so v prvem odstavku združene izvršitvene oblike iz veljavnega prvega in drugega odstavka, denarna kazen ali zapor do enega leta pa je nadomeščen s kaznijo zopora do treh let, saj je bila do sedaj predpisana kazen glede na pogostnost in obseg kršitev prenizka. Zakonski znak »neupravičeno neizplačilo treh zaporednih plač« iz veljavnega drugega odstavka ni več potreben, saj je predpisana kazen po prvem odstavku, ki vsebuje tudi »kršitev predpisov o plači«, ustrezno strožja. Hkrati je iz prvega odstavka črtana »zavestnost« storitve, ki predpostavlja direktni naklep in objektivno zmožnost ravnanja v skladu s predpisi, tako, da bo mogoče obravnavati tudi storilce, ki bodo dejanje storili z eventualnim naklepom.

V predlaganem drugem odstavku 196. člena KZ-1 je predpisana kvalificirana oblika kaznivega dejanja, če so kršene pravice najmanj 20 delavcev, ali če skupen znesek prikrajšanja predstavlja veliko vrednost (v skladu z 99. členom KZ-1 je to 50.000 evrov), s predpisano kaznijo zopora do petih let.

K 22. členu:

Zaradi opisanih razlogov v prejšnjem členu, je predlagano črtanje besede »zavestno« tudi pri kaznivem dejanju kršitve pravic iz socialnega zavarovanja po 202. členu KZ-1.

K 23. členu:

V 240. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti. Zloraba položaja ali zaupanja po prvem odstavku 240. člena KZ-1 mora biti v skladu z veljavnim besedilom storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode.

Predlagana je sprememba prvega odstavka tako, da bo za pregon zadoščal eventualni naklep storilca v zvezi s storjeno zlorabo položaja ali zaupanja. Kaznivi (predhodni) namen pridobitve premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode pa se črta in določa kot posledica dejanja zlorabe položaja ali zaupanja.

K 24. členu:

KZ-1 v 243. členu določa kaznivo dejanje ponarejanja denarja.

V skladu z drugim odstavkom 3. člena Direktive2014/62/EU morajo države članice Evropske unije – enako kot ponarejanje denarja – kot kaznivo določiti tudi izdelovanje denarja z uporabo zakonitih materialov in naprav, kadar je ob tem podana kršitev pravic in pogojev, v skladu s katerimi lahko pristojni organi izdajo denar. V zvezi z evrom gre torej za tako imenovano blanketno ureditev, ki se nanaša na ureditev pravic kovanja in tiskanja ter dajanja denarja v obtok na nivoju Evropske unije in Evropske centralne banke. V zvezi z navedenim je predlagan nov tretji odstavek 243. člena KZ-1, naslednji odstavki veljavnega 243. člena KZ-1 pa se posledično ustrezno preštevilčijo.

V šestem odstavku 243. člena KZ-1 (ki po preštevilčenju postane sedmi odstavek), ki opredeljuje pomen izraza »denar« za potrebe tega člena kot tisti denar, ki je zakonito v obtoku, je v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Direktive2014/62/EU predlagana dopolnitev še s tistim denarjem, ki je šele namenjen v obtok – torej tisti, za katerega je predvideno, da bo dan v obtok (na primer nov evrski kovanec ali bankovec).

K 25. členu:

V 248. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje izdelave, pridobitve in odtujitve pripomočkov za ponarejanje.

Predlagana je dopolnitev prvega odstavka tako, da se v skladu z (d) (ii) točko prvega odstavka 3. člena Direktive 2014/62/EU pripomočkom za ponarejanje denarja, vrednotnic in vrednostnih papirjev dodaja še kaznivost izdelave, pridobitve ali odtujitve zaščitnih elementov (vodni znaki, hologrami), ki so namenjeni za zaščito pred ponarejanjem.

Glede na nižjo predpisano kazen zapora za to kaznivo dejanje je v predlaganem novem tretjem odstavku v skladu z drugim odstavkom 4. člena Direktive 2014/62/EU določena še kaznivost poskusa.

K 26. členu:

V 257. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic.

V prvem odstavku 257. člena KZ-1 uradna oseba ali javni uslužbenec izrabí svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti zato, da bi sebi ali komu drugemu pridobil nepremoženjsko korist ali da bi komu prizadejal škodo, kaznuje pa se z zaporom do enega leta. Primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu je določeno v tretjem odstavku 240. člena KZ-1 (zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti), z novelo KZ-1B pa je bila predpisana kazen spremenjena iz »do enega leta zapora« v »do dveh let zapora«. Glede na navedeno in zato, ker ima tudi zloraba uradnega položaja ali pravic lahko resne, najprej nepremoženjske posledice (na primer nezakonit prevzem nadzora ali upravljanja gospodarske družbe v večinski lasti države), ki kasneje lahko prerastejo v pridobitev protipravne premoženjske koristi, je tudi za dejanje po prvem odstavku 257. člena KZ-1 predlagan dvig predpisane kazni iz »do enega leta zapora« v »do dveh let zapora«.

Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic po tretjem odstavku 257. člena KZ-1 mora biti v skladu z veljavnim besedilom storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu. Primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu je določeno v prvem odstavku 240. člena KZ-1, katerega sprememba je prav tako predlagana s tem predlogom zakona. Glede na navedeno je predlagana enaka sprememba tretjega odstavka 257. člena KZ-1 tako, da bo za pregon zadoščal eventualni naklep storilca v zvezi s storjeno zlorabo uradnega položaja ali pravic. Kaznivi (predhodni) namen pridobitve premoženjske koristi sebi ali drugemu se črta in določi kot posledica dejanja zlorabe uradnega položaja ali pravic.

K 27. členu:

V drugem odstavku 280. člena KZ-1 je predpisana kazen za tistega, ki ni naznanil, da se pripravlja ali je bilo dokončano kaznivo dejanje, za katero je predpisana kazen najmanj petnajstih let zapora sli dosmrtni zapor. Glede na to, da po uveljavitvi tega predloga zakona kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, je treba njegovo navedbo črtati.

K 28. členu:

Prvi odstavek 281. člena KZ-1 določa kaznivo dejanje opustitve ovadbe kaznivega dejanja s predpisano kaznijo zapora najmanj petnajstih let ali dosmrtnega zapora ali ovadbe storilca takega dejanja. Glede na to, da po uveljavitvi tega predloga zakona kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, je treba njegovo navedbo črtati.

K 29. členu:

V drugem odstavku 282. člena KZ-1 je predpisana kazen za tistega, ki bi pomagal storilcu po storitvi kaznivega dejanja, za katero je predpisana kazen zapora najmanj petnajstih let ali

dosmrtnega zapora. Glede na to, da po uveljavitvi tega predloga zakona kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, je treba njegovo navedbo črtati.

K 30. členu:

V prvem odstavku 294. člena KZ-1 je predpisano kaznivo dejanje hudodelskega združevanja, ki ga stori tisti, ki sodeluje v taki združbi, ki ima namen storiti kaznivo dejanje, za katero se sme izreči kazen več kot treh let zapora ali dosmrtnega zapora. Glede na to, da po uveljavitvi tega predloga zakona kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, je treba njegovo navedbo črtati.

K 31. členu:

Glede na to, da 3., 4., 7. in 10. člen tega predloga zakona ponovno uvajajo stransko kazen izgona tujca iz države, ki vsaj v zvezi z državljani držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani ne more biti utemeljena le z obsodbo za določeno kaznivo dejanje ali na določeno kazen, ampak bo moralo sodišče presojati osebne okoliščine storilca in v primeru odložene izvršitve tudi obstoj pogojev, ki so obstajali ob izreku, je njihova uporaba odložena do ustrezne dopolnitve zakonov, ki bodo določali postopek.

K 32. členu:

Končna določba določa, da ta predlog zakona začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

3.a Pregon kaznivih dejanj zoper mladoletnike
Način pregona storilcev kaznivih dejanj, izvršenih na škodo mladoletnikov
15.a člen

V primerih, ko je kaznivo dejanje iz poglavij zoper življenje in telo, zoper človekove pravice in svoboščine, zoper spolno nedotakljivost ali drugo kaznivo dejanje iz tega zakonika z znaki nasilja izvršeno zoper mladoletnika, se glede načina kazenskega pregona ne uporabljajo določbe tega zakonika o vložitvi predloga ali zasebne tožbe in se storilca preganja po uradni dolžnosti.

Vrste kazni
43. člen

Za kazniva dejanja se smejo krivim storilcem izreči te kazni:

- zapor;
- denarna kazen;
- prepoved vožnje motornega vozila.

Glavne in stranske kazni
44. člen

- (1) Zapor se sme izreči samo kot glavna kazen.
- (2) Denarna kazen se sme izreči kot glavna in tudi kot stranska kazen.
- (3) Prepoved vožnje motornega vozila se sme izreči samo kot stranska kazen ob kazni zapora, denarni kazni ali pogojni obsodbi.
- (4) Poleg glavne kazni se sme izreči ena ali obe stranski kazni.

Zapor
46. člen

- (1) Zapor ne sme biti krajši od enega meseca in ne daljši od tridesetih let.
- (2) Za kazniva dejanja genocida, hudodelstva zoper človečnost, vojnega hudodelstva in agresijo ter pod pogoji iz 1. točke drugega odstavka 53. člena tega zakonika za dve ali več kaznivih dejanj po petem odstavku 108. člena, po 116. členu, po 352. členu, po drugem odstavku 360. člena, po četrtem odstavku 371. člena in po tretjem odstavku 373. člena, se sme izreči kazen dosmrtnega zapora.
- (3) Kazen zapora do dveh let se predpiše brez najnižje mere te kazni.
- (4) Zapor se izreka za cela leta in cele mesece, do šestih mesecev pa tudi na cele dni.

Stek kaznivih dejanj
53. člen

- (1) Če je storilec z enim dejanjem ali več dejanji storil dve ali več kaznivih dejanj, za katera se mu hkrati sodi, določi sodišče najprej kazen za vsako posamezno kaznivo dejanje, nato pa izreče za vsa ta kazniva dejanja enotno kazen.

(2) Enotno kazen izreče sodišče po naslednjih pravilih:

- 1) če za kakšno kaznivo dejanje v steku določilo kazen dosmrtnega zapora, ali če je za dve ali več kaznivih dejanj iz drugega odstavka 46. člena tega zakonika v steku določilo kazen zapora tridesetih let, izreče enotno kazen dosmrtnega zapora;
- 2) če je za kakšno kaznivo dejanje v steku določilo kazen tridesetih let zapora in ne gre za primer iz točke 1), izreče le to kazen;
- 3) če je za kazniva dejanja v steku določilo kazen zapora, mora biti enotna kazen večja od vsake posamezne določene kazni, vendar ne sme doseči seštevka posameznih kazni in ne preseči tridesetih let zapora;
- 4) če so za vsa kazniva dejanja v steku predpisane kazni zapora do treh let, enotna kazen ne sme biti večja od osmih let zapora;
- 5) če je za kazniva dejanja v steku določilo le denarne kazni, zviša najvišjo določeno denarno kazen, ki pa ne sme preseči seštevka določenih denarnih kazni in ne tristo šestdeset dnevni zneskov, če je bilo eno ali več kaznivih dejanj storjenih iz koristoljubnosti, pa ne sme presegati tisoč petsto dnevni zneskov;
- 6) če je za nekatera kazniva dejanja v steku določilo kazen zapora, za druga kazniva dejanja pa denarne kazni, izreče eno kazen zapora in eno denarno kazen po točki 2), 3), 4) in 5) tega odstavka;
- 7) če je za kazniva dejanja v steku določilo več istovrstnih stranskih kazni, izreče enotno stransko kazen tako, da ne sme doseči njihovega seštevka in ne preseči najvišje splošne meje kazni.

(3) Stransko kazen izreče sodišče, čeprav je bila določena le za eno samo kaznivo dejanje v steku; če pa je določilo več denarnih kazni, izreče eno samo denarno kazen po točki 5) drugega odstavka tega člena.

Preklic pogojne obsodbe zaradi novega kaznivega dejanja

59. člen

(1) Sodišče prekliče pogojno obsodbo, če stori obsojenec v preizkusni dobi eno ali več kaznivih dejanj, za katera je izreklo kazen zapora dveh let ali daljšo kazen.

(2) Če stori obsojenec v preizkusni dobi eno ali več kaznivih dejanj, za katera je sodišče določilo kazen zapora manj kot dve leti ali denarno kazen, odloči sodišče, ali bo preklicalo pogojno obsodbo, ko presodi vse okoliščine, ki se nanašajo na storjena kazniva dejanja in storilca, zlasti pa na sorodnost storjenih kaznivih dejanj, njihov pomen in nagibe, iz katerih so bila storjena. Pri tem je vezano na prepoved, da ne sme izreči pogojne obsodbe, če je treba storilcu za kazniva dejanja, ugotovljena v pogojni obsodbi, in za nova kazniva dejanja izreči kazen več kot dveh let zapora (prvi odstavek prejšnjega člena).

(3) Če sodišče prekliče pogojno obsodbo, izreče po 53. členu tega zakonika enotno kazen za prej storjeno in novo kaznivo dejanje; pri tem upošteva, da je kazen iz preklicane pogojne obsodbe že določena.

(4) Če sodišče ne prekliče pogojne obsodbe, sme za novo kaznivo dejanje izreči pogojno obsodbo ali kazen. Če spozna, da je treba tudi za novo kaznivo dejanje izreči pogojno obsodbo, določi po 53. členu tega zakonika enotno kazen za prej storjeno in novo kaznivo dejanje in določi novo preizkusno dobo, ki ne sme biti krajša od enega leta in ne daljša od petih let in se šteje od pravnomočnosti nove sodbe. Obsojencu, ki mu je za novo kaznivo dejanje izrečen zapor, se čas prestajanja te kazni ne šteje v preizkusno dobo, določeno s

pogojno obsodbo za prejšnje kaznivo dejanje.

Vrste pravnih posledic obsodbe

79. člen

(1) Pravna posledica obsodbe, ki se nanaša na prenehanje ali izgubo posameznih pravic, je prenehanje opravljanja določenih javnih funkcij ali pooblastil uradne osebe ali prenehanje delovnega razmerja ali izguba pravice tujca do prebivanja v Republiki Sloveniji.

(2) Pravne posledice, ki so v prepovedi pridobitve posameznih pravic, so:

- 1) prepoved opravljanja posameznih javnih funkcij ali pooblastil uradne osebe;
- 2) prepoved pridobitve posameznega poklica ali sklenitve pogodbe o zaposlitvi;
- 3) prepoved pridobitve posameznih dovoljenj ali odobritev, ki jih dajejo državni organi s svojo odločbo.

Pogojni odpust

88. člen

(1) Obsojenec, ki je prestal polovico kazni zapora, sme biti odpuščen s prestajanja kazni s pogojem, da do poteka časa, za katerega je izrečena kazen, ne stori novega kaznivega dejanja.

(2) Obsojenec, ki mu je sodišče izreklo kazen nad petnajst let zapora, sme biti pogojno odpuščen s prestajanja kazni, ko je prestal tri četrtine kazni.

(3) Obsojenec, ki mu je sodišče izreklo kazen dosmrtnega zapora, sme biti pogojno odpuščen s prestajanja kazni, ko je prestal petindvajset let zapora.

(4) Organ, ki odloča o pogojnem odpustu, in postopek za odločanje o pogojnem odpustu določa zakon.

(5) Obsojenec je lahko pogojno odpuščen, če je mogoče utemeljeno pričakovati, da ne bo ponovil kaznivega dejanja. Pri presoji, ali naj se obsojenec pogojno odpusti, se upoštevajo predvsem povratništvo, morebitni kazenski postopki, ki tečejo zoper obsojenca za kazniva dejanja, storjena pred nastopom kazni zapora, odnos obsojenca do storjenega kaznivega dejanja in oškodovanca, njegovo vedenje med prestajanjem kazni, uspehi pri zdravljenju odvisnosti in pogoji za vključitev v življenje na prostosti.

(6) Izjemoma sme biti pogojno odpuščen tudi obsojenec, ki je prestal le tretjino kazni, če je izpolnjen pogoj iz petega odstavka tega člena in če posebne okoliščine, ki se nanašajo na obsojenčevo osebnost, kažejo, da ne bo ponovil kaznivega dejanja.

(7) Obsojenca, ki bo pogojno odpuščen, lahko organ, ki odloča o pogojnem odpustu, postavi pod varstveno nadzorstvo. Varstveno nadzorstvo opravlja svetovalec, ki ima enake naloge kot pri pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom.

(8) Obsojencu, ki je pogojno odpuščen, lahko organ, ki odloča o pogojnem odpustu, naloži te naloge:

- 1) zdravljenje v ustreznem zdravstvenem zavodu, z njegovim soglasjem tudi zdravljenje odvisnosti od alkohola ali drog;
- 2) obiskovanje ustrezne poklicne, psihološke ali druge posvetovalnice;
- 3) usposabljanje za poklic ali sprejetje zaposlitve, ki ustreza obsojenčevemu zdravju,

- sposobnostim ali nagnjenju;
- 4) poraba dohodka v skladu s preživninskimi dolžnostmi;
 - 5) prepoved druženja z nekaterimi osebami;
 - 6) prepoved navezovanja neposrednih ali posrednih stikov z eno ali več določenimi osebami, vključno z uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev;
 - 7) prepoved približevanja žrtvi ali kakšni drugi osebi;
 - 8) prepoved dostopa na posamezne kraje.

(9) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za pogojni odpust iz hišnega zapora. Pri presoji, ali naj se obsojenec pogojno odpusti, se za čas hišnega zapora namesto vedenja med prestajanjem kazni upošteva spoštovanje omejitev pri njegovem izvrševanju.

Nezastarljivost kaznivih dejanj

95. člen

(1) Kazenski pregon in izvršitev kazni ne zastarata za kazniva dejanja, za katera se sme po tem zakoniku izreči kazen dosmrtnega zapora, za kazniva dejanja iz 100. do 105. člena tega zakonika in tudi ne za tista kazniva dejanja, za katera po mednarodnih pogodbah zastaranje ni mogoče.

(2) Izvršitev kazni dosmrtnega zapora ne zastara.

Uporaba splošnega dela pri amnestiji in pomilostitvi

98. člen

(1) Če se z amnestijo ali pomilostitvijo spremeni določba o kazenski sankciji, se uporablja splošni del tega zakonika.

(2) Če je izrečena kazen dosmrtnega zapora, se s pomilostitvijo ali na podlagi amnestije izreče kazen zapora od petindvajset do trideset let.

(3) Z amnestijo ali pomilostitvijo niso prizadete tiste pravice drugih, ki se opirajo na obsodbo.

Terorizem

108. člen

(1) Kdor z namenom, da bi uničil ali hudo ogrozil ustavne, gospodarske, socialne ali politične temelje Republike Slovenije ali druge države ali mednarodne organizacije, da bi hudo zastrašil prebivalstvo oziroma da bi prisilil vlado Republike Slovenije ali druge države ali mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali opusti, stori ali grozi, da bo storil, eno ali več od naslednjih dejanj:

- napad na življenje in telo ali na človekove pravice in svoboščine,
- ugrabitev ali zajetje talcev,
- precejšnje uničenje državnih ali javnih objektov ali predstavništav tujih držav, prevoznega sistema, infrastrukture, informacijskega sistema, javnega kraja ali zasebne lastnine,
- zajetje ali prevzem nadzora nad pritrjeno ploščadjo v epikontinentalnem pasu z uporabo sile ali grožnje ali drugega načina ustrahovanja ali nasilno vedenje proti osebi na ploščadi, če tako dejanje ogroža njeno varnost, ali uničenje pritrjene ploščadi v epikontinentalnem pasu oziroma povzročitev škode na njej, ki lahko ogrozi njeno varnost, ali postavitve naprave zaradi uničenja pritrjene ploščadi ali ogrožanja varnosti na njej, ali poškodovanje ali povzročitev smrti osebe v povezavi s katerim od prej navedenih dejanj,
- ugrabitev zrakoplova, plovila, sredstev tovornega prevoza ali javnega prevoznega sredstva,
- proizvodnjo, posest, nakup, prevoz, dobavo ali uporabo orožja, razstreliva, jedrskega, biološkega ali kemičnega orožja,
- raziskovanje in razvoj jedrskega, biološkega ali kemičnega orožja,

- ogrožanje varnosti s spuščanjem nevarnih snovi oziroma povzročanjem požarov, poplav ali eksplozij,
- motnjo ali prekinitvev oskrbe z vodo, elektriko ali drugimi za življenje ljudi osnovnimi naravnimi viri, ki lahko ogrozijo življenje ljudi,
se kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

(2) Kdor hoče doseči namen iz prejšnjega odstavka s tem, da uporabi ali grozi z uporabo jedrske ali druge radioaktivne snovi ali naprave, s poškodovanjem jedrskega objekta, tako da izpušča radioaktivno snov ali omogoča njen izpust, z grožnjo ali uporabo sile zahteva jedrsko ali drugo radioaktivno snov, napravo ali jedrski objekt, se kaznuje z zaporom do petnajstih let.

(3) Kdor pripravlja ali pomaga pri pripravljanju kaznivih dejanjih iz prejšnjih odstavkov, tako da protipravno pridobi ali da na razpolago za storitev teh kaznivih dejanj potrebna materialna sredstva ali z izsiljevanjem pripravi drugega, da pri teh kaznivih dejanjih sodeluje, ali ponaredi uradne ali javne listine, potrebne pri storitvi teh kaznivih dejanj, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(4) Če ima dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena za posledico smrt ene ali več oseb, se storilec kaznuje z zaporom od osmih do petnajstih let.

(5) Če storilec pri storitvi dejanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena naklepoma vzame življenje eni ali več oseb, se kaznuje z zaporom najmanj petnajstih let.

(6) Če je dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena storjeno v hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen izvrševati kazniva dejanja (v nadaljevanju teroristična hudodelska združba ali skupina), navedena v teh odstavkih, se kaznuje z zaporom od osmih do petnajstih let.

(7) Kdor sodeluje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti kazniva dejanja iz prvega, drugega, četrtega ali petega odstavka tega člena, se kaznuje z zaporom do osmih let.

(8) Kdor ustanovi ali vodi hudodelsko združbo iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z zaporom najmanj petnajst let.

Financiranje terorizma 109. člen

(1) Kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo deloma ali v celoti uporabljeno za storitev dejanj iz 108., 110. in 111. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje storilec dejanja iz prejšnjega odstavka tudi, če z namenom zagotovljen ali zbran denar ali premoženje ni bil dejansko uporabljen za storitev v prejšnjem odstavku navedenih kaznivih dejanj.

(3) Če je bilo dejanje iz prejšnjih odstavkov storjeno v teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

(4) Denar in premoženje iz prejšnjih odstavkov se vzameta.

Ščuvanje in javno poveličevanje terorističnih dejanj 110. člen

(1) Kdor ščuva k storitvi kaznivih dejanj iz 108. člena tega zakonika s tem da razširja sporočila ali jih daje na razpolago drugim osebam na kakšen drug način z namenom spodbujati teroristična kazniva dejanja in tako povzroči nevarnost za storitev enega ali več takih kaznivih dejanj, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor neposredno ali posredno javno povečuje ali zagovarja kazniva dejanja iz 108. člena ali kaznivo dejanje iz prejšnjega odstavka s tem, da z namenom iz prejšnjega odstavka razširja sporočila ali jih daje na razpolago javnosti in s tem povzroči nevarnost za storitev enega ali več takih dejanj.

(3) Pregon za kazniva dejanja iz prejšnjih odstavkov se začne z dovoljenjem ministra za pravosodje.

Novačenje in usposabljanje za terorizem **111. člen**

(1) Kdor novači za terorizem s tem, da spodbuja drugo osebo k storitvi kaznivih dejanj iz 108. člena tega zakonika ali k sodelovanju pri naročilu takega terorističnega kaznivega dejanja ali k priključitvi k teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj, ki jih stori ta hudodelska združba ali skupina, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor usposablja druge za kazniva dejanja iz 108. člena tega zakonika s tem, da priskrbi navodila za izdelavo in uporabo razstreliva, strelno ali drugo orožje, škodljive ali nevarne snovi, jih usposablja za druge posebne metode ali tehnologijo za izvedbo ali sodelovanje pri terorističnem dejanju.

Spravljanje v suženjsko razmerje **112. člen**

(1) Kdor s kršitvijo pravil mednarodnega prava spravi drugega v suženjsko ali njemu podobno razmerje ali ga ima v takem razmerju, kupi, proda, izroči drugi osebi ali posreduje pri nakupu, prodaji ali izročitvi take osebe ali ščuva drugega, naj proda svojo svobodo ali svobodo osebe, ki jo preživlja ali zanjo skrbi, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Kdor prevaža osebe v suženjskem ali njemu podobnem razmerju iz ene države v drugo, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(3) Kdor stori dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena proti mladoletniku, se kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

Trgovina z ljudmi **113. člen**

(1) Kdor zaradi izkoriščanja prostitucije ali drugih oblik spolnih zlorab, prisilnega dela, suženjstva, služabništva, storitve kaznivih dejanj ali trgovine z organi, človeškimi tkivi ali krvjo drugo osebo kupi, prevzame, nastani, prepelje, proda, izroči oziroma z njo kako drugače razpolaga ali tako osebo novači, menjava ali prenaša nadzor nad njo ali pri teh ravnanjih posreduje, se, ne glede na morebitno privolitve te osebe, kaznuje z zaporom od enega do desetih let in denarno kaznijo.

(2) Če je dejanje iz prejšnjega odstavka storjeno proti mladoletniku ali pa s silo, grožnjo, preslepitvijo, ugrabitvijo ali zlorabo podrejenega ali odvisnega položaja ali z dajanjem ali prejemanjem plačil ali koristi, da se doseže soglasje osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo, ali z namenom prisiljevanja k nosečnosti ali umetni oploditvi, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

(3) Kdor z namenom izvršitve dejanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena zadrži, odvzame, skrrije, poškoduje ali uniči javno listino, s katero se izkazuje identiteta žrtve trgovine z ljudmi, se kaznuje z zaporom do treh let in denarno kaznijo.

(4) Kdor ve, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, pa uporablja njene storitve, ki so posledica izkoriščanja te osebe, opisanega v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z zaporom do treh let in denarno kaznijo.

(5) Kdor stori dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena kot član hudodelske združbe za izvedbo takih dejanj ali če je bila s tem dejanjem pridobljena velika premoženjska korist, se kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let in denarno kaznijo.

Kršitev temeljnih pravic delavcev **196. člen**

(1) Kdor zavestno ne ravna po predpisih o sklenitvi pogodbe o zaposlitvi in o prenehanju delovnega razmerja, plači in drugih prejemkih iz delovnega razmerja, delovnem času, odmoru, počitku, letnem dopustu ali odsotnosti z dela, varstvu žensk, mladine in invalidov, varstvu delavcev zaradi nosečnosti in starševstva, varstva starejših delavcev, prepovedi nadurnega ali nočnega dela ali plačilu predpisanih prispevkov in tako prikrajša delavca ali iskalca zaposlitve za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

(2) Če ima dejanje iz prejšnjega odstavka za posledico nezakonito prenehanje delovnega razmerja, neupravičeno neizplačilo treh zaporednih plač ali izgubo pravice, ki izvira iz neplačanih prispevkov, se storilec kaznuje z zaporom do treh let.

(3) S kaznijo iz prejšnjega odstavka se kaznuje, kdor pogojuje sklenitev pogodbe o zaposlitvi s tem, da delavka med zaposlitvijo ne bo zanosila ali rodila otroka ali od delavke med zaposlitvijo zahteva izjavo, da bo v takem primeru dala odpoved delovnega razmerja ali sprejela sporazumno prenehanje delovnega razmerja.

Kršitev pravic iz socialnega zavarovanja **202. člen**

Kdor zavestno ne ravna po predpisih o socialnem zavarovanju in s tem koga prikrajša za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti **240. člen**

(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist ali povzročil premoženjsko škodo, zlorabi svoj položaj ali dano zaupanje, prekorači pravice ali opusti dolžnosti, ki jih ima na podlagi zakona, drugega predpisa, akta pravne osebe ali pravnega posla glede razpolaganja s tujim premoženjem ali koristmi, njihovega upravljanja ali zastopanja, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda in je storilec hotel sebi ali komu drugemu pridobiti tako premoženjsko korist ali drugemu povzročiti tako premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(3) Če je bilo dejanje iz prvega odstavka tega člena storjeno zato, da storilec sebi ali komu drugemu pridobi nepremoženjsko korist, se storilec kaznuje z zaporom do dveh let.

Ponarejanje denarja **243. člen**

(1) Kdor ponaredi denar, da bi ga spravil v obtok kot pravega, ali kdor spremeni pravi denar, da bi ga spravil v obtok, ali kdor tak ponarejeni denar spravi v obtok, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor si preskrbi ponarejen denar, da bi ga spravil v obtok kot pravega.

(3) Če gre pri dejanju iz prvega ali drugega odstavka tega člena za veliko količino ali veliko premoženjsko vrednost ponarejenega denarja, se storilec kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(4) Kdor da v obtok ponarejen denar, ki ga je prejel kot pravega, ali kdor ve, da je bil denar ponarejen ali da je bil tak denar spravljen v obtok, pa tega ne naznani, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev.

(5) Ponarejeni denar se vzame.

(6) Denar je kovan ali papirnat denar, ki je na podlagi zakona v obtoku v Republiki Sloveniji ali drugi državi.

Izdelava, pridobitev in odtujitev pripomočkov za ponarejanje **248. člen**

(1) Kdor izdelava, hrani, prenese, si pridobi, proda ali da v uporabo pripomočke za ponarejanje denarja, vrednotnic, vrednostnih papirjev ali napravo za preslikavanje zapisa kreditne, plačilne ali druge kartice ali drugega negotovinskega plačilnega sredstva, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(2) Pripomočki za ponarejanje se vzamejo.

Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic **257. člen**

(1) Uradna oseba ali javni uslužbenec, ki, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobila kakšno nepremoženjsko korist ali da bi komu prizadejala škodo, izrabi svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti, se kaznuje z zaporom do enega leta.

(2) Če storilec z dejanjem iz prejšnjega odstavka povzroči večjo škodo ali huje prekrši pravice drugega, se kaznuje z zaporom do treh let.

(3) Uradna oseba ali javni uslužbenec, ki, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobila protipravno premoženjsko korist, izrabi svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do petih let.

(4) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje storilec iz prejšnjega odstavka, ki izkoristi svoj položaj ali vpliv za nezakonito povečanje lastnega premoženja v večji vrednosti.

(5) Če je storilec z dejanjem iz tretjega in četrtega odstavka pridobil sebi ali komu drugemu veliko protipravno premoženjsko korist in je hotel pridobiti tako korist, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

Opustitev ovadbe, da se pripravlja kaznivo dejanje **280. člen**

(1) Kdor ve, da se pripravlja kaznivo dejanje, za katero je z zakonom predpisana kazen treh ali več let zavora, pa ga v času, ko se je dalo še preprečiti, ne naznani in je bilo dejanje poskušeno ali dokončano, se kaznuje z zaporom do enega leta.

(2) Če je šlo pri dejanju iz prejšnjega odstavka za kaznivo dejanje, za katero je z zakonom predpisana kazen najmanj petnajst let zavora ali dosmrtni zapor, se storilec kaznuje z zaporom do treh let.

(3) Kdor ne naznani, da se pripravlja kaznivo dejanje iz prvega odstavka tega člena, se ne kaznuje, če je storilec zakonec, oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni partnerski skupnosti, krvni sorodnik v ravni vrsti, brat ali sestra, posvojitelj ali

posvojenec. Če se katera od oseb, navedenih v tem odstavku, ne kaznuje za opustitev ovadbe iz prvega odstavka tega člena, se za opustitev ovadbe ne kaznuje niti njen zakonec ali oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti niti partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti.

Opustitev ovadbe kaznivega dejanja ali storilca

281. člen

(1) Kdor ve za storilca kaznivega dejanja, za katero je z zakonom predpisana kazen najmanj petnajstih let zapora ali dosmrtnega zapora, ali kdor samo ve, da je bilo tako dejanje storjeno, pa tega ne naznani, čeprav je od take ovadbe odvisno, da se storilec ali dejanje pravočasno odkrije, se kaznuje z zaporem do treh let.

(2) Uradna oseba, ki zavestno opusti ovadbo kaznivega dejanja, za katero zve pri opravljanju svoje službe, če je zanj z zakonom predpisana kazen treh ali več let zapora, storilec pa se preganja po uradni dolžnosti, se kaznuje z zaporem do treh let.

(3) Kdor opusti ovadbo, se ne kaznuje, če je storilec zakonec, oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni partnerski skupnosti, krvni sorodnik v ravni vrsti, brat ali sestra, posvojitelj ali posvojenec ali če je zagovornik, zdravnik ali spovednik storilca. Ker se katera od oseb iz tega odstavka razen zagovornika, zdravnika ali spovednika ne kaznuje za opustitev ovadbe iz prvega odstavka tega člena, se za opustitev ovadbe ne kaznuje niti njen zakonec niti oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti niti partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti.

Pomoč storilcu po storitvi kaznivega dejanja

282. člen

(1) Kdor skriva storilca kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali mu s skrivanjem orodja, sledov ali kako drugače pomaga, da ga ne odkrijejo, ali kdor skriva obsojenca ali stori kaj drugega, da se ne bi izvršila kazen ali izrečeni varnostni ukrep ali da se ne bi uporabil vzgojni ukrep oddaje v vzgojni zavod ali prevzgojni dom, se kaznuje z zaporem do enega leta.

(2) Če gre za pomoč storilcu kaznivega dejanja po prejšnjem odstavku, za katero je predpisana kazen zapora najmanj petnajstih let ali dosmrtnega zapora, se storilec kaznuje z zaporem do petih let.

(3) Kazen za dejanje iz prvega odstavka tega člena ne sme biti ne po vrsti ne po višini hujša od kazni, ki je predpisana za kaznivo dejanje osebe, ki ji je storilec pomagal.

(4) Za dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena se ne kaznuje zakonec storilca, oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti, ali krvni sorodnik v ravni vrsti, brat ali sestra, posvojitelj ali posvojenec. Ker se katera od oseb iz tega odstavka ne kaznuje za kaznivo dejanje iz prvega ali drugega odstavka, se za pomoč storilcu pri storitvi kaznivega dejanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena ne kaznuje niti njegov zakonec ali oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti niti partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti.

(5) Če se pregon storilca kaznivega dejanja začne na predlog, se tudi storilec kaznivega dejanja iz prvega odstavka tega člena preganja na predlog.

Hudodelsko združevanje
294. člen

(1) Kdor sodeluje v hudodelski združbi, ki ima namen storiti kaznivo dejanje, za katero se sme izreči kazen več kot treh let zapor ali dosmrtnega zapor, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do petih let.

(2) Kdor ustanovi ali vodi združbo iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

(3) Storilcu kaznivega dejanja iz prejšnjih odstavkov, ki prepreči nadaljnje opravljanje teh dejanj ali razkrije podatke, ki so pomembni za preiskovanje in dokazovanje že storjenih kaznivih dejanj, se kazen za ta dejanja omili v skladu z 51. členom tega zakonika.

**V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA
SKRAJŠANEM POSTOPKU**

/

VI. PRILOGE

/